

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

157ste editie
Oktober - November 2019

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtelijk jaar 2019-2020 – Editie 157

Editie afgesloten op: 29 november 2019

Publicatiedatum: 29 november 2019

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax : 03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	13
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	13
---	-----------

Decreet van 24 september 2019 houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft, BS 1 oktober 2019. 13

1.2. EUROPESE REGELGEVING	13
--	-----------

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	13
---	-----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	13
---	-----------

Wetsvoorstel betreffende het verlenen van een kopie van het elektronisch dossier, *Parl.St.* Kamer 2019, 0438/001..... 14

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wat de afschaffing van de verjaring van ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen betreft, *Parl.St.* Kamer 2019, 0439/001. 14

Wetsvoorstel betreffende het schrappen van abortus uit het strafrecht en het actualiseren van de wetgeving inzake vrijwillige zwangerschapsafbreking, *Parl.St.* Kamer 2019, 0458/001. 14

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek wat de seksuele meerderjarigheid betreft, *Parl.St.* Kamer 2019, 0461/001. 14

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis aangaande de onmiddellijke aanhouding, *Parl.St.* Kamer 2019, 0489/001. 14

Wetsvoorstel tot instelling van strafsancities jegens personen die opzettelijk en herhaaldelijk verzuimen hun huurgeld te betalen, *Parl.St.* Kamer 2019, 0512/001. 15

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, in verband met de toegang tot de voorwaardelijke invrijheidstelling voor een gedetineerde die is ontvlucht of een poging daartoe heeft ondernomen, *Parl.St.* Kamer 2019, 0513/001..... 15

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, teneinde te voorzien in de onmiddellijke en systematische aanhouding van personen die zijn veroordeeld wegens misdrijven van aanranding van de eerbaarheid of van verkrachting van een minderjarige jonger dan 16 jaar, *Parl.St.* Kamer 2019, 0516/001. 15

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek om aanzetting tot gevaarlijke spelen strafbaar te stellen, *Parl.St.* Kamer 2019, 0532/001..... 15

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, teneinde de rechtspositie van het slachtoffer te versterken, *Parl.St.* Kamer 2019, 0565/001. 16

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek wat de aanranding van de eerbaarheid en de verkrachting betreft, <i>Parl.St.</i> Kamer 2019, 0578/001.....	16
Wetsvoorstel tot wijziging van de algemene wet inzake douane en accijnzen van 18 juli 1977 en het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde ter omzetting van richtlijn (EU) 2017/1371, <i>Parl.St.</i> Kamer 2019, 0706/001.....	16
Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 442bis van het Strafwetboek, teneinde collectief stalken tegen te gaan, <i>Parl.St.</i> Kamer 2019, 0738/001.	16
Wetsvoorstel tot wijziging van verscheidene scheepvaartwetten voor de optimalisatie van het handhavingsbeleid in de scheepvaart, <i>Parl.St.</i> Kamer 2019, 0743/001.....	17
Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek betreffende de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank, <i>Parl.St.</i> Kamer 2019, 0768/001.	17
Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 21 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, <i>Parl.St.</i> Kamer 2019, 0773/001.	17
Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op de uitbreiding van de lijst met misdrijven die in aanmerking komen voor de facultatieve terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank tot alle terrorismemisdrijven, <i>Parl.St.</i> Kamer 2019, 0777/001.....	18

2. RECHTSPRAAK..... 18

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK 18

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS..... 18

EHRM 17 september 2019, Akdag tegen Turkije, www.hudoc.echr.coe.int 18

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op een eerlijk proces – Recht op bijstand van een advocaat – Verhoor – Afstand 18

EHRM 8 oktober 2019, Denis en Irvine tegen België, www.hudoc.echr.coe.int 19

Trefwoorden: Geen schending van het recht op vrijheid wanneer de detentie rechtmatig is bevolen op grond van destijds geldende wetgeving 19

EHRM 22 oktober 2019, Venet tegen België, www.hudoc.echr.coe.int..... 20

Trefwoorden: Art. 5 EVRM – Voorlopige hechtenis – Handhaving – Gebrek aan tegenspraak – Schending..... 20

2.3. HOF VAN JUSTITIE 20

Hof van Justitie 9 oktober 2019 (C-489/19), www.eur-lex.europa.eu 20

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Politieke en justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 1 – Begrip ‘Europees aanhoudingsbevel’ – Minimumvereisten voor geldigheid – Artikel 6, lid 1 – Begrip ‘uitvaardigende rechterlijke autoriteit’ – Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door het openbaar ministerie van een lidstaat – Status – Bestaan van een verhouding van ondergeschiktheid ten opzichte van een orgaan van de uitvoerende macht – Individuele instructiebevoegdheid van de minister van Justitie – Rechterlijke goedkeuring van een Europees aanhoudingsbevel voor de toezending ervan ... 20

Hof van Justitie 15 oktober 2019 (C-128/18), www.eur-lex.europa.eu 21

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politieke en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Gronden tot weigering van de tenuitvoerlegging – Artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Verbod van onmenselijke of vernederende behandeling – Detentieomstandigheden in de uitvaardigende lidstaat – Beoordeling door de uitvoerende rechterlijke autoriteit – Criteria 21

Hof van Justitie 24 oktober 2019 (C-324/17), www.eur-lex.europa.eu 23

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2014/41/EU – Europees onderzoeksbevel in strafzaken – Artikel 5, lid 1 – Formulier in bijlage A – Deel J – Ontbreken van rechtsmiddelen in de uitvaardigende lidstaat..... 23

2.4. HOF VAN CASSATIE..... 24

A.	BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	24
Cass. 5 juni 2018 (P.17.1072.N), www.juridat.be		24
	Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken - Intellectuele valsheid - Begrip	24
Cass. 5 juni 2018 (P.17.1240.N), www.juridat.be		24
	Trefwoorden: Eendaadse samenloop - Gescheiden berechting - Veroordeling wegens eerdere feiten - Nieuwe feiten die deze veroordeling voorafgaan - Eenheid van opzet - Straftoemeting - Draagwijdte - Gevolg	25
Cass. 5 juni 2018 (P.18.0144.N), www.juridat.be		25
	Trefwoorden: 1. Uitspraak van het vonnis - Ondertekening door de rechters - Onmogelijkheid tot ondertekening door de rechters - Vaststelling van de onmogelijkheid – Gevolg	25
	2. Rechtsmacht van de rechter op verwijzing - Werkstraf - Overschrijding van het maximaal uit te spreken aantal uren van de werkstraf - Vernietiging - Omvang van de rechtsmacht van de verwijzingsrechter – Gevolg	25
Cass. 5 juni 2018 (P.18.0306.N), www.juridat.be		26
	Trefwoorden: Drugswet - Artikel 2quater, eerste lid, 4° en 5° - Overtredingen van de Verordeningen 273/2004 en 111/2005 van de Europese Unie inzake drugprecursoren - Niet geregistreerde stoffen - Invoer, doorvoer en uitvoer - Strafbaarheid	26
Cass. 5 juni 2018 (P.17.1211.N), www.juridat.be		26
	Trefwoorden: 1. Vervoer - EEG - Verordening nr. 3118/93 - Wet 18 februari 1969 - Koninklijk besluit van 10 augustus 2009 - Tijdelijkheid van het cabotagevervoer - Begrip	26
	2. Vervoer - EEG - Verordening nr. 3118/93 - Artikel 1.2 - Regeling – Uitwerking	26
	3. Wet 18 februari 1969 - Artikel 1, eerste lid – Uitwerking	26
	4. EG - Verordening nr. 1072/2009 - Koninklijk besluit van 10 augustus 2009 - Uitvoering – Wijze	26
Cass. 6 juni 2018 (P.18.0254.F), www.juridat.be , met conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch		28
	Trefwoorden: Strafzaken - Verzet ongedaan verklaard - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Voorwaarde - Kennis van de dagvaarding - Beoordeling van de rechter - Toezicht door het Hof	28
Cass. 6 juni 2018 (P.18.0404.F), www.juridat.be , met conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch		28
	Trefwoorden: 1. Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Strafzaken - Veroordeling bij verstek - Recht op een nieuw proces – Voorwaarde	28
	2. Strafzaken - Verzet ongedaan verklaard - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Wettige redenen van verschoning - Begrip	28
Cass. 6 juni 2018 (P.18.0314.F), www.juridat.be		28
	Trefwoorden: 1. Stedenbouw - Misdrijf - Vordering tot herstel van plaats in de vorige staat - Beoordeling door de rechter - Omvang	29
	2. Vordering tot herstel van plaats in de vorige staat - Redelijk karakter - Beoordeling door de rechter - Criteria	29
Cass. 6 juni 2018 (P.18.0324.F), www.juridat.be		29
	Trefwoorden: 1. Hoger beroep - Verzoekschrift met grieven - Grieven – Begrip	29
	2. Verzoekschrift met grieven - Grieven - Nauwkeurigheidsvereiste - Draagwijdte	29
Cass. 19 juni 2018 (P.17.1182.N), www.juridat.be		30
	Trefwoorden: Hoger beroep tegen alle strafrechtelijke beschikkingen door het openbaar ministerie - Grievenformulier - Grief geput uit de niet-veroordeling van een beklaagde op grond van artikel 5, tweede lid, Strafwetboek - Schuldigverklaring van die beklaagde niet als grief aangeduid - Rechtsmacht van de appelrechters - Omvang - Ambtshalve middel van de appelrechters met betrekking tot de schuldigverklaring	30
Cass. 19 juni 2018 (P.15.1275.N), www.juridat.be		30
	Trefwoorden: 1. Sociale zekerheid – Werknemers - Europese Unie - Socialezekerheidsregeling binnen de Gemeenschap - Verordening (EEG) nr. 574/72 - Artikel 11 - E101-verklaring - Beoordeling door een andere rechter dan deze van de uitzendende lidstaat - Bindend karakter van de verklaring - Uitzondering - Voorwaarden	30

2. Sociale zekerheid - Werknemers - Socialezekerheidsregeling binnen de Gemeenschap - Verordening (EEG) nr. 574/72 - Artikel 11 - E101-verklaring - Beoordeling door de rechter - Buiten beschouwing laten van de verklaring - Redengeving.....	30
Cass. 19 juni 2018 (P.17.1005.N), www.juridat.be	31
Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen - Onregelmatig binnenbrengen van goederen in de Europese Unie - Ontstaan van de douaneschuld - Hof van Justitie van de Europese Unie - Arrest C-409/14 van 8 september 2016 - Draagwijdte	31
2. Douane en accijnzen - Binnenbrengen van goederen in de Europese Unie - Scheepsagent - Opdracht - Verzuim – Gevolg	31
3. Douane en accijnzen - Onregelmatig binnenbrengen van goederen in de Europese Unie - Douaneschuld - Schuldenaar - Scheepsagent die wist of had moeten weten dat invoer onregelmatig geschiedde - Terugbetaling van rechten bij invoer of uitvoer	31
Cass. 20 juni 2018 (P.18.0260.F), www.juridat.be	32
Trefwoorden: Motivering van de vonnissen en arresten - Strafzaken - Conclusie - Bijkomende onderzoeksmaatregel - Vrijblijvend verzoek - Verplichting om te antwoorden - Omvang	32
Cass. 26 juni 2018 (P.18.0433.N), www.juridat.be	32
Trefwoorden: Hof van assisen - Beoordeling geestestoestand beschuldigde - Relevant tijdstip - Bepaling - Wijze	32
Cass. 11 september 2018 (P.18.0044.N), www.juridat.be	32
Trefwoorden: 1. EVRM - Zevende Protocol - Artikel 2 - Recht op hoger beroep in strafzaken - Draagwijdte - Gevolg.....	33
2. Grievenformulier - Draagwijdte - Identiteit, hoedanigheid en proceshoedanigheid van de appellant of zijn raadsman - Gevolg.....	33
Cass. 18 september 2018 (P.18.0136.N), www.juridat.be	33
Trefwoorden: Stedenbouw – Bouwvergunning - Artikel 4.2.14 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening - Vermoeden van vergunning - Bestaan - Voorwaarde	34
Cass. 19 september 2018 (P.18.0456.F), www.juridat.be	34
Trefwoorden: 1. Verjaring - Stuiting - Stuitingsdaad - Daden van onderzoek en van vervolging - Begrip	34
2. Procureur des Konings - Opdracht - Opsporing en vervolging van misdrijven	34
3. Verjaring - Stuiting - Stuitingsdaad - Dagvaarding voor een ratione personae onbevoegde rechtbank	34
Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0261.N), www.juridat.be	35
Trefwoorden: Verzoek de uitspraak van veroordeling op te schorten - Verzoek uitstel van tenuitvoerlegging te verlenen - Weigering - Motivering - Draagwijdte.....	35
Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0854.N), www.juridat.be	35
Trefwoorden: 1. Misdrijf – Rechtvaardigingsgrond - Onoverwinnelijke rechtsdwaling - Voorwaarden	35
2. Onoverwinnelijke rechtsdwaling ingevolge de houding van de overheid - Beoordeling door de rechter - Criterium	35
3. Onoverwinnelijke rechtsdwaling ingevolge het advies of stilzitten van een geschikt geacht persoon - Beoordeling door de rechter – Criteria	35
4. Onroerend erfgoed - Misdrijven - Rechterlijke herstelmaatregel - Doel – Grens	35
5. Onroerend erfgoed - Misdrijven - Verkoop beschermde goederen aan een derde te goeder trouw - Rechterlijke herstelmaatregel - Uitwerking	35
Cass. 9 oktober 2018 (P.18.0459.N), www.juridat.be	36
Trefwoorden: Stedenbouw - Herstelvordering gegrond op instandhouding - Ontvankelijkheid - Voorwaarde	36
Cass. 23 oktober 2018 (P.18.0731.N), www.juridat.be	36
Trefwoorden: 1. Verhoging van de opdecimes - Feiten gepleegd deels vóór en deels na de datum waarop de verhoging in werking trad - Veroordeling voor alle feiten tot één geldboete - Toe te passen opdecimes - Verenigbaarheid met het algemeen rechtsbeginsel van de niet-retroactiviteit van de strafwet.....	37
2. Strafzaken - Straf - Verhoging van de opdecimes - Feiten gepleegd deels vóór en deels na de datum waarop de verhoging in werking trad - Veroordeling voor alle feiten tot één geldboete - Toe te passen	

opdecimes - Verenigbaarheid met het algemeen rechtsbeginsel van de niet-retroactiviteit van de strafwet.....	37
3. Taalwet Gerechtszaken - Neerlegging van een stuk niet opgesteld in de taal van de rechtspleging - Stuk betrokken in de oordeelsvorming – Vertaling	37
Cass. 26 februari 2019 (P.18.1040.N), www.juridat.be	37
Trefwoorden: Belastingontduiking - Strafbaarheid - Poging tot	37
Cass. 20 maart 2019 (P.18.0273.F), www.juridat.be	38
Trefwoorden: 1. Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie – Doelstelling.....	38
2. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Vordering strekkende tot de verbeurdverklaring van een zaak als voorwerp van het misdrijf - Grond van de verbeurdverklaring - Wijziging door de rechter - Wettigheid	38
3. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Vordering strekkende tot de rechtstreekse verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen verkregen uit het misdrijf - Door de rechter uitgesproken verbeurdverklaring equivalent - Wettigheid	38
4. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Derde die zijn rechten kan doen gelden op de vermogensvoordelen - Kennisgeving van de rechtsdag - Niet-naleving - Weerslag	38
5. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Onroerend goed - Geen voorafgaand beslag - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie strekkende tot de verbeurdverklaring van een onroerend goed - Verplichte overschrijving van de vordering - Onroerend goed gelegen in het buitenland	38
Cass. 20 maart 2019 (P.18.0624.F), www.juridat.be	39
Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Goed of waarde dat de dader heeft verkregen door het begaan van het misdrijf - Begrip - Persoonlijke verrijking van de dader - Invloed	39
Cass. 20 maart 2019 (P.17.0730.F), www.juridat.be	40
Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vordering tot schadeloosstelling van de curator - Nadeel geleden door de boedel der schuldeisers - Voorwerp van de vordering - Vordering op grond van de schulden die na het faillissement onbetaald zijn gebleven - Voorwerp van de vordering - Wijziging van de vordering - Begrip - Wijziging van de kwalificatie van de schade – Invloed	40
2. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vordering tot schadeloosstelling van de burgerlijke partij - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Verbeurdverklaring per equivalent - Onstentenis van toewijzing aan de burgerlijke partij - Gevolg - Later bezwaar van de burgerlijke partij	40
Cass. 9 april 2019 (P.18.1166.N), <i>T.Strafr.</i> 2019, afl. 5, 299.....	40
Trefwoorden: Strafrecht – Bewijs – Wettelijk vermoeden – Artikel 6.2 EVRM – Voorwaarden – Weerlegbaar – Evenredigheid.....	40
Cass. 10 april 2019 (P.19.0257.F), www.juridat.be	41
Trefwoorden: Straf – Meerdaadse samenloop - Gevolgen - Werkstraf - Maximum van driehonderd uur	41
Cass. 10 april 2019 (P.19.0024.F), www.juridat.be	41
Trefwoorden: Motivering - Collectieve formulering - Individualisering van de straf - Begrip.....	41
Cass. 10 april 2019 (P.19.0008.F), www.juridat.be	41
Trefwoorden: 1. Zedenbederf van de jeugd - Ontucht – Begrip	42
2. Zedenbederf van de jeugd - Ontucht - Beoordeling van de gestelde handelingen – Grenzen	42
3. Zedenbederf van de jeugd - Bijzonder opzet	42
Cass. 24 april 2019 (P.19.0166.F), www.juridat.be	42
Trefwoorden: 1. Terroristisch misdrijf - Deelname aan enige activiteit van een terroristische groep - Veroordeling - Aanwijzing van wettelijke bepalingen die werden toegepast - Draagwijdte.....	42
2. Nationaliteit – Vervallenverklaring - Veroordeling wegens een terroristisch misdrijf - Vervallenverklaring van de nationaliteit uitgesproken door de strafrechter - Voorwaarden - Europees Unierecht	42

3. Nationaliteit – Vervallenverklaring – Veroordeling wegens een terroristisch misdrijf – Vervallenverklaring van de nationaliteit uitgesproken door de strafrechter – Voorwaarden – Europees Unierecht – Verlies van de status van burger van de Unie – Evenredigheidsbeginsel.....	42
Cass. 24 april 2019 (P.19.0018.F), www.juridat.be	43
Trefwoorden: 1. Opzettelijke toediening van stoffen die de gezondheid zwaar kunnen schaden – Feiten die een ziekte hebben veroorzaakt – Ziekte – Begrip	43
2. Slagen en verwondingen – Opzettelijke toediening van stoffen die de gezondheid zwaar kunnen schaden – Feiten die een ziekte hebben veroorzaakt – Begrip – Overdracht van het immunodeficiëntievirus (Aids).....	43
Cass. 8 mei 2019 (P.19.0106.F), www.juridat.be	43
Trefwoorden: Correctionele- of politierechtbank – Onderzoek van de zaak – Rangorde van het debat – Beklaagde – Laatste woord – Voorwaarde.....	44
Cass. 8 mei 2019 (P.19.0439.F), www.juridat.be	44
Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten – Verschrijving – Begrip	44
2. Strafzaken – Onjuiste vermelding in een akte – Verschrijving – Verbetering door de rechter – Marginale toetsing	44
3. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Verschrijving – Identiteit van de in verdenking gestelde – Hoger beroep – Verbetering.....	44
Cass. 9 mei 2019 (P.19.0039.F), https://www.elementaire-rechtspraak.be/	45
Trefwoorden: Verzet – Gedinginleidende rechtszitting – Vertegenwoordigd door een advocaat – Uitstel – Nieuwe dagvaarding – Vrijwillig verstek – Ongedaan verzet	45
Cass. 21 mei 2019 (P.19.0046.N), www.juridat.be	45
Trefwoorden: Misdrijven – Lattijdige aangifte – Hoedanigheid – Deelneming	45
Cass. 21 mei 2019 (P.19.0128.N), www.juridat.be	46
Trefwoorden: Rechtspersonen – Strafrechtelijke verantwoordelijkheid – Decumulregeling – Vereisten	46
Cass. 4 juni 2019 (P.18.0613.N), www.juridat.be	46
Trefwoorden: Vereffening/Verdeling – Schenking – Inbreng/Inkorting – Aan te geven of niet.....	46
Cass. 17 september 2019 (P.18.1192.N), www.juridat.be	47
Trefwoorden: Verzet – ‘Wettige reden van verschoning’ – Begrip.....	47
Cass. 24 september 2019 (P.19.0341.N), www.juridat.be	47
Trefwoorden: Burgerlijke vordering – Uitstel wegens strafonderzoek naar identiteitsfraude.....	47
Cass. 27 september 2019 (P.19.0971.N), www.juridat.be	47
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Aanvragen van invrijheidstelling in uitvaardigende lidstaat – Aanvechten van andere titel van vrijheidsberoving in uitvaardigende staat	47
Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0575.N), www.juridat.be	48
Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Oorzaak – Oorzakelijk verband – Begrip – Beoordeling door de rechter.....	48
Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0379.N), www.juridat.be	48
Trefwoorden: Taalgebruik in gerechtszaken – Art. 40 Taalwet Gerechtszaken – Vernietiging wetswijziging – Werking in de tijd	49
Cass. 8 oktober 2019 (P.19.0636.N), www.juridat.be	49
Trefwoorden: Verstek – Verzet – Ongedaan verzet – Beoordeling.....	49
Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0600.N), www.juridat.be	50
Trefwoorden: Hoger beroep – Vorm – Saisine – Ambtshalve opwerpen van middelen – Omschrijving strafbaar feit indien beoordeling van de schuld tot de saisine behoort.....	50
Cass. 22 oktober 2019 (P.19.0453.N), www.juridat.be	51
Trefwoorden: Betekening verstekbeslissing – Gedetineerde – Handtekening voor kennisname	51
Cass. 29 oktober 2019 (P.19.0800.N), www.juridat.be	51
Trefwoorden: Zonder toestemming verspreiden van seksueel getint audio- of beeldmateriaal – Art. 371/1 Sw. – Geen vereiste van herkenbaarheid van het slachtoffer voor derden	51
Cass. 5 november 2019 (P.19.0514.N), www.juridat.be	51
Trefwoorden: 1. Schending recht op een eerlijk proces – Art. 6.1 EVRM – Schending rechten van verdediging – Beoordeling – Mogelijkheid tot remediëring tijdens behandeling in hoger beroep.....	52

2. Huiszoeking – Sociale inspecteurs – Bewoonde ruimte – Beoordeling	52
Cass. 5 november 2019 (P.19.0384.N), www.juridat.be	53
Trefwoorden: Verhoor – Art. 47bis Sv. – Begrip – Onderscheid met loutere informatiegaring.....	53
Cass. 5 november 2019 (P.19.0426.N), www.juridat.be	53
Trefwoorden: 1. Opsporingsonderzoek – Procureur des Konings – Zoeking in een informaticasysteem	54
2. Heling – Geheele zaak is afkomstig van een misdaad of wanbedrijf – Vaststelling – Beoordeling... ..	54
Cass. 5 november 2019 (P.19.0635.N), www.juridat.be	55
Trefwoorden: 1. Vermoeden van onschuld – Onpartijdigheid van de rechter – Beschikkingen onderzoeksrechter – Beoordeling.....	55
2. Tapbeschikking – Art. 90quater, §1 Sv. – Wetswijziging – Weglating nietigheidssanctie – Werking in de tijd	55
3. Tapbeschikking – Art. 90quater, §1 Sv. – Wetswijziging – Weglating nietigheidssanctie – Werking in de tijd – Verenigbaarheid met de Grondwet – Prejudiciële vraag – Kennelijk geen schending	55
4. Redelijke termijn – Beoordeling – Globale beoordeling	55
5. Motivering – Strafmaat – Verwijzing naar definitieve veroordelingen die dateren van na de feiten	55
Cass. 12 november 2019 (P.19.0594.N), www.juridat.be	57
Trefwoorden: 1. Eerlijk proces - Bewijs deloyale bewijsvoering - Burgerinfiltrant in cel - Bijstand advocaat bij verhoor	57
2. Verhoor – Bijstand raadsman – Raadsman mengde zich actief in het verhoor – Gevolg	57
Cass. 12 november 2019 (P.19.0757.N), www.juridat.be	58
Trefwoorden: 1. Burgerlijke vordering – Schadevergoeding – Omvang – Vooraf bestaande schade....	58
2. Burgerlijke vordering – Schadevergoeding – Vergoedende interest – Vertraging te wijten aan schuld of nalatigheid van slachtoffer	58
Cass. 26 november 2019 (P.19.0556.N), www.juridat.be	59
Trefwoorden: 1. Betekening exploit verstekbeslissing – Informatie over recht om verzet aan te tekenen en geldende termijn – Verzuim – Gevolg.....	59
2. Verstekbeslissing – Verzet – Geen verzwaring toestand van de beklaagde – Vermindering hoofdstraf en verhoging bijkomende straf	59
3. Verstekbeslissing – Verzet – Relatieve werking verzet – Veroordeling tot bijdrage Slachtofferfonds	59
Cass. 26 november 2019 (P.19.0811.N), www.juridat.be	60
Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Prejudiciële vragen	60
Cass. 26 november 2019 (P.19.0604.N), www.juridat.be	61
Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Onderzoek – Geleid door procureur-generaal bij het hof van beroep – Opsporingshandelingen gesteld zonder opdracht van de procureur-generaal – Gevolg – Nieuwe voorwaarde – Speurders moeten kennis hebben van de voorrecht van rechtsmacht	61
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.	61
Cass. 20 juni 2018 (P.18.0567.F), www.juridat.be	61
Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Verzoeker om internationale bescherming - Terugkeerprocedure - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Artikel 74/6, § 1, 3°, Vreemdelingenwet – Toepassingsvoorwaarde	62
2. Vreemdelingen - Verzoeker om internationale bescherming - Terugkeerprocedure - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve maatregel - Motivering - Omvang - Minder dwingende maatregel	62
Cass. 4 juli 2018 (P.18.0703.F), www.juridat.be	62
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding - Inverdenkinggestelde door de procureur des Konings in vrijheid gelaten - Nakomend bevel tot aanhouding wegens dezelfde feiten - Voorwaarde	62
Cass. 4 juli 2018 (P.18.0659.N), www.juridat.be	62
Trefwoorden: 1. Vrijheidsberoving - Unierecht - Hoorrecht - Draagwijdte - Controle door de nationale rechter.....	62
2. Vrijheidsberoving - Unierecht - Hoorrecht - Begrip - Doelstelling	62
Cass. 11 juli 2018 (P.18.0702.N), www.juridat.be	63

	Trefwoorden: Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Controle door het onderzoeksgerecht - Toepasselijke wetsartikelen betreffende de toe te passen administratieve maatregel - Vermelding in het dictum van het arrest - Verplichting	63
Cass. 11 juli 2018 (P.18.0710.N), www.juridat.be		63
	Trefwoorden: Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Controle door het onderzoeksgerecht - Toepasselijke wetsartikelen betreffende de toe te passen administratieve maatregel - Vermelding in het dictum van het arrest - Verplichting	63
Cass. 11 september 2018 (P.18.0096.N), www.juridat.be		63
	Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerecht - Burgerlijke partij in het ongelijk gesteld - Veroordeling tot de kosten van de strafvordering begroot op nul - Draagwijdte – Gevolg.....	64
	2. Onderzoeksgerecht - Burgerlijke partij in het ongelijk gesteld - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Voorwerp.....	64
Cass. 19 september 2018 (P.18.0952.F), www.juridat.be		64
	Trefwoorden: Verhoor van personen - Verhoor zonder bijstand van een tolk - Hulp van een derde bij het verhoor - Wettigheid	64
Cass. 18 december 2018 (P.18.1267.N), www.juridat.be		64
	Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Algemeen – Toetsingsbevoegdheid van de rechter van de lidstaat die een Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd – Beoordeling van de regelmatigheid van de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel in een andere lidstaat	64
Cass. 16 april 2019 (P.19.0343.F), www.juridat.be		65
	Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Onderzoeksgerechten - Opdracht - Geactualiseerd, nauwkeurig en geïndividualiseerd onderzoek	65
	2. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Voorwaarden - Onderzoeksgerechten - Motivering - Wettigheid	65
Cass. 18 juni 2019 (P.19.0588.N), www.juridat.be		65
	Trefwoorden: Drugwet - Huiszoeking - Restrictieve interpretatie - Heterdaad - Voorafgaande toestand vereist	65
Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0958.N), www.juridat.be		66
	Trefwoorden: Taalgebruik in gerechtszaken – Art. 40 Taalwet Gerechtszaken – Vernietiging wetswijziging – Werking in de tijd	66
Cass. 8 oktober 2019 (P.19.0611.N), www.juridat.be		66
	Trefwoorden: Interneringswet – Beroep – Grievensformulier	67
Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0357.N), www.juridat.be		67
	Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces – Raadsman van in verdenking gestelde was ook raadsman van getuige – Deontologische regels mbt strijdigheid van belangen – Gevolg	67
Cass. 19 oktober 2019 (P.19.0452.N), www.juridat.be		67
	Trefwoorden: Conclusietermijnen – Tweede conclusieronde – “Eventuele replieken” – OM legde geen conclusie neer – Andere partijen leggen tweede conclusie neer – Toelaatbaarheid	67
Cass. 29 oktober 2019 (P.19.1036.N), www.juridat.be		68
	Trefwoorden: Raadkamer – Regeling rechtspleging – Voorlopige hechtenis door verblijf in gevangenis wordt omgezet naar elektronisch toezicht – Beroepsmogelijkheid OM	68
Cass. 29 oktober 2019 (P.19.0290.N), www.juridat.be		70
	Trefwoorden: Strafvervolgning op gang gebracht door burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter – Buitenvervolginstelling – Meerdere burgerlijke partijen – Rechtsplegingsvergoeding	70
Cass. 5 november 2019 (P.19.0530.N), www.juridat.be		70
	Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerecht – Regeling rechtspleging – Burgerlijke partij vraagt om bijkomend onderzoek – Motivering.....	70
	2. Onderzoeksgerecht – Regeling rechtspleging – Beoordeling bezwaren – Ontbreken van een bestanddeel van het misdrijf	70
Cass. 19 november 2019 (P.19.1107.N), www.juridat.be		71
	Trefwoorden: Onderzoek – Art. 6bis, derde lid Drugwet – Bezoek lokalen – Voorwaarde – Ernstige en objectieve aanwijzingen – Politionele informatie – Herkomst informatie blijkt niet uit strafdossier – Gevolg	71

C.	ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	71
Cass.	19 juni 2018 (P.18.0467.N), www.juridat.be	71
	Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht - Gerechtelijke onderzoek - Raadsheer-onderzoeksrechter - Verzoekschrift tot opheffing van een onderzoekshandeling - Weigeringsbeslissing - Hoger beroep voor het Hof - Ontvankelijkheid	72
Cass.	26 juni 2018 (P.18.0560.N), www.juridat.be	72
	Trefwoorden: Verwijzing van een rechtbank naar een andere - Verzoek tot onttrekking van een zaak aan een rechtscollège dat de zaak reeds heeft beslecht - Ontvankelijkheid	72
Cass.	15 oktober 2019 (P.19.0615.N), www.juridat.be	72
	Trefwoorden: Taalgebruik in gerechtszaken – Arrondissementsrechtbank.....	72
Cass.	15 oktober 2019 (P.19.0238.N), www.juridat.be	73
	Trefwoorden: Jeugdrechter - Gebruik van stukken betrekking hebbend op ‘persoonlijkheid’ en ‘opgroeimilieu’ van de minderjarige - Restrictief gebruik - Geen gebruik inzake aansprakelijkheid ouders	73
Cass.	19 november 2019 (P.19.0758.N), www.juridat.be	74
	Trefwoorden: 1. Taalgebruik in gerechtszaken – Beklaagde is taal van de rechtspleging niet machtig – Vraag om wijziging – Beoordeling rechter	74
	2. Taalgebruik in gerechtszaken – Vraag om wijziging – Mogelijke verjaring – Verzoek om taalwijziging mogelijk dilatoir	74
2.5.	GRONDWETTELIJK HOF.....	75
Grondwettelijk Hof	10 oktober 2019, www.const-court.be	75
	Trefwoorden: Strafrecht - Strafrechtspleging - Politie over het wegverkeer - Strafvordering - Verjaring - Verlenging van de verjaringstermijn - Terugwerkende kracht	75
Grondwettelijk Hof	24 oktober 2019, www.const-court.be	75
	Trefwoorden: Internering - Gerechtelijke fase - Rechterlijke beslissing tot internering - Voorwaarden voor internering - Op het ogenblik van de beslissing aan een ernstige geestesstoornis lijden - Tenuitvoerlegging van de beslissing tot internering - Plaatsing in een psychiatrische afdeling van een gevangenis	75
Grondwettelijk Hof	24 oktober 2019, www.const-court.be	76
	Trefwoorden: Rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken - Beslissing van de jeugdrechtbank tot uithandengeving en tot verwijzing van de zaak naar het openbaar ministerie - Zaak waarbij een minderjarige betrokken is - Onmogelijkheid van een onmiddellijk cassatieberoep.....	76
Grondwettelijk Hof	7 november 2019, www.const-court.be	77
	Trefwoorden: Strafrechtspleging - Rechtsplegingsvergoeding - Vrijgesproken beklaagde na een verwijzing naar het vonnisgerecht waartoe door het onderzoeksgerecht is beslist	77
Grondwettelijk Hof	20 november 2019, www.const-court.be	78
	Trefwoorden: Strafrecht - Strafrechtspleging - Hoger beroep tegen correctionele vonnissen - Vermelding van de grieven in het verzoekschrift - Beperking van de saisine van de appelrechter - Niet-vermelding van de grief in verband met de schuld - 1) Onmogelijkheid voor de beklaagde om zijn gebrek aan schuld aan te tonen - 2) Middelen van openbare orde - Beperking tot de grieven die in het verzoekschrift zijn vermeld - Onmogelijkheid om vast te stellen dat de beklaagde niet schuldig is.....	79
2.6.	RAAD VAN STATE	80
2.7.	HOVEN VAN BEROEP	80
A.	CORRECTIONELE KAMERS	80
Brussel	19 juni 2018, <i>RW</i> 2019-2020, afl. 8, 302-304.	80
	Trefwoorden: Strafvordering – Burgerlijke rechtsvordering – Schorsing van de rechtspleging voor de burgerlijke rechter ingevolge het beginsel «Le criminel tient le civil en état» – Draagwijdte – Vrijsprekend vonnis op strafgebied waartegen uitsluitend door de burgerlijke partij hoger beroep wordt ingesteld.....	80
Gent	16 november 2018, <i>RW</i> 2019-2020, afl. 8, 300-302.	81
	Trefwoorden: 1. Roofmoord – Constitutieve bestanddelen – Oorzakelijk verband tussen de diefstal of de afpersing en de doodslag	81

2. Strafvordering – Telastlegging – Uitsplitsing van de oorspronkelijke kwalificatie – Herkwalificatie van roofmoord naar opzettelijke doodslag en diefstal – Geen verboden ontdebelling van kwalificatie.....	81
Gent 25 januari 2019, <i>RW</i> 2019-2020, afl. 8, 300.....	81
Trefwoorden: 1. Probatie, opschorting en uitstel – Algemeen – Verzoek aan het vonnisgerecht tot kennisneming van de opschorting in raadkamer – Behandeling met gesloten deuren.....	81
2. Strafvordering – Terechtzitting – Openbaarheid – Sluiting van de deuren met toepassing van art. 148 Gw. – Verzoek tot kennisneming van de opschorting in raadkamer zonder voorwerp.....	82
Gent 14 mei 2019, <i>RABG</i> 2019, afl. 13, 1159-1167.....	82
Trefwoorden: Opsporing – Onderzoek – Gerechdelijk onderzoek – Onderzoeksdaden – Zoeking in informaticasysteem – Medewerkingsplicht – Artikel 88quater, § 1 en § 3 Sv. – Ontleutelplicht ten aanzien van de verdachte – Zwigrecht – Verbod op zelfincriminatie – Schending.....	82
Mensenrechten – EVRM – Rechten – Vrijheden – Eerlijk proces (art. 6) – Algemeen – Zwigrecht – Verbod op zelfincriminatie – Recht op bijstand door een raadsman – Bewijsmateriaal van de wil van de dader afhankelijk	82
Gent 7 juni 2019, <i>RABG</i> 2019, afl. 13, 1167-1174.....	82
Trefwoorden: Opsporing – Onderzoek – Gerechdelijk onderzoek – Onderzoeksdaden – Zoeking in informaticasysteem – Medewerkingsplicht – Artikel 88quater, § 1 en § 3 Sv. – Ontleutelplicht ten aanzien van de verdachte – Zwigrecht – Verbod op zelfincriminatie – Geen schending	82
Mensenrechten – EVRM – Rechten – Vrijheden – Eerlijk proces (art. 6) – Algemeen – Zwigrecht – Verbod op zelfincriminatie – Bewijsmateriaal van de wil van de dader afhankelijk	82
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	83
Gent 14 juni 2018, <i>TGR</i> 2019, afl. 1, 47.....	83
Trefwoorden: Informaticabedrog – Diefstal en afpersing – Misbruik van vertrouwen	83
Gent 27 november 2018, <i>TGR</i> 2019, afl. 1, 52.....	83
Trefwoorden: Onderzoeksgerechten – Verzoek tot opheffing van beslag – Art. 61quater Sv. – Derdenrekening advocatenmaatschap	83
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.....	83
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	83
A. CORRECTIONELE KAMERS	84
Corr. Brussel (Nl.) 10 mei 2019, <i>NJW</i> 2019, afl. 408, 663.....	84
Trefwoorden: Terrorisme – Veroordeling – Vrijspraak – Deelname aan de activiteiten van een terroristische groepering – Leiderschap van een terroristische groepering – Overschrijden redelijke termijn – Verhoor zonder advocaat – Werking van de Strafwet in de tijd – Artikel 140 Sw. – Artikel 139 Sw.....	84
Corr. Luik (afd. Hoei) 13 juni 2019, <i>JT</i> 2019, afl. 31,	84
Trefwoorden: Misdrijf – Verzwarende omstandigheid – Discriminatie	85
B. RAADKAMER.....	85
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	85
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	85
2.10. BUITENLANDSE RECHTSpraak	85
3. RECHTSLEER	85
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	85
3.2. BOEKEN.....	85
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	85
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	86
3.3. BIJDAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	86
A. BIJDAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	86
B. BIJDAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	86
C. BIJDAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	86

D. BIJDAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	87
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDAGEN	87
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	88
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	88
3.5. VARIA	88

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Decreet van 24 september 2019 houdende wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade en het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat de overgangsbepalingen betreft, BS 1 oktober 2019.

Toelichting: Sinds 1 september 2019 heeft Vlaanderen een eigen jeugddelinquentierecht. Die eigen Vlaamse regeling heeft ervoor gezorgd dat een heel pak artikelen van de jeugdbeschermingswet niet meer van toepassing zijn. Maar Vlaanderen komt hierop nu gedeeltelijk terug omdat een aantal zaken van het nieuwe jeugddelinquentierecht nog niet in werking zijn.

Het herstel van de bepalingen van de jeugdbeschermingswet – hier en daar wel lichtjes aangepast – is vooral nodig omdat de nieuwe Vlaamse regels rond de gesloten oriëntatie en de gesloten begeleiding in de gemeenschapsinstellingen nog niet in werking zijn. De decreetgever wil die maatregelen gefaseerd in werking laten treden, in functie van de realisatie van de nodige randvoorwaarden. En tot zolang wordt er teruggevallen op de ‘oude’ regels voor plaatsing in de gemeenschapsinstellingen. Om die overgangperiode zorgzaam te overbruggen, zijn er wel enkele verduidelijkingen en reparaties bij de oude plaatsingsregels.

Ook de langdurige begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar in de gemeenschapsinstelling – dat laatste als alternatief voor uithandengeving – is nog niet in werking. De uithandengeving zoals voorzien in de jeugdbeschermingswet wordt daarom – gedurende de overgangperiode – hersteld. Terroristische misdrijven en ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht zijn nieuwe gronden voor uithandengeving en de wetten rond de interne en externe rechtspositie van gedetineerden zijn voortaan van toepassing bij een uithandengeving.

Het nieuwe decreet van 24 september 2019 is in werking getreden op 1 september 2019.

Bron: Jura.be

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- ALIÉ, M., DE BROUWER, A., GUILLAIN, C., RIBANT, D., TATTI, D., VANSILIETTE, F., “Chronique de législation pénale 2019/1”, *RDP* 2019, afl. 9/10, 1033-1119.

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsvoorstel betreffende het verlenen van een kopie van het elektronisch dossier, *Parl.St.* Kamer 2019, 0438/001.

Toelichting: Zelfs van een strafdossier dat elektronisch beschikbaar is, kan men alsnog een afdruk vragen bij de griffie. Bijgevolg wordt het griffiepersoneel onnodig belast met het aanmaken van een papieren dossier, met totaal inefficiënte inzet van middelen tot gevolg. Dit wetsvoorstel beperkt daarom het recht op een afdruk tot die delen van het dossier die niet elektronisch voorhanden zijn.

Daarenboven zijn vandaag de kosten verbonden aan een elektronische kopie dezelfde als deze van een afdruk. Dit is onlogisch daar de kosten van een afdruk niet te vergelijken zijn met een elektronische kopie. Dit voorstel beperkt de kosten voor een elektronische kopie tot de kostprijs van de drager waarop de kopie wordt afgeleverd.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wat de afschaffing van de verjaring van ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen betreft, *Parl.St.* Kamer 2019, 0439/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel wil ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen onverjaarbaar maken.

Wetsvoorstel betreffende het schrappen van abortus uit het strafrecht en het actualiseren van de wetgeving inzake vrijwillige zwangerschapsafbreking, *Parl.St.* Kamer 2019, 0458/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel haalt abortus uit het strafrecht en actualiseert de wetgeving inzake vrijwillige zwangerschapsafbreking.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek wat de seksuele meerderjarigheid betreft, *Parl.St.* Kamer 2019, 0461/001.

Toelichting: In België start de seksuele meerderjarigheid momenteel op 16 jaar. Seksuele handelingen met of tussen minderjarigen jonger dan zestien, zelfs met wederzijdse toestemming, zijn dus in principe strafbaar.

De indieners vragen zich echter af of 16 jaar nog beantwoordt aan de maatschappelijke realiteit. Zij wijzen erop dat jongeren alsmear vroeger beginnen te experimenteren met seksualiteit, niet alleen met leeftijdsgenoten maar vaak ook met oudere partners.

De indieners stellen voor seksuele contacten tussen jongeren tussen 14 en 16 jaar niet langer per definitie als strafbaar te beschouwen. Om deze jongeren te beschermen staan zij echter niet toe dat er tussen beide seksuele partners een leeftijdsverschil bestaat van meer dan vijf jaar.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis aangaande de onmiddellijke aanhouding, *Parl.St.* Kamer 2019, 0489/001.

Toelichting: Momenteel kan de onmiddellijke aanhouding enkel bevolen worden als er sprake is van vluchtgevaar. Dit wetsvoorstel wil recidivegevaar als mogelijk extra criterium toevoegen aan de wet op de voorlopige hechtenis.

Wetsvoorstel tot instelling van strafsancities jegens personen die opzettelijk en herhaaldelijk verzuimen hun huurgeld te betalen, *Parl.St.* Kamer 2019, 0512/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe strafsancities in te stellen jegens wie zijn huur opzettelijk en herhaaldelijk niet betaalt, maar dan alleen in de gevallen waarin de schuldenaar te kwader trouw handelt, met name wanneer hij een goed huurt wel wetende dat hij de huur niet zal kunnen betalen.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, in verband met de toegang tot de voorwaardelijke invrijheidstelling voor een gedetineerde die is ontvlucht of een poging daartoe heeft ondernomen, *Parl.St.* Kamer 2019, 0513/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe te bepalen dat een tot een vrijheidsstraf veroordeelde gedetineerde die is ontvlucht of een poging daartoe heeft ondernomen, langer moet wachten om voor voorwaardelijke invrijheidstelling in aanmerking te komen.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, teneinde te voorzien in de onmiddellijke en systematische aanhouding van personen die zijn veroordeeld wegens misdrijven van aanranding van de eerbaarheid of van verkrachting van een minderjarige jonger dan 16 jaar, *Parl.St.* Kamer 2019, 0516/001.

Toelichting: Volgens de indieners van dit wetsvoorstel zijn aanranding van de eerbaarheid of verkrachting van een minderjarig slachtoffer jonger dan 16 jaar bijzonder ernstige misdrijven, die aangeven dat de pleger een reële bedreiging vormt voor de samenleving. Daarom stellen ze voor dat de hoven en rechtbanken die de dader van soortgelijke feiten veroordelen tot een gevangenisstraf zonder uitstel, systematisch diens onmiddellijke aanhouding gelasten, zonder dat daartoe een vordering van het openbaar ministerie vereist is.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek om aanzetting tot gevaarlijke spelen strafbaar te stellen, *Parl.St.* Kamer 2019, 0532/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel straft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijfhonderd euro tot tienduizend euro, al wie een gewelddadige boodschap heeft opgemaakt, overgebracht of verspreid, om minderjarigen ertoe aan te zetten spelletjes

te spelen die hen lichamelijk in gevaar brengen wanneer die boodschap door een minderjarige kan worden gezien of waargenomen.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, teneinde de rechtspositie van het slachtoffer te versterken, *Parl.St.* Kamer 2019, 0565/001.

Toelichting: Om in verband met het jeugdbeschermingsrecht de rechtspositie van het slachtoffer te versterken, strekt dit wetsvoorstel ertoe de slachtoffers van door minderjarigen gepleegde, bijzonder zware feiten toe te staan te worden gehoord en toegang te krijgen tot het dossier.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek wat de aanranding van de eerbaarheid en de verkrachting betreft, *Parl.St.* Kamer 2019, 0578/001.

Toelichting: Ons strafrecht maakt een onderscheid tussen verkrachting en aanranding, en voorziet in verschillende straffen naargelang de leeftijd van het slachtoffer en het al dan niet gepaard gaan van het misdrijf met geweld of bedreiging.

Aanranding van een persoon boven de leeftijd van 16 jaar, zonder gebruik van geweld of bedreiging wordt echter niet bestraft. Is het slachtoffer een man en de dader een vrouw, dan is het bovendien vaak moeilijk om juridisch te spreken van verkrachting omdat de strafwet in principe verwacht dat de dader het slachtoffer penetreert en niet omgekeerd.

De indieners willen deze problemen verhelpen door het geval van aanranding van personen boven de leeftijd van 16 jaar zonder gebruik van geweld of bedreiging op te nemen in de strafwet, en te bepalen dat aanranding en verkrachting kunnen gepleegd worden “met behulp van” de persoon die als slachtoffer gezien wordt. Ook wordt het toedienen van alcohol of drugs aan het slachtoffer om hem of haar in staat van verminderd bewustzijn te brengen, toegevoegd aan de lijst met verzwarende omstandigheden

Wetsvoorstel tot wijziging van de algemene wet inzake douane en accijnzen van 18 juli 1977 en het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde ter omzetting van richtlijn (EU) 2017/1371, *Parl.St.* Kamer 2019, 0706/001.

Toelichting: Het huidige wetsontwerp beoogt de gedeeltelijke omzetting in het Belgische recht, van de Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (hierna “de PIF-richtlijn”) voor wat de eigen middelen van de Europese Unie betreft.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 442bis van het Strafwetboek, teneinde collectief stalken tegen te gaan, *Parl.St.* Kamer 2019, 0738/001.

Toelichting: De opkomst van de sociale media is de jongste jaren helaas gepaard gegaan met de opgang van het fenomeen collectief stalken.

“Stalking” kan alleen als strafbaar misdrijf worden aangemerkt wanneer de laakbare daden herhaaldelijk worden gepleegd. Door in groep te stalken, kunnen de daders maximale schade aanrichten, zonder individueel herhaaldelijk over de schreef te gaan. Er moeten dan ook maatregelen worden genomen om de wettelijke leemte in dit verband op te vullen.

Dergelijke handelingen houden vaak verband met seksueel en seksistisch geweld en in het kielzog ervan is er soms ook sprake van “doxing”, i.e. het openbaar maken van de persoonlijke gegevens van het slachtoffer, waardoor die persoon latere aanvallen door derden kan ondergaan.

Teneinde dergelijke handelingen beter tegen te gaan en de slachtoffers te beschermen, beoogt dit wetsvoorstel artikel 442bis van het Strafwetboek aan te passen; bedoeling is dat stalking ook als een strafbaar misdrijf wordt beschouwd wanneer:

1° meerdere personen, in onderling overleg of op aansporing van één van hen, éénzelfde slachtoffer aan de feiten onderwerpen, zelfs al heeft elk van die personen niet herhaaldelijk gehandeld;

2° meerdere personen – zelfs al hebben die onderling geen overleg gepleegd – éénzelfde slachtoffer achtereenvolgens aan de feiten onderwerpen, ook al weten zij of hadden zij moeten weten dat die uitlatingen of gedragingen kenmerkend zijn voor herhaling.

Wetsvoorstel tot wijziging van verscheidene scheepvaartwetten voor de optimalisatie van het handhavingsbeleid in de scheepvaart, *Parl.St.* Kamer 2019, 0743/001.

Toelichting: Het in 2016 ingevoerde systeem van administratieve geldboetes voor scheepvaartinbreuken is een efficiënt instrument gebleken voor een effectief en afschrikwekkend handhavingsbeleid in de scheepvaart.

Dit wetsvoorstel beoogt daarom een verdere depenalisering van inbreuken op de scheepvaartwetten. Verder wordt de procedure tot administratieve vervolging verbeterd en efficiënter gemaakt op basis van de reeds opgedane ervaring.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek betreffende de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank, *Parl.St.* Kamer 2019, 0768/001.

Toelichting: De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank biedt als bijkomende straf de mogelijkheid om ook na strafeinde nog controle te blijven uitoefenen op veroordeelden die ernstige strafbare feiten hebben gepleegd. Dit voorstel wil ten eerste het toepassingsgebied uitbreiden, nl. een verplichte terbeschikkingstelling voor alle terroristische misdrijven en seksuele misdrijven.

Ten tweede wordt de huidige maximumtermijn van 15 jaar verhoogd naar 30 jaar.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 21 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, *Parl.St.* Kamer 2019, 0773/001.

Toelichting: De wet van ... tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering wat de afschaffing van de verjaring van ernstige seksuele misdrijven op minderjarigen betreft, wijzigt de artikelen 21 en 21bis van die wet van 17 april 1878. Daardoor echter geldt voortaan een kortere verjaringstermijn omtrent het misdrijf van verkrachting of aanranding van de eerbaarheid met de dood tot gevolg (artikel 376, eerste lid, van het Strafwetboek) wanneer het misdrijf werd gepleegd op een meerderjarige. Dit wetsvoorstel beoogt de vorige verjaringstermijn, zijnde 15 jaar, te herstellen.

Wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek met het oog op de uitbreiding van de lijst met misdrijven die in aanmerking komen voor de facultatieve terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank tot alle terrorismemisdrijven, *Parl.St.* Kamer 2019, 0777/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel beoogt, conform de aanbevelingen van onderzoekscommissie naar de aanslagen van 22 maart 2016, de lijst met misdrijven die in aanmerking komen voor de facultatieve terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank uit te breiden tot alle terrorismemisdrijven.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 17 september 2019, Akdag tegen Turkije, www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-195850>

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Recht op een eerlijk proces – Recht op bijstand van een advocaat – Verhoor – Afstand

Samenvatting: Klager, een Turks onderdaan stelt dat hij onder dwang van de politie een bekennende verklaring heeft afgelegd, zonder toegang te hebben gehad tot een advocaat. Het EHRM nam, wegens gebrek aan bewijs, niet aan dat sprake was geweest van de gestelde dwang. Het EHRM concludeerde wel dat de door klager ingevulde “X” naast het hokje “geen advocaat gezocht” op het formulier over rechtsbijstand, onvoldoende was om aan te nemen dat hij afstand had gedaan van het recht op een advocaat. Daarnaast concludeerde het EHRM dat de rechtbank de geldigheid van de politieverklaring noch de afstandsverklaring van klager had getoetst, terwijl dit wel had moeten. Het ontbreken van deze controle, die overigens ook niet door een andere instantie is uitgevoerd, is in strijd met de waarborgen van artikel 6 EVRM.

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-196422>

Trefwoorden: Geen schending van het recht op vrijheid wanneer de detentie rechtmatig is bevolen op grond van destijds geldende wetgeving

Samenvatting: Klagers zitten beiden in verplichte opsluiting (internering) in België. Beiden klagen over de weigering van de Belgische autoriteiten om hun vrij te laten, hetgeen zou voortvloeien uit destijds geldende wetgeving. Deze wet schrijft voor dat verplichte opsluiting enkel kan worden opgelegd voor strafbare feiten die hebben geresulteerd in lichamelijke of psychologische schade aan andere personen. Klagers, werden vastgehouden op verdenking van diefstal en poging tot gekwalificeerde inbraak, verzochten tevergeefs bij de Belgische autoriteiten om vrijlating op basis van deze wetgeving. In het bijzonder klaagden zij over schending van hun rechten op vrijheid en veiligheid en het recht op een spoedig besluit over de rechtmatigheid van hun detentie.

Het Hof acht de rechten van klagers niet geschonden gelet op het navolgende. Onder verwijzing naar eerdere jurisprudentie van het Europese Hof (Inseher t. Frankrijk en Rooman t. Duitsland) oordeelt het Hof eerst dat een detentieperiode in principe 'wettig' is als deze is gebaseerd op een rechterlijke beslissing, zoals vastgelegd in nationale wetgeving. Hoewel het in de eerste plaats een taak van de nationale gerechten is om het nationale recht te interpreteren en toe te passen, is dit anders wanneer een verdragsrecht in het geding komt. In het bijzonder is het van wezenlijk belang dat, wat de vrijheidsbenaming betreft, de nationale detentievoorwaarden duidelijk worden omschreven en dat de wet voorspelbaar is in de toepassing ervan. Met betrekking tot de vrijheidsberoving van personen met psychische stoornissen, kan een individu alleen als "krankzinnig" worden beschouwd en van vrijheid worden beroofd als aan de volgende drie voorwaarden is voldaan: ten eerste moet zijn of haar vervreemding overtuigend zijn vastgesteld; ten tweede moet de aandoening van een karakter of omvang zijn dat internering legitimeert; ten derde kan internering niet geldig worden verlengd zonder het voortduren van een dergelijke stoornis. Beide klagers voldoen aan alle drie de criteria.

De zaak moet beoordeeld worden op grond van artikel 5 EVRM. De vraag is of sinds de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving omtrent inbewaringstelling, opsluiting nog steeds gelegitimeerd is nu deze nieuwe wetgeving niet voorziet in de mogelijkheid om personen vast te houden voor feiten zoals door klagers gepleegd en die de basis vormden voor hun opsluiting. Het Hof oordeelt dat klagers destijds op goede gronden zijn vastgezet, alhoewel zij onder de nieuwe wetgeving hiervoor niet zouden kunnen worden opgesloten. Deze nieuwe wetgeving kent geen overgangsrecht. Het Hof is van oordeel dat artikel 5 EVRM niet van toepassing is op die gevallen waarin een definitieve interneringsmaatregel niet langer regelmatig of juridisch wordt opgelegd omdat de wet tijdens de uitvoeringsfase is veranderd. Het Hof sluit hiermee aan bij het rechterlijke oordeel van de cassatierechter, die oordeelde dat de bewaring van klagers gebaseerd blijft op de rechterlijke beslissingen van destijds. Het Hof is van mening dat de interpretatie door de nationale autoriteiten van de nieuwe bewaringswet in dit geval niet willekeurig of kennelijk onredelijk is.

Hyperlink: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-196885>

Trefwoorden: Art. 5 EVRM – Voorlopige hechtenis – Handhaving – Gebrek aan tegenspraak – Schending

Samenvatting: Artikel 5 EVRM. Klager klaagt over het feit dat hij de hoorzitting in hoger beroep over zijn voorlopige hechtenis niet heeft kunnen bijwonen, dat hij niet heeft kunnen reageren op de opmerkingen van de advocaat-generaal aldaar en onvoldoende kennisgevingen voorafgaand aan de hoorzitting heeft ontvangen. Bij hoorzittingen in België is de advocaat-generaal geen procespartij maar vervult deze een onafhankelijke, adviserende rol door het hof bij te staan als het gaat om de waarborgen in de rechtspraak. Het EHRM benadrukt dat het onder die omstandigheden van belang is dat een hoorzitting in hoger beroep op tegenspraak plaatsvindt, hetgeen noodzakelijkerwijs met zich brengt dat klager en zijn advocaat binnen een redelijke termijn over de planning van de hoorzitting hadden moeten worden geïnformeerd. Het EHRM neemt unaniem een schending van artikel 5 EVRM aan.

2.3. Hof van Justitie

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62019CJ0489&qid=1573723982746&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Prejudiciële spoedprocedure – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Europees aanhoudingsbevel – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Artikel 1, lid 1 – Begrip ‘Europees aanhoudingsbevel’ – Minimumvereisten voor geldigheid – Artikel 6, lid 1 – Begrip ‘uitvaardigende rechterlijke autoriteit’ – Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd door het openbaar ministerie van een lidstaat – Status – Bestaan van een verhouding van ondergeschiktheid ten opzichte van een orgaan van de uitvoerende macht – Individuele instructiebevoegdheid van de minister van Justitie – Rechterlijke goedkeuring van een Europees aanhoudingsbevel voor de toezending ervan

Samenvatting: Het Kammergericht Berlin (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Berlin, Duitsland) heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld:

„Tast het feit dat een openbaar ministerie aan instructies gebonden is de rechtsgeldigheid van een door dit openbaar ministerie uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel aan, ook wanneer deze beslissing vóór de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel aan een uitgebreide rechterlijke toetsing onderworpen is?”

Het Hof verklaart voor recht:

Het begrip „Europees aanhoudingsbevel” van artikel 1, lid 1, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat onder dit begrip ook een Europees aanhoudingsbevel valt dat is uitgevaardigd door het openbaar ministerie van een lidstaat, zelfs al loopt dit openbaar ministerie het risico dat het bij de uitvaardiging van dit aanhoudingsbevel direct of indirect wordt aangestuurd door of specifieke instructies ontvangt van de uitvoerende macht, zoals een minister van Justitie, voor zover het voornoemde aanhoudingsbevel, om door het betrokken openbaar ministerie te kunnen worden toegezonden, moet worden goedgekeurd door een rechter die toegang heeft tot het hele strafdossier waarin eventuele aanwijzingen of instructies van de uitvoerende macht zijn opgenomen en die op onafhankelijke en objectieve wijze de voorwaarden voor de uitvaardiging en de evenredigheid van dat aanhoudingsbevel controleert en aldus een autonome beslissing vaststelt waarin de definitieve vorm ervan wordt vastgelegd.

Hof van Justitie 15 oktober 2019 (C-128/18), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62018CJ0128&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2002/584/JBZ – Europees aanhoudingsbevel – Gronden tot weigering van de tenuitvoerlegging – Artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Verbod van onmenselijke of vernederende behandeling – Detentieomstandigheden in de uitvaardigende lidstaat – Beoordeling door de uitvoerende rechterlijke autoriteit – Criteria

Samenvatting: Het Hanseatische Oberlandesgericht Hamburg heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Welke minimumeisen moeten in de context van [kaderbesluit 2002/584] op grond van artikel 4 van het Handvest aan de detentieomstandigheden worden gesteld?
 - a) Geldt met name in het licht van het Unierecht een ‚absolute’ ondergrens voor de celoppervlakte, bij niet-inachtneming waarvan altijd sprake is van schending van artikel 4 van het Handvest?
 - i) Is het bij het bepalen van de persoonlijke celoppervlakte relevant of het om een eenpersoons- dan wel een meerpersoonscel gaat?
 - ii) Moet bij het bepalen van de celoppervlakte de oppervlakte in mindering worden gebracht die in beslag wordt genomen door het meubilair (bed, kast enzovoort)?
 - iii) Welke bouwvoorschriften zijn eventueel relevant voor de beoordeling of de detentieomstandigheden in overeenstemming zijn met het Unierecht? Welke betekenis hebben in voorkomend geval de rechtstreekse (of slechts indirecte) toegang vanuit de cel tot bijvoorbeeld sanitaire voorzieningen of tot andere ruimten, alsmede de aanwezigheid van koud en warm water, verwarming, verlichting enzovoort?

b) In hoeverre speelt bij de beoordeling een rol dat er binnen de penitentiaire inrichting verschillende 'detentieregimes', inzonderheid verschillende insluitingstijden en verschillende gradaties van bewegingsvrijheid, bestaan?

c) Mag bij de beoordeling ook rekening worden gehouden met juridische en organisatorische verbeteringen in de uitvaardigende lidstaat (invoering van een ombudsmansysteem, instelling van gerechten die bevoegd zijn voor de tenuitvoerlegging van straffen enzovoort), zoals de verwijzende rechter heeft gedaan in zijn beslissingen over de toelaatbaarheid van de overlevering?

2) Aan de hand van welke criteria moeten de detentieomstandigheden vanuit het oogpunt van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten worden beoordeeld? In hoeverre zijn deze criteria van invloed op de uitlegging van het begrip 'reëel gevaar' in de zin van het arrest van 5 april 2016, Aranyosi en Căldăraru (C-404/15 en C-659/15 PPU, EU:C:2016:198)?

a) Zijn de rechterlijke autoriteiten van de uitvoerende lidstaat in dit verband bevoegd de detentieomstandigheden in de uitvaardigende lidstaat aan een allesomvattend onderzoek te onderwerpen, of dienen zij zich te beperken tot een marginale toetsing?

b) Voor zover het Hof in het kader van de beantwoording van de eerste prejudiciële vraag mocht concluderen dat het Unierecht 'absolute' eisen aan de detentieomstandigheden stelt, zou een schending van deze minimumeisen dan betekenen dat elke afwegingsruimte ontbreekt, omdat daarmee altijd automatisch sprake is van een 'reëel gevaar' dat zich tegen de overlevering verzet, of mag de uitvoerende lidstaat in dat geval niettemin een eigen afweging maken? Mag daarbij rekening worden gehouden met aspecten zoals de instandhouding van de wederzijdse rechtshulp tussen de lidstaten, de goede werking van de Europese strafrechtspleging en de beginselen van wederzijds vertrouwen en wederzijdse erkenning?"

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

Artikel 1, lid 3, van kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, gelezen in samenhang met artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet aldus worden uitgelegd dat een uitvoerende rechterlijke autoriteit die beschikt over objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens waaruit blijkt dat de detentieomstandigheden in de penitentiaire inrichtingen van de uitvaardigende lidstaat structurele of fundamentele gebreken vertonen, bij de beoordeling of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden zijn om aan te nemen dat er een reëel gevaar is dat de persoon tegen wie een Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, na zijn overlevering aan die lidstaat wordt onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van dat artikel 4, rekening moet houden met alle relevante materiële aspecten van de detentieomstandigheden in de penitentiaire inrichting waarin deze persoon naar concreet voornemen zal worden geplaatst, zoals de beschikbare persoonlijke ruimte per gedetineerde in een cel van die inrichting, de hygiëne en de bewegingsvrijheid van de gedetineerde binnen de inrichting. Deze beoordeling is niet beperkt tot een toetsing van evidente gebreken. Met het oog op die beoordeling moet de uitvoerende rechterlijke

autoriteit bij de uitvaardigende rechterlijke autoriteit de gegevens opvragen die zij noodzakelijk acht en moet zij, bij gebreke van nauwkeurige gegevens die erop wijzen dat de detentieomstandigheden in strijd zijn met artikel 4 van het Handvest van de grondrechten, in beginsel afgaan op de garanties van deze autoriteit.

Met betrekking tot, met name, de beschikbare persoonlijke ruimte per gedetineerde moet de uitvoerende rechterlijke autoriteit, bij gebreke van minimumvoorschriften in het geldende recht van de Unie, de minimumeisen in aanmerking nemen die voortvloeien uit artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Hoewel de ruimte die in beslag wordt genomen door de sanitaire infrastructuur bij de berekening van deze beschikbare ruimte niet mag worden meegenomen, moet de ruimte die wordt ingenomen door de meubels wel worden meegerekend. Gedetineerden moeten niettemin de mogelijkheid behouden om zich normaal in de cel te bewegen.

De uitvoerende rechterlijke autoriteit mag niet uitsluiten dat er een reëel gevaar is van onmenselijke of vernederende behandeling op de enkele grond dat de betrokkene in de uitvaardigende lidstaat beschikt over een beroepsweg waarmee hij kan opkomen tegen zijn detentieomstandigheden of dat er in die lidstaat wettelijke of structurele maatregelen bestaan om het toezicht op de detentieomstandigheden te versterken.

Door deze autoriteit vastgestelde zwaarwegende en op feiten berustende gronden om aan te nemen dat de betrokkene na zijn overlevering een dergelijk gevaar loopt vanwege de detentieomstandigheden in de penitentiaire inrichting waarin hij naar concreet voornemen zal worden geplaatst, mogen met het oog op de beslissing over een dergelijke overlevering niet worden afgewogen tegen de doeltreffendheid van de justitiële samenwerking in strafzaken of tegen de beginselen van wederzijds vertrouwen en wederzijdse erkenning.

Hof van Justitie 24 oktober 2019 (C-324/17), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62017CJ0324&qid=1573724317193&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn 2014/41/EU – Europees onderzoeksbevel in strafzaken – Artikel 5, lid 1 – Formulier in bijlage A – Deel J – Ontbreken van rechtsmiddelen in de uitvaardigende lidstaat

Samenvatting: De Spetsializiran nakazatelen sad heeft de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Staat artikel 14 van richtlijn [2014/41] in de weg aan nationale wetgeving en nationale rechtspraak die niet voorzien in de mogelijkheid rechtstreeks, dan wel door het indienen van een afzonderlijke schadevordering op te komen tegen de materiële gronden van een rechterlijke beslissing houdende uitvaardiging van een Europees onderzoeksbevel tot

doorzoeking van een woning en een kantoor, tot inbeslagneming van bepaalde voorwerpen, en tot organisatie van een getuigenverhoor?

2) Verleent artikel 14, lid 2, van richtlijn 2014/41 de betrokken persoon een rechtstreeks recht om een rechterlijke beslissing houdende uitvaardiging van een Europees onderzoeksbevel aan te vechten, hoewel het nationale recht niet voorziet in een dergelijke procedurele mogelijkheid?

3) Is de persoon tegen wie strafvervolgning is ingesteld in het licht van artikel 14, lid 2, junctis artikel 6, lid 1, onder a), en artikel 1, lid 4, van richtlijn 2014/41, een betrokken persoon in de zin van artikel 14, lid 4, van deze richtlijn, indien de maatregel van bewijsverkrijging tegen een derde is gericht?

4) Moet de bewoner of gebruiker van de woning waarin de doorzoeking en de inbeslagneming moeten worden uitgevoerd, respectievelijk de persoon die als getuige moet worden gehoord, worden aangemerkt als betrokken persoon in de zin van artikel 14, lid 4, juncto lid 2 van richtlijn 2014/41?"

Het Hof verklaart voor recht:

Artikel 5, lid 1, van richtlijn 2014/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken, gelezen in samenhang met deel J van het in bijlage A bij die richtlijn bedoelde formulier, moet aldus worden uitgelegd dat de rechterlijke autoriteit van een lidstaat bij het uitvaardigen van een Europees onderzoeksbevel in dit deel geen omschrijving hoeft op te nemen van de rechtsmiddelen die in voorkomend geval in zijn lidstaat tegen het uitvaardigen van een dergelijk bevel kunnen worden ingesteld.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Cass. 5 juni 2018 (P.17.1072.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180605-1

Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken - Intellectuele valsheid - Begrip

Samenvatting: De valsheid is 'intellectueel' wanneer zij erin bestaat dat in een materieel onaangeroerd instrumentum, feiten en akten in strijd met de waarheid worden vastgesteld; wanneer een geschrift de vaststelling inhoudt van een wilsverklaring die op bedrieglijke wijze in strijd is met de waarheid, dan heeft de omstandigheid dat die wilsverklaring ook werkelijk is gedaan, niet tot gevolg dat dit geschrift niet intellectueel vals is of kan zijn (1). (1) Cass. 13 januari 2015, AR P.13.0754.N, AC 2015, nr. 28.

Cass. 5 juni 2018 (P.17.1240.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180605-2

Trefwoorden: Eendaadse samenloop - Gescheiden berechting - Veroordeling wegens eerdere feiten - Nieuwe feiten die deze veroordeling voorafgaan - Eenheid van opzet - Straftoemeting - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Artikel 65, tweede lid, Strafwetboek, bepaalt dat de rechter die vaststelt dat de feiten die bij hem aanhangig zijn en die hij bewezen acht, samen met misdrijven die deze feiten voorafgaan en die bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing werden bestraft, de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van eenzelfde misdadig opzet, bij de straftoemeting de reeds uitgesproken straffen in aanmerking neemt; dit houdt in dat de rechter die oordeelt dat, gelet op de nieuwe feiten die bij hem aanhangig zijn, de reeds uitgesproken straf onvoldoende is en een bijkomende straf uitspreekt, noodzakelijk de reeds eerder beoordeelde feiten in zijn beoordeling moet betrekken (1). (1) Cass. 22 juni 2004, AR P.04.0310.N, AC. 2004, nr. 345; Cass. 26 november 2002, AR P.01.1670.N, AC 2002, nr. 630.

Cass. 5 juni 2018 (P.18.0144.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180605-3

Trefwoorden: 1. Uitspraak van het vonnis - Ondertekening door de rechters - Onmogelijkheid tot ondertekening door de rechters - Vaststelling van de onmogelijkheid – Gevolg

2. Rechtsmacht van de rechter op verwijzing - Werkstraf - Overschrijding van het maximaal uit te spreken aantal uren van de werkstraf - Vernietiging - Omvang van de rechtsmacht van de verwijzingsrechter – Gevolg

Samenvatting: 1. Uit de samenhang tussen de bepalingen van de artikelen 779, 782, eerste lid, 782bis, eerste lid en 785, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de voorzitter bij toepassing van artikel 782bis, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek een vonnis kan uitspreken indien dit vonnis is ondertekend door de rechters die alle rechtszittingen hebben bijgewoond en over de zaak hebben beraadslaagd, of zo die rechters in de onmogelijkheid verkeren om het vonnis te ondertekenen, die onmogelijkheid wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 785 Gerechtelijk Wetboek; een regelmatig vastgestelde onmogelijkheid van een van de rechters belet de toepassing van artikel 782bis, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek niet (1). (1) Cass. 18 november 2014, AR P.13.0532.N, AC 2014, nr. 702, RW 2016-17, 1137, noot B. VAN DEN BERGH, 'Over het handtekeningsvereiste in een vonnis: principes, sancties, aandachtspunten en remedies'; Cass. 7 november 2014, C.13.0608.N en C.13.0624.N, AC 2014, nr. 680, met concl. van advocaat-generaal C. VANDEWAL, RABG 2015, 415, noot S. VAN SCHEL, 'Ondertekening en uitspraak van de rechterlijke beslissing'; Cass. 16 april 2012, AR C.11.0602.F, AC 2012, nr. 226, RW 2013-14, 1478, noot D. DEBRUYNE, 'De ondertekening van de rechterlijke uitspraak: terug naar formelere toetsingscriteria?'

2. De rechter op verwijzing heeft slechts rechtsmacht binnen de grenzen van de vernietiging en de verwijzing en het staat aan die rechter zelf te bepalen, onder controle van het Hof van Cassatie, in hoeverre hij van de zaak kennis moet nemen en dus welke de vernietigde

beslissingen zijn van de bestreden rechterlijke uitspraak die door hem opnieuw moeten worden beoordeeld aangezien het slechts de vernietigde beslissingen van de bestreden rechterlijke uitspraak zijn die de omvang van de vernietiging en verwijzing bepalen en dus niet de onderliggende reden of redenen die aanleiding hebben gegeven tot cassatie; indien het Hof van Cassatie, na het gegrond bevinden van een middel dat aanvoert dat een appelrechter het maximaal aantal uren uit te spreken werkstraf heeft overschreden, de beslissing van de veroordeling tot straf en de bijdrage aan het Slachtofferfonds vernietigt, dan strekt de rechtsmacht van de rechter op verwijzing zich uit over de beslissing over de straftoemeting in haar geheel en is die niet beperkt tot het aantal op te leggen uren werkstraf (1). (1) T. DECAIGNY, 'De gevolgen van een arrest van het Hof van Cassatie en de relatie tot andere hoge rechtscollèges', in W. VAN EECKHOUTTE en J. GHYSELS (eds.), Cassatie in strafzaken, Antwerpen, Intersentia, 2014, nr. 464, p. 229-230.

Cass. 5 juni 2018 (P.18.0306.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180605-5

Trefwoorden: Drugswet - Artikel 2quater, eerste lid, 4° en 5° - Overtredingen van de Verordeningen 273/2004 en 111/2005 van de Europese Unie inzake drugprecursoren - Niet geregistreerde stoffen - Invoer, doorvoer en uitvoer - Strafbaarheid

Samenvatting: Uit de bepalingen van de artikelen 2, a) en 2, b), 9.1 en 9.2, b) en 10.2, Verordening (EG) 273/2004 en de artikelen 2,a) en 2, b), 10.2, b), 10.4, 10.5, 26.3bis, 26.3ter, 27 en 30ter, Verordening (EG) 111/2005 volgt dat het enkele feit van de invoer, doorvoer en uitvoer van niet-geregistreerde stoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, b), van deze Verordeningen, geen overtreding inhoudt van die Verordeningen en dus van artikel 2quater, 4° en 5°, Drugwet (1). (1) Zie de studie van de Nederlandse politie, KLPD- Dienst Nationale Recherche over de problematiek van drugprecursoren - ' Synthetische drugs en precursoren, Criminaliteitsbeeldanalyse 2012 ', <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/algemeen/nationaal-dreigingsbeeld-2012/cba-synthetische-drugs-2012.pdf>

Cass. 5 juni 2018 (P.17.1211.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180612-2

Trefwoorden: 1. Vervoer - EEG - Verordening nr. 3118/93 - Wet 18 februari 1969 - Koninklijk besluit van 10 augustus 2009 - Tijdelijkheid van het cabotagevervoer - Begrip

2. Vervoer - EEG - Verordening nr. 3118/93 - Artikel 1.2 - Regeling – Uitwerking

3. Wet 18 februari 1969 - Artikel 1, eerste lid – Uitwerking

4. EG - Verordening nr. 1072/2009 - Koninklijk besluit van 10 augustus 2009 - Uitvoering – Wijze

Samenvatting: 1. In het licht van de verantwoording in het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 10 augustus 2009 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder vervoersondernemers die gevestigd zijn op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte worden toegelaten tot het binnenlands goederenvervoer over de weg in België, en gelet op de wijze waarop dit koninklijk besluit nadere uitvoering geeft aan het in artikel 1.1 Verordening (EEG) nr. 3118/93 van de Raad van 25 oktober 1993 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder vervoersondernemers worden toegelaten tot het binnenlands goederenvervoer over de weg in een Lid-Staat waar zij niet gevestigd zijn, gehanteerd begrip van tijdelijkheid van het cabotagevervoer, voldoet het koninklijk besluit van 10 augustus 2009 aan de vereisten van de artikelen 1, eerste lid, en 2 Wet van 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg, en de rechtspraak van het Hof van Justitie waaruit volgt dat de lidstaten maatregelen mogen vaststellen tot uitvoering van een verordening voor zover zij de rechtstreekse werking van de verordening niet belemmeren, niet verheimelijken dat die verordening een rechtshandeling is van de Unie en zij binnen de grenzen blijven van de aan de lidstaten toegekende beoordelingsmarge waarbij de lidstaten bij het uitvaardigen van deze uitvoeringsmaatregelen het evenredigheidsbeginsel moeten respecteren (1). (1) Zie Cass. 29 november 2016, AR P.14.1821.N, AC 2016, nr. 680.

2. De in artikel 1.2 Verordening (EEG) nr. 3118/93 van de Raad van 25 oktober 1993 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder vervoersondernemers worden toegelaten tot het binnenlands goederenvervoer over de weg in een Lid-Staat waar zij niet gevestigd zijn, uitgewerkte regeling geldt enkel binnen het in artikel 1.1 Verordening (EEG) nr. 3118/93 gehanteerd begrip van tijdelijkheid van het cabotagevervoer.

3. Artikel 1, eerste lid, Wet 18 februari 1969 betreffende de maatregelen ter uitvoering van de internationale verdragen en akten inzake vervoer over zee, over de weg, de spoorweg of de waterweg, machtigt de Koning niet alleen om uitvoering te geven aan verplichtingen uit internationale akten, maar ook om die internationale akten, in zoverre dit in overeenstemming is met het internationaal recht, aan te vullen.

4. Uit het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit van 10 augustus 2009 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder vervoersondernemers die gevestigd zijn op het grondgebied van een andere lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte worden toegelaten tot het binnenlands goederenvervoer over de weg in België, blijkt dat het de bedoeling was om uitvoering te geven aan de communautaire regels waarover reeds overeenstemming was bereikt, maar die nog niet waren aangenomen; aldus bevat dat koninklijk besluit wel degelijk bepalingen ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit Verordening (EG) nr. 1072/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg, meer bepaald vanaf de inwerkingtreding van die Verordening op 4 november 2011 waarbij het feit dat dit koninklijk besluit is aangenomen vóór die Verordening en geen letterlijke verwijzing naar die Verordening bevat, daaraan geen afbreuk doet.

Cass. 6 juni 2018 (P.18.0254.F), www.juridat.be , met conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180606-1

Trefwoorden: Strafzaken - Verzet ongedaan verklaard - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Voorwaarde - Kennis van de dagvaarding - Beoordeling van de rechter - Toezicht door het Hof

Samenvatting: De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of de eiser in verzet kennis droeg van de dagvaarding, waarbij het Hof nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daardoor niet kunnen worden verantwoord; uit het enkele feit dat de inleidende dagvaarding in hoger beroep aan zijn woonplaats werd betekend of uit de omstandigheid dat zijn advocaat, per brief van daags vóór de datum van de inleiding van de zaak in hoger beroep, het hof van beroep erop heeft gewezen dat hij van de eiser in verzet geen instructies had ontvangen, kunnen de appelrechters niet afleiden dat laatstgenoemde kennis droeg van de dagvaarding (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 357.

Cass. 6 juni 2018 (P.18.0404.F), www.juridat.be , met conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180606-4

Trefwoorden: 1. Recht op een eerlijke behandeling van de zaak - Strafzaken - Veroordeling bij verstek - Recht op een nieuw proces – Voorwaarde

2. Strafzaken - Verzet ongedaan verklaard - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Wettige reden van verschoning - Begrip

Samenvatting: 1. De bij verstek veroordeelde beklaagde ontleent aan artikel 6 EVRM het recht dat een rechtscollege, na hem te hebben gehoord, opnieuw uitspraak doet over de gegrondheid van de beschuldiging, tenzij vaststaat dat hij aan zijn recht om te verschijnen en zich te verweren heeft verzaakt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 360.

2. De in artikel 187, §6, 1°, Wetboek van Strafvordering bedoelde reden van verschoning moet als wettig en geëigend om de niet-verschijning te rechtvaardigen worden beschouwd aangezien de aangevoerde reden geen afstand inhoudt van het recht om te verschijnen noch de wil om zich aan het gerecht te onttrekken; de enkele omstandigheid dat de afwezigheid van de eiser op verzet het gevolg is van zijn eigen nalatigheid sluit het bestaan van een wettige reden van verschoning niet uit (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 360.

Cass. 6 juni 2018 (P.18.0314.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180606-2

Trefwoorden: 1. Stedenbouw - Misdrijf - Vordering tot herstel van plaats in de vorige staat - Beoordeling door de rechter - Omvang

2. Vordering tot herstel van plaats in de vorige staat - Redelijk karakter - Beoordeling door de rechter - Criteria

Samenvatting: 1. De rechterlijke macht is bevoegd om inzake stedenbouw te onderzoeken of de keuze door de gemachtigd ambtenaar voor het herstel van de plaats in de vorige staat of voor een bepaalde herstelmaatregel, enkel een goede ruimtelijke ordening beoogde; het staat aan de rechter om, in het kader van het wettigheidstoezicht, een vordering niet in te willigen die een kennelijk onredelijk karakter zou hebben of zou steunen op redenen die met die doelstelling geen verband houden (1). (1) Zie Cass. 25 november 2014, AR P.14.1715.N, AC 2014, nr. 723.

2. Het onredelijk karakter van de vordering tot herstel van de plaats in de vorige staat kan worden beoordeeld op grond van het eventueel bestaan van een andere noodzakelijk blijvende maatregel, gelet op de aard van de inbreuk, de omvang van de aantasting van de goede ruimtelijke ordening en het voordeel dat voor die ordening voortvloeit uit het herstel van de plaats in de vorige staat, tegenover de last die daaruit zou voortvloeien voor de overtreder; daaruit volgt dat de beoordeling van het onredelijk karakter van de gevorderde herstelmaatregel niet noodzakelijk het onderzoek inhoudt van de last die daaruit zou voortvloeien voor de overtreder (1). (1) Cass. 5 januari 2016, AR P.14.1754.N, AC 2016, nr. 3.

Cass. 6 juni 2018 (P.18.0324.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180606-3

Trefwoorden: 1. Hoger beroep - Verzoekschrift met grieven - Grieven – Begrip

2. Verzoekschrift met grieven - Grieven - Nauwkeurigheidsvereiste - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing in het verzoekschrift in hoger beroep van een bepaalde beslissing van het beroepen vonnis waarvan de eiser in hoger beroep de hervorming door de appelrechter vraagt; niet vereist is dat de eiser in hoger beroep in het verzoekschrift of het grievenformulier de redenen opgeeft van zijn hoger beroep, noch de middelen die hij wenst aan te voeren om de hervorming van de in de grief bedoelde beslissing te verkrijgen (1). (1) Cass. 27 september 2017, AR P.17.0257.F, AC 2017, nr. 502, met concl. OM in Pas. 2017, nr. 502.

2. De grieven zijn nauwkeurig bepaald in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering wanneer de rechter en de partijen met zekerheid de beslissing of de beslissingen van het beroepen vonnis kunnen aanwijzen waarvan de eiser in hoger beroep hervorming vraagt, met andere woorden wanneer daardoor de mate kan worden bepaald waarin de zaak bij de appelrechter aanhangig is gemaakt; artikel 204 Wetboek van Strafvordering ontzegt de

beklaagde het recht niet om de burgerrechtelijke beschikkingen die op hemzelf betrekking hebben in hun geheel aan te vechten (1). (1) Cass. 27 september 2017, AR P.17.0257.F, AC 2017, nr. 502, met concl. OM in Pas. 2017, nr. 502.

Cass. 19 juni 2018 (P.17.1182.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180619-3

Trefwoorden: Hoger beroep tegen alle strafrechtelijke beschikkingen door het openbaar ministerie - Grievenformulier - Grief geput uit de niet-veroordeling van een beklaagde op grond van artikel 5, tweede lid, Strafwetboek - Schuldigverklaring van die beklaagde niet als grief aangeduid - Rechtsmacht van de appelrechters - Omvang - Ambtshalve middel van de appelrechters met betrekking tot de schuldigverklaring

Samenvatting: Indien het openbaar ministerie als appellant in het door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde verzoekschrift of grievenformulier als grief heeft aangeduid de niet-veroordeling van een beklaagde op grond van artikel 5, tweede lid, Strafwetboek, zonder de schuldigverklaring van die beklaagde zelf als grief aan te duiden, behoort de beslissing over de schuld van die beklaagde niet tot de rechtsmacht van de appelrechters, maar enkel de al dan niet toepasselijkheid van artikel 5, tweede lid, Strafwetboek en dit ongeacht het gegeven dat de door artikel 203 Wetboek van Strafvordering bedoelde verklaring van hoger beroep gericht was tegen alle strafrechtelijke beschikkingen van het beroepen vonnis; artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering laat de appelrechters in die omstandigheden niet toe een middel aan te voeren met betrekking tot de schuldigverklaring van die beklaagde (1). (1) Wat de rechtsmacht van de appelrechters betreft, zie: Cass. 6 februari 2018, AR P.17.0457.N, AC 2018, nr. 75; Cass. 12 december 2017, AR P.17.0251.N, AC 2017, nr. 706; Cass. 19 april 2017, AR P.17.0055.F, AC 2017, nr. 268; Cass. 21 december 2016, AR P.16.1116.F, AC 2016, nr. 740.

Cass. 19 juni 2018 (P.15.1275.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180619-1

Trefwoorden: 1. Sociale zekerheid – Werknemers - Europese Unie - Socialezekerheidsregeling binnen de Gemeenschap - Verordening (EEG) nr. 574/72 - Artikel 11 - E101-verklaring - Beoordeling door een andere rechter dan deze van de uitzendende lidstaat - Bindend karakter van de verklaring - Uitzondering - Voorwaarden

2. Sociale zekerheid - Werknemers - Socialezekerheidsregeling binnen de Gemeenschap - Verordening (EEG) nr. 574/72 - Artikel 11 - E101-verklaring - Beoordeling door de rechter - Buiten beschouwing laten van de verklaring - Redengeving

Samenvatting: 1. Wanneer het orgaan van de lidstaat waar de werknemers gedetacheerd zijn aan het orgaan dat E101-verklaringen heeft afgegeven een verzoek heeft gericht om deze verklaringen te heroverwegen en in te trekken, gelet op in het kader van een

gerechtelijk onderzoek verkregen gegevens waaruit kon worden afgeleid dat deze verklaringen frauduleus waren verkregen of ingeroepen, en dit orgaan van afgifte heeft nagelaten om deze gegevens met het oog op de heroverweging van de gegrondheid van de afgifte van die verklaringen in aanmerking te nemen, kan de nationale rechter in het kader van een procedure tegen personen die ervan worden verdacht onder de dekmantel van dergelijke verklaringen een beroep te hebben gedaan op gedetacheerde werknemers, deze verklaringen buiten beschouwing laten indien hij op basis van de voornoemde gegevens en onder eerbiediging van de aan deze personen toekomende waarborgen die eigen zijn aan het recht op een eerlijk proces, oordeelt dat er een dergelijke fraude heeft plaatsgevonden (1). (1) HvJ 6 februari 2018, C-359/16; Zie: Cass. 7 juni 2016, AR P.15.1275.N, AC 2016, nr. 379.

2. De rechter kan in het kader van een procedure tegen personen die ervan worden verdacht een beroep te hebben gedaan op gedetacheerde werknemers onder de dekmantel van frauduleus verkregen of ingeroepen E101-verklaringen, deze verklaringen buiten beschouwing laten wanneer hij vaststelt dat, gelet op de in het kader van een gerechtelijk onderzoek verkregen gegevens waaruit kon worden afgeleid dat deze verklaringen frauduleus waren verkregen of ingeroepen, het orgaan van de lidstaat waar de werknemers gedetacheerd zijn aan het orgaan dat E 101-verklaringen heeft afgegeven een verzoek heeft gericht om deze verklaringen te heroverwegen en in te trekken terwijl het orgaan van afgifte heeft nagelaten om deze gegevens met het oog op de heroverweging van de gegrondheid van de afgifte van die verklaringen in aanmerking te nemen, en hij op basis van de voornoemde gegevens en onder eerbiediging van de aan deze personen toekomende waarborgen die eigen zijn aan het recht op een eerlijk proces, oordeelt dat er een dergelijke fraude heeft plaatsgevonden (1). (1) HvJ 6 februari 2018, C-359/16; Zie: Cass. 7 juni 2016, AR P.15.1275.N, AC 2016, nr. 379.

Cass. 19 juni 2018 (P.17.1005.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180619-2

Trefwoorden: 1. Douane en accijnzen - Onregelmatig binnenbrengen van goederen in de Europese Unie - Ontstaan van de douaneschuld - Hof van Justitie van de Europese Unie - Arrest C-409/14 van 8 september 2016 - Draagwijde

2. Douane en accijnzen - Binnenbrengen van goederen in de Europese Unie - Scheepsagent - Opdracht - Verzuim – Gevolg

3. Douane en accijnzen - Onregelmatig binnenbrengen van goederen in de Europese Unie - Douaneschuld - Schuldenaar - Scheepsagent die wist of had moeten weten dat invoer onregelmatig geschiedde - Terugbetaling van rechten bij invoer of uitvoer

Samenvatting: 1. Het arrest Schenker van het Hof van Justitie van de Europese Unie legt enkel een verband tussen de onjuistheid van de summiere aangifte en het ontstaan van een douaneschuld ingevolge het onregelmatig binnenbrengen van goederen in het douanegebied van de Unie, maar niet tussen de onjuistheid of de onvolledigheid van die

aangifte en de schuldenaarsverklaring van de scheepsagent aan de douaneschuld (1). (1) HvJ 8 september 2016, C-409/14.

2. Het feit dat de scheepsagent ertoe gehouden is de goederen in de door hem ingediende summiere aangifte zodanig specifiek te omschrijven dat ze onder de juiste tariefpost kunnen worden ingedeeld of dat hij daarover zo nodig meer inlichtingen dient in te winnen, houdt niet in dat hij door dat niet te doen, steeds weet of redelijkerwijze moet weten dat het binnenbrengen van de goederen op onregelmatige wijze geschiedt.

3. De vraag of een scheepsagent schuldenaar is van de douaneschuld bij invoer omdat hij in de zin van artikel 202.3, tweede streepje, CDW 1992 wist of redelijkerwijze had moeten weten dat de invoer op onregelmatige wijze geschiedde, houdt geen verband met de terugbetaling of kwijtschelding van rechten als bedoeld in artikel 239 CDW 1992.

Cass. 20 juni 2018 (P.18.0260.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180620-1

Trefwoorden: Motivering van de vonnissen en arresten - Strafzaken - Conclusie - Bijkomende onderzoeksmaatregel - Vrijblijvend verzoek - Verplichting om te antwoorden - Omvang

Samenvatting: Wanneer een beklaagde verzoekt om een bijkomende onderzoeksmaatregel te verrichten zo de rechtbank dit passend acht, gedraagt hij zich naar het oordeel van de rechter en antwoordt deze daarop door in de zaak uitspraak te doen zonder tot die maatregel over te gaan.

Cass. 26 juni 2018 (P.18.0433.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180626-4

Trefwoorden: Hof van assisen - Beoordeling geestestoestand beschuldigde - Relevant tijdstip - Bepaling - Wijze

Samenvatting: Uit artikel 9, § 1, Interneringswet volgt dat het ogenblik van de beslissing over de schuld van de beschuldigde het relevante tijdstip is om zijn geestestoestand in de zin van die bepaling te beoordelen; niets belet het hof van assisen echter de geestestoestand van de beschuldigde ten tijde van de gepleegde feiten te betrekken bij de beoordeling van zijn geestestoestand op het ogenblik van de beslissing over zijn schuld.

Cass. 11 september 2018 (P.18.0044.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180911-3

Trefwoorden: 1. EVRM - Zevende Protocol - Artikel 2 - Recht op hoger beroep in strafzaken - Draagwijdte - Gevolg

2. Grievenformulier - Draagwijdte - Identiteit, hoedanigheid en proceshoedanigheid van de appellant of zijn raadsman - Gevolg

Samenvatting: 1. Het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht van toegang tot de rechter, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, belet de lidstaten niet om het instellen van rechtsmiddelen afhankelijk te maken van voorwaarden, voor zover die voorwaarden een wettig doel dienen en er een redelijke verhouding bestaat tussen de opgelegde voorwaarden en het nagestreefde doel; die voorwaarden mogen niet ertoe leiden dat het recht op het instellen van het rechtsmiddel in de kern wordt aangetast en bij hun toepassing mag de rechter niet overdreven formalistisch zijn zodat de billijkheid van de procedure wordt aangetast of overdreven soepel zodat de opgelegde voorwaarden inhoudsloos worden (1). (1) EHRM, 26 juli 2007, Walchili t. Frankrijk ; EHRM, 13 februari 2001, Krombach t. Frankrijk; Cass. 4 april 2017, AR P.17.0023.N, AC 2017, nr. 245 met noot AW; Cass. 11 september 2018, AR P.18.0366.N, AC 2018, nr. 461 ; E. VAN DOOREN en M. ROZIE, 'Het hoger beroep in strafzaken in een nieuw kleedje', NC 2016, 122-123, nr. 16-17; R. VERSTRAETEN, A. BAILLIEUX, J. HUYSMANS en S. DE HERT, 'Stevige verbouwingen in het strafprocesrecht: de procedure met voorafgaande erkenning van schuld, de invoering van conclusietermijnen in strafzaken en een vernieuwd stelsel van rechtsmiddelen', in F. VERBRUGGEN (ed.), Straf- en strafprocesrecht, Themis Vormingsonderdeel 97, Brugge, die Keure, 2016, 171-172.

2. Uit de tekst van artikel 204 Wetboek van Strafvordering en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de wetgever door het invoeren van de verplichting om de tegen het in eerste aanleg gewezen vonnis geformuleerde grieven nauwkeurig te bepalen, een doelmatiger behandeling van de strafzaken in hoger beroep beoogt en in het bijzonder nutteloze werklast en kosten wil vermijden door niet langer niet-betwiste beslissingen aan de appelrechter voor te leggen, zodat de appellant gedwongen wordt na te denken over de wenselijkheid en de gevolgen van het instellen van het hoger beroep en de geïntimeerde dadelijk kan uitmaken welke beslissingen van het eerste vonnis worden betwist en waarover hij in hoger beroep verweer zal moeten voeren; het zijn de door de appellant in het verzoekschrift of in het grievenformulier opgegeven of aangeduide grieven die de rechtsmacht bepalen van de appelrechter maar de zekerheid die moet bestaan over het gegeven dat de in het door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde geschrift vermelde nauwkeurige grieven uitgaan van de appellant of zijn raadsman, gelet op de rechtsgevolgen welke die grieven hebben, vereist niet dat de identiteit, de hoedanigheid en de proceshoedanigheid van de appellant of zijn raadsman nauwkeurig in het grievenformulier zijn vermeld of dat dit formulier de hoedanigheid vermeldt van degene die het ondertekent; die zekerheid kan ook worden bereikt wanneer de rechter die identiteit en die hoedanigheden met zekerheid kan afleiden uit andere processtukken zoals het uittreksel van de akte van hoger beroep van de appellant (1). (1) Zie: Cass. 4 april 2017, AR P.17.0023.N, AC 2017, nr. 245 met noot AW.

Cass. 18 september 2018 (P.18.0136.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180918-5

Trefwoorden: Stedenbouw – Bouwvergunning - Artikel 4.2.14 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening - Vermoeden van vergunning - Bestaan - Voorwaarde

Samenvatting: Uit de bepalingen en de wetsgeschiedenis van artikel 4.2.14 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening volgt dat ingeval van vergunningsplichtige maar niet-vergunde handelingen in de zin van paragraaf 3 van dit artikel aan een constructie die geacht wordt vergund te zijn overeenkomstig paragraaf 1 van dit artikel die vergunningsplichtige maar niet-vergunde handelingen niet genieten van het vermoeden van vergunning van paragraaf 1 en het uitvoeren van dergelijke vergunningsplichtige maar niet-vergunde handelingen in de regel niet tot gevolg heeft dat het door paragraaf 1 bedoelde vermoeden van vergunning voor de bestaande constructie zelf verdwijnt; het door paragraaf 1 bedoelde vermoeden van vergunning verdwijnt evenwel indien door de vergunningsplichtige maar niet-vergunde handelingen de constructie zodanig is gewijzigd dat er niet langer sprake kan zijn van een bestaande constructie (1). (1) Zie RvvB, 23 februari 2016, nr. A/1516/0678, TROS-nieuwsbrief 2016/7-8, 23; RvvB, 30 april 2013, nr. A/2013/0194, TROS-nieuwsbrief 2014/1, 21; Antwerpen, 28 oktober 2015, nr. 2012/CO/932, TROS-nieuwsbrief 2016/9, 32; Antwerpen, 13 november 2013, nr. 2013/CO/362, TROS-nieuwsbrief 2015/5, 7; Antwerpen, 6 februari 2013, nr. 2012/CO/622, TROS-nieuwsbrief 2013/7-8, 8; JT, 'Vermoeden van vergunning: rechtszekerheid bij (rechts)onzekerheid', NJW 2012, 763-764.

Cass. 19 september 2018 (P.18.0456.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180919-3

Trefwoorden: 1. Verjaring - Stuiting - Stuitingsdaad - Daden van onderzoek en van vervolging - Begrip

2. Procureur des Konings - Opdracht - Opsporing en vervolging van misdrijven

3. Verjaring - Stuiting - Stuitingsdaad - Dagvaarding voor een ratione personae onbevoegde rechtbank

Samenvatting: 1. Elke handeling die uitgaat van een daartoe bevoegde overheid en die tot doel heeft bewijzen te verzamelen of de zaak in staat van wijzen te brengen, levert een daad van onderzoek op die de verjaring van de strafvordering stuit; de handeling die uitgaat van een daartoe bevoegde overheid en die de bestraffing of de berechting van de in verdenkinggestelde beoogt, levert een daad van vervolging op (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 481.

2. Overeenkomstig artikel 22 Wetboek van Strafvordering zijn de procureurs des Konings belast met de opsporing en de vervolging van misdrijven die tot de bevoegdheid van de hoven van assisen, de correctionele rechtbanken en de politierechtbanken behoren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 481.

3. De onbevoegdverklaring van de rechtbank waar de zaak aanhangig is gemaakt, belet als dusdanig niet dat de verjaring van de strafvordering door de dagvaarding wordt gestuit wanneer die akte werd afgegeven op verzoek van een overheid die, door de aard van het ten laste gelegde feit, bevoegd is om de strafvordering rechtsgeldig in beweging te zetten ongeacht of er uit hoofde van de overheid een grond van onbevoegdheid bestond die voortvloeit uit de persoonlijke hoedanigheid van de beklaagde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 481.

Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0261.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181002-6

Trefwoorden: Verzoek de uitspraak van veroordeling op te schorten - Verzoek uitstel van tenuitvoerlegging te verlenen - Weigering - Motivering - Draagwijdte

Samenvatting: De rechter die weigert de uitspraak van veroordeling op te schorten of uitstel van tenuitvoerlegging te verlenen, moet indien dit hem is gevraagd, nauwkeurig de redenen voor die beslissing vermelden, zij het dat die beknopt mogen zijn; indien een beklaagde in zijn conclusie daarover met verwijzing naar concrete en specifieke omstandigheden verweer voert, verplicht artikel 149 Grondwet de rechter dit verweer te beantwoorden, zonder dat hij evenwel elk afzonderlijk element dat tot staving van dit verweer wordt aangevoerd, moet beantwoorden (1). (1) Zie: Cass. 8 november 2016, AR P.15.0724.N, AC 2016, nr. 628.

Cass. 2 oktober 2018 (P.18.0854.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181002-4

Trefwoorden: 1. Misdrijf – Rechtvaardigingsgrond - Onoverwinnelijke rechtsdwaling - Voorwaarden

2. Onoverwinnelijke rechtsdwaling ingevolge de houding van de overheid - Beoordeling door de rechter - Criterium

3. Onoverwinnelijke rechtsdwaling ingevolge het advies of stilzitten van een geschikt geacht persoon - Beoordeling door de rechter – Criteria

4. Onroerend erfgoed - Misdrijven - Rechterlijke herstelmaatregel - Doel – Grens

5. Onroerend erfgoed - Misdrijven - Verkoop beschermde goederen aan een derde te goeder trouw - Rechterlijke herstelmaatregel - Uitwerking

Samenvatting: 1. Een rechtsdwaling over de strafbaarheid van een handeling is slechts dan onoverwinnelijk indien uit de concrete elementen van de zaak kan worden afgeleid dat elk

normaal, voorzichtig en redelijk persoon in dezelfde omstandigheden ook zou hebben gedwaald (1). (1) Zie: Cass. 6 oktober 1952, AC 1953, 35.

2. De rechter kan, bij de beoordeling of de houding van een overheid een beklagde onoverwinnelijk heeft doen dwalen over de draagwijdte van een bestuurlijke beslissing, in aanmerking nemen dat die overheid niet de bevoegde instantie is op dat vlak.

3. Bij de beoordeling of het advies of het stilzitten van een geschikt geacht persoon zoals een notaris een beklagde onoverwinnelijk heeft doen dwalen, mag de rechter de geloofwaardigheid van de verklaringen welke die geschikte persoon daarover naderhand heeft afgelegd betrekken, evenals de omstandigheden die hebben geleid tot dit advies of dit stilzitten, aangezien zij een licht werpen op de waarde van dit advies of dit stilzitten (1). (1) Zie: Cass. 19 mei 1987, AR 964, AC 1986-1987, nr. 554.

4. De rechter moet in beginsel steeds het feitelijk herstel in een originele goede staat bevelen en andere herstellvormen kunnen slechts worden bevolen indien blijkt dat dit feitelijk herstel in een originele goede staat niet mogelijk is; die vaststelling moet slaan op alle goederen voorwerp van de herstellvordering.

5. Uit de enkele omstandigheid dat beschermde goederen die onroerend zijn door bestemming, werden verkocht aan een derde te goeder trouw, volgt niet dat voor wat betreft die goederen het feitelijk herstel in een originele goede staat niet kan worden bevolen aangezien ook de derde te goeder trouw ertoe gehouden is het beschermingsbesluit en zijn gevolgen te respecteren.

Cass. 9 oktober 2018 (P.18.0459.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181009-2

Trefwoorden: Stedenbouw - Herstelvordering gegrond op instandhouding - Ontvankelijkheid - Voorwaarde

Samenvatting: Artikel 7.7.1, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zoals van toepassing vanaf 1 maart 2018, bepaalt dat de strafrechter de herstellvordering die regelmatig bij hem aanhangig is gemaakt en die is gegrond op instandhouding, nog steeds kan inwilligen als de beklagde hieraan schuldig wordt bevonden en deze instandhouding op het ogenblik van de uitspraak een stedenbouwkundige inbreuk uitmaakt als vermeld in artikel 6.2.2, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; het oordeel dat vanaf 1 maart 2018 de feiten niet langer een misdrijf zijn, maar een stedenbouwkundige inbreuk die door artikel 6.2.2, 1°, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening wordt gesanctioneerd met een exclusieve bestuurlijke geldboete waardoor de herstellvordering onontvankelijk is, schendt met dat laatste oordeel voormeld artikel 7.7.1, eerste lid.

Cass. 23 oktober 2018 (P.18.0731.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181023-6

Trefwoorden: 1. Verhoging van de opdecimes - Feiten gepleegd deels vóór en deels na de datum waarop de verhoging in werking trad - Veroordeling voor alle feiten tot één geldboete - Toe te passen opdecimes - Verenigbaarheid met het algemeen rechtsbeginsel van de niet-retroactiviteit van de strafwet

2. Strafzaken - Straf - Verhoging van de opdecimes - Feiten gepleegd deels vóór en deels na de datum waarop de verhoging in werking trad - Veroordeling voor alle feiten tot één geldboete - Toe te passen opdecimes - Verenigbaarheid met het algemeen rechtsbeginsel van de niet-retroactiviteit van de strafwet

3. Taalwet Gerechtszaken - Neerlegging van een stuk niet opgesteld in de taal van de rechtspleging - Stuk betrokken in de oordeelsvorming – Vertaling

Samenvatting: 1. Indien de feiten waaraan een beklaagde schuldig wordt verklaard, werden gepleegd deels vóór en deels na de datum waarop een verhoging van de decimes in werking is getreden en de rechter voor alle feiten samen één geldboete oplegt, dan moet die geldboete worden verhoogd met de nieuwe decimes (1); dit houdt geen retroactieve werking in van de nieuwe bepaling (2), aangezien de toepassing ervan hoe dan ook gerechtvaardigd is door de feiten gepleegd na de inwerkingtreding ervan. (1) P. ARNOU, 'Opdecimes', Comm. Strafrecht, 8, nr. 70; P. ARNOU, 'Nieuwe verhoging van de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten', RW 1989-1990, 1203. (2) Cass. 8 augustus 1924, Pas. 1924, I, 518.

2. Indien de feiten waaraan een beklaagde schuldig wordt verklaard, werden gepleegd deels vóór en deels na de datum waarop een verhoging van de decimes in werking is getreden en de rechter voor alle feiten samen één geldboete oplegt, dan moet die geldboete worden verhoogd met de nieuwe decimes (1); dit houdt geen retroactieve werking in van de nieuwe bepaling (2), aangezien de toepassing ervan hoe dan ook gerechtvaardigd is door de feiten gepleegd na de inwerkingtreding ervan. (1) P. ARNOU, 'Opdecimes', Comm. Strafrecht, 8, nr. 70; P. ARNOU, 'Nieuwe verhoging van de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten', RW 1989-1990, 1203. (2) Cass. 8 augustus 1924, Pas. 1924, I, 518.

3. Noch uit artikel 24 Taalwet Gerechtszaken noch uit enige andere bepaling of enig algemeen rechtsbeginsel volgt dat de rechter voor wie een in een andere taal dan die van de rechtspleging opgesteld stuk wordt neergelegd dat hij in zijn beoordeling betreft, de vertaling van dit stuk moet bevelen.

Cass. 26 februari 2019 (P.18.1040.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190226-2

Trefwoorden: Belastingontduiking - Strafbaarheid - Poging tot

Samenvatting: De artikelen 305 en 307 WIB92 zijn niet beperkt tot het opzettelijk verbergen van belastbare inkomsten ter gelegenheid van de jaarlijkse aangifte in de personenbelasting, maar kunnen slaan op alle gedragingen gericht op de ontduiking van die belasting. Bovendien bestraft artikel 449, eerste lid, WIB92 niet enkel eenvoudige belastingontduiking, maar alle inbreuken op de erin vermelde wetsbepalingen die zijn gepleegd met bedrieglijk opzet of het oogmerk om te schaden.

Cass. 20 maart 2019 (P.18.0273.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190320-2

Trefwoorden: 1. Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie – Doelstelling

2. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Vordering strekkende tot de verbeurdverklaring van een zaak als voorwerp van het misdrijf - Grond van de verbeurdverklaring - Wijziging door de rechter - Wettigheid

3. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Vordering strekkende tot de rechtstreekse verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen verkregen uit het misdrijf - Door de rechter uitgesproken verbeurdverklaring equivalent - Wettigheid

4. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Derde die zijn rechten kan doen gelden op de vermogensvoordelen - Kennisgeving van de rechtsdag - Niet-naleving - Weerslag

5. Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Onroerend goed - Geen voorafgaand beslag - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie strekkende tot de verbeurdverklaring van een onroerend goed - Verplichte overschrijving van de vordering - Onroerend goed gelegen in het buitenland

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek, kan de rechter altijd de bijzondere verbeurdverklaring die toepasselijk is op de zaken bedoeld in artikel 42, 3°, van dat wetboek uitspreken maar slechts voor zover zij door de procureur des Konings schriftelijk wordt gevorderd; die bepaling heeft tot doel een debat mogelijk te maken over de facultatieve verbeurdverklaring van vermogensvoordelen verkregen uit de misdrijven die aan de beklaagde worden verweten om hem in staat te stellen zijn recht van verdediging uit te oefenen (1). (1) Zie concl. OM in Pas., 2019, nr. 169.

2. Wanneer het openbaar ministerie schriftelijk de verbeurdverklaring van een zaak vordert op grond van de artikelen 42, 1°, en 43 Strafwetboek als voorwerp van een bepaald misdrijf, en de rechter oordeelt dat die zaak feitelijk een vermogensvoordeel vormt verkregen uit hetzelfde misdrijf, kan hij de verbeurdverklaring van het vermogensvoordeel uitspreken zonder dat het openbaar ministerie een andere schriftelijke vordering moest of moet nemen op grond van de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas., 2019, nr. 169.

3. Artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat indien de zaken bedoeld in artikel 42, 3°, van dat wetboek niet kunnen worden gevonden in het vermogen van de veroordeelde, de rechter de geldwaarde ervan raamt en de verbeurdverklaring betrekking heeft op een daarmee overeenstemmend bedrag; noch uit die bepaling, noch uit artikel 43bis, eerste lid Strafwetboek blijkt dat de rechter wanneer hij oordeelt dat geldbedragen of zaken, waarvan het openbaar ministerie de schriftelijke verbeurdverklaring heeft gevorderd, vermogensvoordelen vormen die niet in het vermogen van de veroordeelde kunnen worden gevonden, de verbeurdverklaring per equivalent pas kan uitgespreken als de vervolgende partij specifiek geëist heeft dat die straf per equivalent zou worden uitgesproken (1). (1) Zie concl. OM in Pas., 2019, nr. 169.

4. Krachtens artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering moet het openbaar ministerie elke belanghebbende derde op de hoogte brengen van de rechtsdag van de zitting voor het rechtscollege dat over de grond van de zaak uitspraak zal doen, en laatstgenoemde kan, volgens de door de rechtspleging verschaftte aanwijzingen en krachtens zijn rechtmatig bezit, rechten doen gelden op de vermogensvoordelen bedoeld in de artikelen 42, 3°, 43bis en 43quater, van het Strafwetboek of rechten doen gelden op de zaken bedoeld in artikel 42, 1°, of op de zaken bedoeld in artikel 505 van hetzelfde wetboek; de niet-naleving van die bepaling door het openbaar ministerie heeft evenwel niet tot gevolg dat de rechter geen uitspraak mag doen over de vordering tot verbeurdverklaring ten aanzien van de procespartijen in de zaak die bij hem aanhangig is, noch dat de beslissing nietig zou zijn wegens schending van een bepaling uit een overeenkomst of wet, of miskenning van een algemeen rechtsbeginsel (1). (1) Zie concl. OM in Pas., 2019, nr. 169.

5. Artikel 43bis, zesde lid, Strafwetboek stelt dat de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie strekkende tot verbeurdverklaring van een onroerend goed dat niet strafrechtelijk in beslag is genomen overeenkomstig de toepasselijke vormvoorschriften, op straffe van onontvankelijkheid kosteloos wordt ingeschreven op de kant van de laatst overgeschreven akte of het vonnis bedoeld in artikel 1, eerste en tweede lid, Hypotheekwet en dat het openbaar ministerie een bewijs van de kantmelding voegt bij het strafdossier voor de sluiting van het debat; de vormvereiste van de inschrijving van de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie strekkende tot de verbeurdverklaring geldt enkel voor panden die in België zijn gelegen (1). (1) Zie concl. OM in Pas., 2019, nr. 169.

Cass. 20 maart 2019 (P.18.0624.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190320-3

Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Goed of waarde dat de dader heeft verkregen door het begaan van het misdrijf - Begrip - Persoonlijke verrijking van de dader - Invloed

Samenvatting: De wet stelt de verbeurdverklaring van vermogensvoordelen bedoeld bij artikel 42, 3°, Strafwetboek niet afhankelijk van de voorwaarde dat de dader van het misdrijf daaruit een persoonlijk voordeel heeft gehaald of zich daadwerkelijk heeft verrijkt; die straf

treft elk goed of iedere waarde die de dader van het misdrijf door het plegen ervan heeft verkregen, ongeacht de winst die hij eruit heeft gehaald en de bestemming die hij achteraf aan die zaken heeft gegeven (1). (1) Cass. 12 november 2013, AR P.12.1744.N. Pas. 2013, nr. 597; Cass. 9 mei 2007, AR P.06.1673.F, Pas. 2007, nr. 239, met concl. OM in Pas. 2007, nr. 239.

Cass. 20 maart 2019 (P.17.0730.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jre.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190320-1

Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vordering tot schadeloosstelling van de curator - Nadeel geleden door de boedel der schuldeisers - Voorwerp van de vordering - Vordering op grond van de schulden die na het faillissement onbetaald zijn gebleven - Voorwerp van de vordering - Wijziging van de vordering - Begrip - Wijziging van de kwalificatie van de schade – Invloed

2. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Vordering tot schadeloosstelling van de burgerlijke partij - Vermogensvoordelen uit het misdrijf verkregen - Verbeurdverklaring per equivalent - Onstentenis van toewijzing aan de burgerlijke partij - Gevolg - Later bezwaar van de burgerlijke partij

Samenvatting: 1. Het voorwerp van de vordering is het maatschappelijk of economisch voordeel dat de pleiter wil verkrijgen, en niet de kwalificatie van de schade op grond waarvan dat voordeel wordt betracht; het voorwerp van de vordering wordt niet gewijzigd wanneer de rechter een gevorderd bedrag toekent en verklaart dat de vergoeding overeenstemt met de vermogensvoordelen verkregen uit de bewezen geachte misdrijven en niet gegrond is op de schulden die wegens die misdrijven na het faillissement onbetaald zijn gebleven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 168.

2. Wanneer de afloop van de verbeurdverklaring definitief werd beslist door de vermogensvoordelen verkregen uit de bewezen geachte tenlasteleggingen van misbruik van vennootschapsgoederen per equivalent verbeurd te verklaren terwijl het bedrag ervan niet aan de burgerlijke partij is toegewezen, is het hof van beroep, dat uitspraak doet over de civielrechtelijke belangen met toepassing van artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, onbevoegd om die beslissing ter discussie te stellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 168.

Cass. 9 april 2019 (P.18.1166.N), *T.Strafr.* 2019, afl. 5, 299.

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafrecht – Bewijs – Wettelijk vermoeden – Artikel 6.2 EVRM – Voorwaarden – Weerlegbaar – Evenredigheid

Samenvatting: Wettelijke vermoedens zijn in beginsel niet strijdig met artikel 6.2 EVRM en het daardoor gewaarborgde vermoeden van onschuld, op voorwaarde dat ze een redelijk verband van evenredigheid vertonen met het wettig nagestreefde doel en dat ze weerlegbaar zijn.

Cass. 10 april 2019 (P.19.0257.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190410-3

Trefwoorden: Straf – Meerdaadse samenloop - Gevolgen - Werkstraf - Maximum van driehonderd uur

Samenvatting: Uit artikel 60 van het Strafwetboek blijkt dat, bij samenloop van verschillende wanbedrijven, de gecumuleerde straf driehonderd uur werkstraf niet te boven mag gaan (1). (1) Merk op dat, ingevoegd door artikel 14, 2°, van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie (de zogenaamde 'pot-pourri II'-wet), 'artikel 56, nieuw vierde lid, [van het Strafwetboek] erop is gericht een beslissing te nemen over het bestaande twistpunt inzake de vraag of [de] bovengrenzen [van de autonome straffen bedoeld in de artikelen 37ter en volgende van dat wetboek] ook ongewijzigd blijven in geval van herhaling, zoals de logica voorschrijft en het hof van beroep te Brussel in diverse arresten heeft geoordeeld' (memorie van toelichting, Parl. St. Kamer, DOC 54 1418/001, p. 12).

Cass. 10 april 2019 (P.19.0024.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190410-2

Trefwoorden: Motivering - Collectieve formulering - Individualisering van de straf - Begrip

Samenvatting: Wanneer meerdere beklaagden aan dezelfde misdrijven schuldig worden verklaard, houdt de motivering van de straf of van de weigering om de opschorting van de uitspraak van de veroordeling te verlenen niet op een geïndividualiseerde motivering te zijn, enkel en alleen omdat ze op een collectieve wijze is geformuleerd (1). (1) Cass. 7 december 2011, AR P.11.1100.F, arrest niet gepubliceerd. Inzake de onderscheiden begrippen die respectievelijk zijn vervat in het beginsel van de individualisering van de straf en in het algemeen rechtsbeginsel betreffende het persoonlijk karakter van de straf, zie Fr. KUTY, Les Principes généraux de droit pénal belge, dl. IV, La Notion de peine, Larcier, 2017, nrs. 2180 tot 2182; GwH, 3 april 2014, nr. 65/2014, § B.7.2, en Cass. 9 april 2013, AR P.12.0783.N, AC 2013, nr. 223 (persoonlijk karakter van de straf); AA, 29 maart 2000, nr. 38/2000, § B.6.2 (individualisering van de straf).

Cass. 10 april 2019 (P.19.0008.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190410-1

Trefwoorden: 1. Zedenbederf van de jeugd - Ontucht – Begrip

2. Zedenbederf van de jeugd - Ontucht - Beoordeling van de gestelde handelingen – Grenzen

3. Zedenbederf van de jeugd - Bijzonder opzet

Samenvatting: 1. Het begrip ontucht omvat gedragingen van een grove zinnelijkheid en onzedelijkheid die als maatschappelijk buitensporig kunnen worden beschouwd, gelet op, onder meer, de leeftijd van de betrokken minderjarige (1). (1) Zie Cass. 17 januari 2012, AR P.11.0871.N, AC 2012, nr. 42.

2. De rechter stelt op onaantastbare wijze de feiten vast waaruit hij het bestaan afleidt van een daad die erin bestaat de ontucht van het slachtoffer op te wekken, te begunstigen of te vergemakkelijken, waarbij het Hof zich ertoe beperkt te onderzoeken of hij, uit zijn vaststellingen, die beslissing naar recht heeft kunnen afleiden (1). (1) Zie Cass. 17 januari 2012, AR P.11.0871.N, AC 2012, nr. 42.

3. Artikel 379 van het Strafwetboek bestraft degene die gehandeld heeft met de bedoeling de seksuele driften van een minderjarige te 'voldoen', zelfs al tracht hij die enkel 'op te wekken' (1). (1) Zie concl. OM 'in hoofdzaak', in Pas. 2019, nr. 224.

Cass. 24 april 2019 (P.19.0166.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=F-20190424-4

Trefwoorden: 1. Terroristisch misdrijf - Deelname aan enige activiteit van een terroristische groep - Veroordeling - Aanwijzing van wettelijke bepalingen die werden toegepast - Draagwijdte

2. Nationaliteit – Vervallenverklaring - Veroordeling wegens een terroristisch misdrijf - Vervallenverklaring van de nationaliteit uitgesproken door de strafrechter - Voorwaarden - Europees Unierecht

3. Nationaliteit – Vervallenverklaring - Veroordeling wegens een terroristisch misdrijf - Vervallenverklaring van de nationaliteit uitgesproken door de strafrechter - Voorwaarden - Europees Unierecht - Verlies van de status van burger van de Unie - Evenredigheidsbeginsel

Samenvatting: 1. De regelmatige verantwoording van de rechterlijke beslissing vereist dat ze de wetsbepalingen vermeldt die de bestanddelen bepalen van het aan de beklaagde te laste gelegde misdrijf en de wetsbepalingen die de straf uitvaardigen (1); wanneer materiële handelingen van deelname aan enige activiteit van een terroristische groep bovendien een afzonderlijk misdrijf kunnen vormen, dat niet ten laste van de beklaagde wordt gelegd, moet de rechter de wetsbepalingen die dat misdrijf betreffen niet vermelden. (1) Zie Cass. 27 november 2012, AR P.11.1433.N, AC 2012, nr. 641.

2. De intrekking van het staatsburgerschap is enkel verenigbaar met het Unierecht wanneer zij steunt op een reden van algemeen belang, een legitiem doel nastreeft en het evenredigheidsbeginsel eerbiedigt; het is rechtmatig dat een lidstaat de bijzondere band van solidariteit en loyaliteit tussen hem en zijn staatsburgers, evenals de wederkerigheid van rechten en plichten, die de grondslag vormen van de nationaliteitsverhouding, wil beschermen (1). (1) HvJ-EU, 2 maart 2010, arrest C-135/08; HvJ-EU, 12 maart 2019, arrest C-221/17.

3. Wanneer het verlies van het staatsburgerschap ook dat van de status van burger van de Europese Unie en de daaruit voortvloeiende rechten tot gevolg heeft, moet de nationale overheid nagaan of de maatregel het evenredigheidsbeginsel eerbiedigt voor wat de gevolgen ervan betreft voor de situatie van de betrokkene en, desgevallend, diens familieleden, in het licht van het Unierecht (1). (1) HvJ-EU, 2 maart 2010, arrest C-135/08; HvJ-EU, 12 maart 2019, arrest C-221/17.

Cass. 24 april 2019 (P.19.0018.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=F-20190424-2

Trefwoorden: 1. Opzettelijke toediening van stoffen die de gezondheid zwaar kunnen schaden - Feiten die een ziekte hebben veroorzaakt - Ziekte - Begrip

2. Slagen en verwondingen – Opzettelijke toediening van stoffen die de gezondheid zwaar kunnen schaden - Feiten die een ziekte hebben veroorzaakt - Begrip - Overdracht van het immunodeficiëntievirus (Aids)

Samenvatting: 1. Ziekte is een aantasting van de gezondheid, namelijk een ontarding van de normale toestand van een persoon; de ziekte ontstaat bij de aantasting ook al kan ze op dat tijdstip nog evolueren (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 240.

2. Aangezien het immunodeficiëntievirus pathogeen is en medicatie vereist, beschadigt de overdracht de normale toestand van het besmette organisme; het betreft bijgevolg een aantasting die de bodemrechters na de vaststelling ervan, als ziekte hebben kunnen aanmerken, zonder de telastlegging onrechtmatig uit te breiden tot een feit dat de wetgever niet heeft bedoeld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 240.

Met noot: DELANNAY, A., “La qualification pénale de la transmission consciente du VIH au cours de relations sexuelles”, *RDP* 2019, afl. 11/12, 1250-1287.

Cass. 8 mei 2019 (P.19.0106.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=F-20190508-13

Trefwoorden: Correctionele- of politierechtbank - Onderzoek van de zaak - Rangorde van het debat - Beklaagde - Laatste woord - Voorwaarde

Samenvatting: De correctionele rechter moet de beklaagde alleen als laatste aan het woord laten, als deze dat heeft gevraagd (1). (1) Cass. 11 oktober 2000, AR P.00.0682.F, AC 2000, nr. 539 dat preciseert: 'de in artikel [320, voorheen 335], derde lid, van het Wetboek van Strafvordering, bepaalde verplichting om de beschuldigde of zijn raadsman als laatste aan het woord te laten, is niet van toepassing in correctionele of politiezaken'; zie Cass. 11 maart 1986, AR 233, AC 1986, nr. 442.

Cass. 8 mei 2019 (P.19.0439.F), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=F-20190508-12

Trefwoorden: 1. Vonnissen en arresten - Verschrijving – Begrip

2. Strafzaken - Onjuiste vermelding in een akte - Verschrijving - Verbetering door de rechter - Marginale toetsing

3. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Verschrijving - Identiteit van de in verdenking gestelde - Hoger beroep - Verbetering

Samenvatting: 1. De verschrijving, die de rechter mag verbeteren, is een schrijffout, namelijk een onachtzaamheid die de wettigheid of regelmatigheid van de beslissing niet aantast en waarvan de rechtzetting de in de verbeterde beslissing vastgelegde rechten (1) of de door haar bevolen maatregelen ongewijzigd laat. (1) Zie J. DE CODT, 'L'erreur matérielle et sa rectification devant la juridiction répressive », noot onder Brussel (KI), 17 september 2002, Rev.dr.pén.crim., 2003, p. 314, en referenties in noot 6; Cass. 4 november 2009, AR P.09.0972.F, AC 2009, nr. 640 (2e middel).

2. De rechter oordeelt op onaantastbare wijze in feite of een onjuiste vermelding in een beslissing een verschrijving is die hij mag verbeteren; het Hof gaat na of de rechter, uit zijn vaststellingen, geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of die onverenigbaar zijn met het begrip verschrijving (1). (1) Zie Cass. 22 september 2015, AR P.14.1118.N, AC 2015, nr. 541.

3. Uit de samenhang van de artikelen 780, eerste lid, 2°, en 794, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de identiteit van een partij, die per vergissing in de beroepen beslissing werd opgegeven, mag worden rechtgezet; die bepalingen zijn van algemene toepassing, ook als de vergissing is gebeurd bij het toezicht op de voorlopige hechtenis (1) en ze tevens betrekking heeft op de inbeschuldigingstelling. (1) Zie Cass. 15 december 2004, AR P.04.1590.F, AC 2004, nr. 613: 'Een verschrijving wat betreft de identiteit van een in verdenking gestelde kan volgens de procedure bepaald in artikel 794 van het Gerechtelijk Wetboek worden verbeterd'.

Hyperlink:

Trefwoorden: Verzet - Gedinginleidende rechtszitting - Vertegenwoordigd door een advocaat - Uitstel - Nieuwe dagvaarding - Vrijwillig verstek - Ongedaan verzet

Samenvatting: Uit artikel 182, derde lid, Wetboek van Strafvordering (1) volgt dat het openbaar ministerie, onder de daarin bedoelde voorwaarden, niet verplicht is de niet-verschenen beklaagde in kennis te stellen van de nieuwe zittingsdag en dat, in geval in de loop van de rechtspleging toch een nieuwe dagvaarding wordt uitgevaardigd niettegenstaande de eerste regelmatig was, die betekening ten bewarende titel geschiedt waarbij de tweede dagvaarding de eerste niet vervangt; derhalve ontnemt de tweede dagvaarding aan de eerste niet de uitwerking van de voornoemde bepaling; de betekening, aan de beklaagde, van een tweede dagvaarding waarvan hij geen kennis heeft gehad kan bijgevolg geen afbreuk doen aan het vrijwillige karakter van zijn niet-verschijnen dat het arrest onder meer afleidt uit de opdracht die hij aan een advocaat heeft toevertrouwd om hem op de gedinginleidende terechtzitting te vertegenwoordigen (2).

Noot:

(1) Toepasselijk op de rechtspleging voor de correctionele rechtbanken, terwijl hetzelfde artikel 145, vierde lid, van dat wetboek, zoals de eiser preciseert en waarnaar het arrest verwijst, toepasselijk is op de rechtspleging voor de politierechtbanken. De memorie van toelichting van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie, de zogeheten 'pot-pourri II' preciseert: 'Die regel heeft een algemene draagwijdte: hij is van toepassing op procedures die worden gevoerd voor alle strafgerechten, in eerste aanleg en in hoger beroep.' (Parl. St. Kamer, 54 1418/001, p. 68).

(2) Het openbaar ministerie heeft bovendien erop gewezen dat de omstandigheid dat die nieuwe dagvaarding uitgevaardigd is op verzoek van de rechter niet ter zake doet - de rechter kan het openbaar ministerie trouwens geen bevelen geven (Cass. 21 mei 2014, AR P.14.0094.F, AC 2014, nr. 366; zie Cass. 21 juni 1974, Pas. 1974, I, p. 1176) -, evenmin als de omstandigheid dat een al dan niet overbodige nieuwe dagvaarding 'een stuitende verjaringshandeling' vormt 'waarvan de kosten ten laste van de veroordeelde zijn'. (MNB)

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190521-4

Trefwoorden: Misdrijven - Lattijdige aangifte - Hoedanigheid – Deelneming

Samenvatting: Het door artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bedoelde misdrijf van laattijdige aangifte van het faillissement kan niet enkel worden gepleegd door zij die de hoedanigheid hebben van koopman en vanaf 1 mei 2018 ondernemer in de zin van artikel 1.1, eerste lid, 1°, Wetboek economisch recht, maar ook door zij die deze hoedanigheid niet hebben maar

aan dit misdrijf deelnemen op een bij de artikelen 66 en 67 Strafwetboek bepaalde wijze en met het vereiste deelnemingsopzet.

Met noot: VEREECKE, V., “Deelneming aan ontijdige aangifte van het faillissement”, *RABG* 2019, afl. 13, 1182-1185.

Cass. 21 mei 2019 (P.19.0128.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190521-6

Trefwoorden: Rechtspersonen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Decumulregeling - Vereisten

Samenvatting: Artikel 5, eerste en tweede lid, Strafwetboek, zoals van toepassing, bepaalt: “Een rechtspersoon is strafrechtelijk verantwoordelijk voor misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen, of die, naar blijkt uit de concrete omstandigheden, voor zijn rekening zijn gepleegd.

Wanneer de rechtspersoon verantwoordelijk gesteld wordt uitsluitend wegens het optreden van een geïdentificeerde natuurlijke persoon, kan enkel degene die de zwaarste fout heeft begaan worden veroordeeld. Indien de geïdentificeerde natuurlijke persoon de fout wetens en willens heeft gepleegd kan hij samen met de verantwoordelijke rechtspersoon worden veroordeeld.”

Die bepalingen vereisen voor de toepasselijkheid van de in het tweede lid opgenomen decumulregeling niet dat de geïdentificeerde natuurlijke persoon beschikt over een bepaalde hoedanigheid of de bevoegdheid om de rechtspersoon te vertegenwoordigen

Cass. 4 juni 2019 (P.18.0613.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190604-2

Trefwoorden: Vereffening/Verdeling - Schenking - Inbreng/Inkorting - Aan te geven of niet

Samenvatting: De boedelbeschrijving als bedoeld in de artikelen 1175 en 1183 Gerechtelijk Wetboek heeft als doel de omvang van een nalatenschap, een gemeenschap of een onverdeeldheid vast te stellen en vormt aldus de basis voor een latere verdeling.

De partijen bij een boedelbeschrijving die is opgesteld naar aanleiding van een nalatenschap zijn dan ook gehouden om melding te maken, niet alleen van de goederen die tot het vermogen in de strikte zin van de erflater behoren, maar ook van alle goederen die de erflater hen heeft geschonken, ongeacht de omstandigheid dat die schenking wel of niet voor inbreng of inkorting vatbaar was.

Uit het loutere feit dat een partij bij de boedelbeschrijving reeds bepaalde bedragen van de erflater heeft ontvangen, volgt niet noodzakelijk dat het een aan te geven schenking betreft.

Cass. 17 september 2019 (P.18.1192.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190917-1

Trefwoorden: Verzet - ‘Wettige reden van verschoning’ - Begrip

Samenvatting: Uit de wetsgeschiedenis van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering en de door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gegeven uitlegging van artikel 6 EVRM volgt dat het door artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering gehanteerde begrip “wettige reden van verschoning” die gevallen omvat die geen overmacht uitmaken en waarin de verzetdoende partij kennis had van de dagvaarding, maar een reden aanvoert waaruit blijkt dat haar afwezigheid niet was ingegeven door de wens afstand te doen van haar recht om te verschijnen en zich te verdedigen, noch om zich te onttrekken aan het gerecht.

Hieruit volgt tevens dat de rechter, wanneer de verzetdoende partij gewag maakt van overmacht ter rechtvaardiging van zijn verstek, dient te beoordelen of de hiertoe ingeroepen feitelijke omstandigheden desgevallend een wettige reden van verschoning uitmaken.

Cass. 24 september 2019 (P.19.0341.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190924-2

Trefwoorden: Burgerlijke vordering - Uitstel wegens strafonderzoek naar identiteitsfraude

Samenvatting: Artikel 4, eerste lid, Voorafgaande titel Wetboek van Strafvordering (le criminel tient le civil en état) is alleen van toepassing op de behandeling van een burgerlijke rechtsvordering voor de burgerlijke rechter.

De omstandigheid dat een beklaagde voorhoudt dat niet hij maar een ander de hem verweten feiten heeft gepleegd en hij een klacht met burgerlijke partijstelling heeft ingediend wegens identiteitsdiefstal verplicht de strafrechter niet de behandeling van de bij hem aanhangige zaak uit te stellen tot de afhandeling van de klacht met burgerlijke partijstelling. Het staat aan de rechter te oordelen in welke mate de resultaten van het onderzoek opgestart ingevolge de klacht met burgerlijke partijstelling noodzakelijk zijn voor de waarheidsvinding in het bij hem aanhangige dossier.

Cass. 27 september 2019 (P.19.0971.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190927-1

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Aanvragen van invrijheidstelling in uitvaardigende lidstaat – Aanvechten van andere titel van vrijheidsberoving in uitvaardigende staat

Samenvatting: Het Europees aanhoudingsbevel vormt een autonome titel van vrijheidsberoving. Artikel 12 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat wanneer een persoon wordt aangehouden op grond van een Europees aanhoudingsbevel, het de uitvoerende rechterlijke autoriteit is die beslist of de betrokkene in hechtenis blijft overeenkomstig het recht van de uitvoerende lidstaat en dat die persoon op elk tijdstip overeenkomstig het recht van de uitvoerende lidstaat in voorlopige vrijheid kan worden gesteld.

Hieruit volgt dat hij die ter uitvoering van het Europees aanhoudingsbevel in de uitvoerende lidstaat is aangehouden, zijn invrijheidstelling niet kan aanvragen in de uitvaardigende lidstaat. Hij kan dat evenmin doen door in de uitvaardigende lidstaat een andere titel van vrijheidsberoving aan te vechten dan het Europees aanhoudingsbevel, ook al is dit bevel ingevolge die andere titel uitgevaardigd.

Het arrest stelt vast dat de eiser bij verstekvonnis van 27 juni 2014 werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van twee jaar, met dit vonnis zijn onmiddellijke aanhouding werd bevolen, op grond van dat bevel een Europees aanhoudingsbevel werd uitgevaardigd en ter uitvoering van dit bevel de eiser op 14 augustus 2019 in Spanje werd aangehouden. Het oordeelt dat het door de eiser op grond van artikel 27, § 2, Voorlopige Hechteniswet ingediende verzoek tot voorlopige invrijheidstelling van de in Spanje aangehouden eiser niet in België kan worden ingediend, het bevel tot onmiddellijke aanhouding evenmin kan worden aangevochten en eisers verzoek tot voorlopige invrijheidstelling dan ook onontvankelijk is. Die beslissing is naar recht verantwoord.

Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0575.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191001-3

Trefwoorden: Aansprakelijkheid buiten overeenkomst – Oorzaak – Oorzakelijk verband – Begrip – Beoordeling door de rechter

Samenvatting: Degene die schadevergoeding vordert moet bewijzen dat er tussen de fout en de schade, zoals die zich concreet heeft voorgedaan, een oorzakelijk verband bestaat. Dit verband veronderstelt dat, zonder de fout, de schade zich niet had voorgedaan zoals ze zich heeft voorgedaan. Er is bijgevolg geen oorzakelijk verband wanneer de schade zich eveneens zou hebben voorgedaan indien de verweerder de hem verweten handelwijze correct had uitgevoerd.

De rechter moet aldus bepalen wat de verweerder had moeten doen om rechtmatig te handelen. Hij moet abstractie maken van het foutieve element in de historiek van het schadegeval, zonder de andere omstandigheden ervan te wijzigen, en nagaan of de schade zich ook in dat geval zou hebben voorgedaan. Indien de rechter daarbij vaststelt dat de schade zich op dezelfde wijze zou hebben voorgedaan of oordeelt dat zulks onzeker is, is er geen oorzakelijk verband tussen fout en schade.

Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0379.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191001-1

Trefwoorden: Taalgebruik in gerechtszaken – Art. 40 Taalwet Gerechtszaken – Vernietiging wetswijziging – Werking in de tijd

Samenvatting: Artikel 40, eerste en tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, in zijn versie vóór de vervanging bij artikel 5 van de wet van 25 mei 2018 tot vermindering en herverdeling van de werklust binnen de rechterlijke orde, bepaalt dat de regels van de Taalwet Gerechtszaken zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid en deze nietigheid van ambstwege door de rechter wordt uitgesproken, maar dat elk niet zuiver voorbereidend vonnis of arrest dat op tegenspraak is gewezen, de nietigheid dekt van het exploit en van de overige akten van rechtspleging die het vonnis of het arrest zijn voorafgegaan.

Artikel 40, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken, zoals vervangen bij voormeld artikel 5 van de wet van 25 mei 2018, bepaalt dat de regels van de Taalwet Gerechtszaken zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid, onverminderd de toepassing van de artikelen 749, 861 en 864 Gerechtelijk Wetboek. Deze bepaling is in werking getreden op 9 juni 2018.

Bij arrest nr. 120/2019 van 19 september 2019 heeft het Grondwettelijk Hof artikel 40, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken zoals vervangen bij artikel 5 van de wet van 25 mei 2018 vernietigd maar de gevolgen van de vernietigde bepaling gehandhaafd ten aanzien van alle toepassingen die ervan zijn gemaakt vóór de bekendmaking van dit arrest in het Belgisch Staatsblad.

Uit het voorgaande volgt dat een nietigheid wegens schending van de Taalwet Gerechtszaken vóór 9 juni 2018 gedekt is op grond van artikel 40 van deze wet, in zijn versie vóór de vervanging bij artikel 5 van de wet van 25 mei 2018.

Het bestreden vonnis stelt vast dat de eiser pas voor het eerst in hoger beroep heeft opgeworpen dat het aanvankelijke proces-verbaal van 1 februari 2017 nietig is omdat het in de Franse taal is opgesteld terwijl het beroepen vonnis op tegenspraak werd gewezen.

Bijgevolg is de door de eiser aangevoerde nietigheid gedekt overeenkomstig artikel 40, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken, zoals van toepassing.

Het middel, al was het gegrond, kan niet tot cassatie leiden en is bijgevolg niet ontvankelijk.

Cass. 8 oktober 2019 (P.19.0636.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191008-3

Trefwoorden: Verstek – Verzet – Ongedaan verzet – Beoordeling

Samenvatting: Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het verzet als ongedaan wordt beschouwd indien de eiser in verzet, wanneer hij persoonlijk of in de persoon van een advocaat verschijnt en vaststaat dat hij kennis heeft gehad van de dagvaarding, geen gewag maakt van overmacht of van een wettige reden van verschoning ter rechtvaardiging van zijn verstek bij de bestreden beslissing, waarbij het erkennen van de aangevoerde overmacht of reden overgelaten wordt aan het soevereine oordeel van de rechter.

Uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat de rechter het verzet maar ongedaan kan verklaren als blijkt dat de partij die in haar afwezigheid werd veroordeeld, heeft verzaakt aan het recht te verschijnen en zich te verdedigen of de intentie had zich te onttrekken aan het gerecht.

De rechter oordeelt daar onaantastbaar over. Die beoordeling vereist niet noodzakelijk dat vaststaat dat de partij kennis had van de datum van de rechtszitting waarop de zaak zou worden behandeld. De rechter kan de verzaking of de intentie zich te onttrekken ook uit andere gegevens afleiden.

Het arrest oordeelt dat er geen sprake kan zijn van een overmachtssituatie of van een wettige reden ter verschoning van eisers afwezigheid op de rechtszitting van 21 februari 2019 op volgende gronden:

- eisers stelling dat zijn vroegere raadsman hem ingevolge een gebrek aan communicatie niet op de hoogte zou hebben gebracht van het verder verloop van zijn zaak, is op niets gebaseerd;
- uit het schrijven van de toenmalige raadsman van de eiser aan de appelrechters van 20 februari 2019 blijkt dat zij niets meer had vernomen van de eiser, zodat ze daags vóór de behandeling van de zaak aan de appelrechters liet weten zonder instructie te zijn.

Het leidt daaruit af dat de afwezigheid van de eiser op de rechtszitting van 21 februari 2019 was ingegeven door de wens afstand te doen van zijn recht om te verschijnen en zich te verdedigen en dat het feit dat de eiser zonder redelijke verantwoording niet is komen opdagen op de voormelde rechtszitting, waarbij hij voldoende de gevolgen kon inschatten van de beslissing om afwezig te blijven, hierover geen twijfel laat bestaan.

Op grond van deze vaststellingen kon het arrest wettig tot dit oordeel komen.

Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0600.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191015-6

Trefwoorden: Hoger beroep – Vorm – Saisine – Ambtshalve opwerpen van middelen – Omschrijving strafbaar feit indien beoordeling van de schuld tot de saisine behoort

Samenvatting: Uit de artikelen 203, 204 en 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering en hun wetsgeschiedenis volgt dat:

- de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de inhoud van de verklaring van hoger beroep en binnen de grenzen van de aan de hand van die verklaring van hoger beroep bepaalde saisine van het appelgerecht en dan verder door de grieven die de appellant overeenkomstig artikel 204 Wetboek van Strafvordering aanvoert;
- het appelgerecht op grond van artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering enkel middelen kan opwerpen binnen de saisine die voortvloeit uit de verklaring van hoger beroep en de door artikel 204, eerste en vierde lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde grieven. Indien het appelgerecht ingevolge een verklaring van hoger beroep en de door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde grieven saisine heeft om zich uit te spreken over de schuld aan een bepaald feit, dan houdt dit in dat het noodzakelijk de omschrijving van het

strafbare feit heeft te beoordelen. Het appelgerecht is immers steeds ertoe gehouden aan het bij haar ter schuldbeoordeling aanhangig gemaakte feit de juiste kwalificatie te geven. De relatieve werking van het hoger beroep van een beklaagde beperkt deze kwalificatieplicht van het appelgerecht niet en verzet er zich dan ook niet tegen dat het appelgerecht een heromschrijving aanneemt die aanleiding kan geven tot een zwaardere straf of aan de door de eerste rechter aangenomen omschrijving een verzwarende omstandigheid toevoegt.

Cass. 22 oktober 2019 (P.19.0453.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191022-3

Trefwoorden: Betekening verstekbeslissing – Gedetineerde – Handtekening voor kennisname

Samenvatting: Uit artikel 645 Sv. volgt niet dat de directeur van een penitentiare instelling die een verstekbeslissing aan een beklaagde in persoon betekent, deze betekening door de beklaagde moet laten tekenen voor ontvangst dan wel melding moet maken van diens weigering tot tekenen.

Cass. 29 oktober 2019 (P.19.0800.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191029-7

Trefwoorden: Zonder toestemming verspreiden van seksueel getint audio- of beeldmateriaal – Art. 371/1 Sw. – Geen vereiste van herkenbaarheid van het slachtoffer voor derden

Samenvatting: Artikel 371/1, eerste lid, 2°, Strafwetboek bestraft hij die de beeld- of geluidsopname van een ontblote persoon of een persoon die een expliciete seksuele daad stelt zonder diens toestemming of buiten diens medeweten toont, toegankelijk maakt of verspreidt, ook al heeft die persoon ingestemd met het maken ervan.

5. Die strafbepaling die door de wetgever werd ingevoegd in een hoofdstuk onder de titel Misdaden en wanbedrijven tegen de orde der familie en de tegen de openbare zedelijkheid beoogt volgens de wetsgeschiedenis niet uitsluitend de bescherming van de persoonlijke levenssfeer waaronder de seksuele intimiteit, maar ook de seksuele integriteit. Noch uit de strafbaarstelling zelf noch uit de wetsgeschiedenis volgt dat de herkenbaarheid voor derden aan de hand van de getoonde, toegankelijk gemaakte of verspreide beeld- of geluidsopname een constitutief bestanddeel is van het misdrijf.

Cass. 5 november 2019 (P.19.0514.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191105-3

Trefwoorden: 1. Schending recht op een eerlijk proces – Art. 6.1 EVRM – Schending rechten van verdediging – Beoordeling – Mogelijkheid tot remediëring tijdens behandeling in hoger beroep

2. Huiszoeking – Sociale inspecteurs – Bewoonde ruimte – Beoordeling

Samenvatting: 1. Of er een onherstelbare schending is van het recht op een eerlijk proces in de zin van artikel 6.1 EVRM of van een miskenning van het algemeen rechtsbeginsel houdende uitoefening van het recht van verdediging moet worden beoordeeld op basis van het strafproces in zijn geheel. Een eventuele schending van die verdragsbepaling of een miskenning van dat recht tijdens het vooronderzoek of tijdens de procedure in eerste aanleg kan worden geredieerd tijdens de behandeling in hoger beroep.

2. Artikel 23 Sociaal Strafwetboek bepaalt dat de sociaal inspecteurs bij de uitoefening van hun opdracht op elk ogenblik van de dag of de nacht, zonder voorafgaande verwittiging, vrij binnengaan in alle arbeidsplaatsen of andere plaatsen die aan hun toezicht zijn onderworpen of waarvan zij redelijkerwijze kunnen vermoeden dat daar personen werken die onderworpen zijn aan de bepalingen van de wetgeving waarop zij toezicht uitoefenen.

Artikel 24, § 1, Sociaal Strafwetboek bepaalt de gevallen waarin de sociaal inspecteurs toegang hebben tot bewoonde ruimten.

De rechter oordeelt onaantastbaar of een door een sociaal inspecteur betreden ruimte een plaats is in de zin van artikel 23 Sociaal Strafwetboek waartoe hij vrij toegang heeft dan wel een bewoonde ruimte in de zin van artikel 24, § 1, Sociaal Strafwetboek waarin hij slechts toegang heeft in de gevallen bedoeld door paragraaf 1 van deze bepaling. Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen

Het arrest oordeelt als volgt:

- uit het opgestelde proces-verbaal blijkt geenszins dat er zich in de loods zaken bevonden met een privé-karakter. Ook de eisers beweren dit enkel, zonder deze bewering verder objectief aannemelijk te maken;
- de sociaal inspecteurs hebben geenszins een zoeking doorgevoerd in de desbetreffende ruimte (loods): zij hebben enkel het personeel van de firma, die met een vrachtwagen was binnengereden in de loods, gevolgd en aangesproken. Voor het overige hebben zij geen zaken in de loods aangeraakt, noch daarnaar gezocht. Er geschiedde enkel een verhoor waarbij een agenda, die werd overhandigd door één van de werknemers, in beslag werd genomen;
- als dusdanig betrof de loods een ruimte waarin de vrachtwagen werd gestald en waar de werknemers zich bevonden om hun werk aan te vatten of te eindigen. Aldaar waren blijkbaar ook hun persoonlijke spullen gelegen. De ruimte kan als dusdanig worden opgevat als een ruimte zoals bedoeld in artikel 23 Sociaal Strafwetboek. Dat het ging om een werkplaats waar onder andere materiaal gestockeerd was (pvc buizen, metalen dakgoten, houten platen en ander groot materiaal) blijkt uit het opgestelde proces-verbaal met vaststelling van de inbreuken. Op grond van deze vaststellingen werd door de sociaal inspecteurs gewag gemaakt van een 'atelier'. Uit de hiervoor aangegeven relevante gegevens blijkt ook dat het bedrijf of de vennootschap een bepaalde ruimte van de privé-woning huurde voor bedrijfsdoeleinden;

- de eiseres 3 was gekend als werkgever, zij had volgens Genesis twee werknemers in dienst en op de uitbatingsetel reed een vrachtwagen naar een achterliggende loods waarbij twee personen uitstapten.

Op grond van die redenen kunnen de appelrechters wettig oordelen dat de sociaal inspecteurs krachtens artikel 23 Sociaal Strafwetboek gerechtigd waren de loods te betreden en kunnen zij het verweer van de eisers dat die loods enkel kon worden betreden in de door artikel 24, § 1, Sociaal Strafwetboek bedoelde gevallen en dat de sociaal inspecteurs zich aan huisvredebreuk hebben schuldig gemaakt, verwerpen.

Cass. 5 november 2019 (P.19.0384.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191105-1

Trefwoorden: Verhoor – Art. 47bis Sv. – Begrip – Onderscheid met loutere informatiegaring

Samenvatting: Een verhoor in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering is een geleide ondervraging over misdrijven die aan een in dat artikel bedoelde persoon ten laste kunnen worden gelegd, door een daartoe bevoegde ambtenaar geacteerd in een proces-verbaal in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek, met als doel de waarheid te vinden. Dat artikel is daarentegen niet van toepassing op spontane verklaringen of aanwijzingen van een persoon die op zijn gedrag of situatie wordt aangesproken door een daartoe bevoegde ambtenaar, wiens interpellatie enkel bedoeld is om zich een juist beeld van de vastgestelde feiten te vormen teneinde vervolgens een gepaste beslissing te kunnen nemen.

Het enkele gegeven dat de vastgestelde feiten kunnen wijzen op het bestaan van een misdrijf of dat een administratieve controle kan leiden tot strafvervolgning, houdt nog niet in dat een vraag die een ambtenaar in het kader van een dergelijke controle stelt, steeds een verhoor uitmaakt in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering. Of dit het geval is, dient te worden beoordeeld op grond van onder meer de feitelijke omstandigheden van de zaak, de aard en het doel van de administratieve controle, de bevoegdheden van de ambtenaar en in het licht van dit alles de evidentie en de omvang van de vraagstelling. Levert aldus nog geen verhoor op in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering het enkele gegeven dat een douaneambtenaar, die bij een grenspostcontrole een aanzienlijk bedrag aan contante gelden aantreft in de bagage van een reiziger die voorheen heeft ontkend iets te moeten aangeven, aan die reiziger een vraag stelt met betrekking tot de herkomst of de bestemming van de aangetroffen gelden. Dat betreft immers in die context een evidente vraag die de loutere informatiegaring waarvoor de ambtenaar bevoegd is, niet te buiten gaat.

Cass. 5 november 2019 (P.19.0426.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191105-2

Trefwoorden: 1. Opsporingsonderzoek – Procureur des Konings – Zoeking in een informaticasysteem

2. Heling – Geheelde zaak is afkomstig van een misdaad of wanbedrijf – Vaststelling – Beoordeling

Samenvatting: 1. Uit de vaststellingen van het arrest blijkt dat de zoeking waarvan de eiser de regelmatigheid betwist, werd uitgevoerd in de loop van september tot december 2010. Krachtens artikel 39bis Wetboek van Strafvordering, zoals toen van toepassing, is de Procureur des Konings bevoegd voor het in beslag nemen van in een informaticasysteem opgeslagen gegevens. Een informaticasysteem zoals hier bedoeld is een systeem voor de opslag, verwerking of overdracht van gegevens. Daartoe kan een gegevensbank behoren met de gebruikshistoriek van een website.

Die bevoegdheid omvat ook de zoeking in een informaticasysteem. Artikel 39bis, § 5, Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing, bepaalt overigens dat de procureur des Konings de verantwoordelijke van het informaticasysteem op de hoogte brengt van de zoeking in het informaticasysteem. Aldus is de procureur des Konings bevoegd voor een hier bedoelde informaticazoeking.

Artikel 88ter, § 1 en § 2, Wetboek van Strafvordering, zoals toen van toepassing, bepaalt dat de onderzoeksrechter die een zoeking in een informaticasysteem beveelt, mits voldaan is aan de daar vermelde vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit, deze zoeking kan uitbreiden naar een informaticasysteem dat zich op een andere plaats bevindt dan daar waar de zoeking plaatsvindt, met dien verstande dat die uitbreiding zich niet verder mag uitstrekken dan tot de informaticasystemen waartoe de personen die gerechtigd zijn het onderzochte informaticasysteem te gebruiken, in het bijzonder toegang hebben. Aldus is voor een netwerkzoeking zoals hier bedoeld enkel de onderzoeksrechter bevoegd.

De eiser heeft voor de appelrechters niet aangevoerd en uit de vaststellingen van het arrest blijkt evenmin dat de zoeking in de gegevensbank van Informex nv, een uitbreiding vereiste naar een ander informaticasysteem.

Eensdeels vereisen artikel 7 Handvest, artikel 8 EVRM en artikel 22 Grondwet als dusdanig niet dat een informaticazoeking wordt uitgevoerd door een onderzoeksrechter. Anderdeels vormt artikel 39bis Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing, een wettelijke uitzondering op de in artikel 28bis, § 3, van dat wetboek bepaalde regel dat opsporingshandelingen geen miskenning mogen inhouden van individuele rechten en vrijheden. Bijgevolg vereist een informaticazoeking, anders dan waarvan het middel uitgaat, geen rechterlijke tussenkomst en impliceert het ontbreken van een dergelijke tussenkomst geen miskenning van het recht op privacy.

2. Voor een veroordeling wegens heling dient vast te staan dat de geheelde zaak is verkregen door een misdaad of een wanbedrijf. Niet vereist is dat de veroordelende beslissing een nadere omschrijving bevat van die misdaad of dat wanbedrijf, dat de dader ervan bekend is of dat de identiteit van de eigenaar van de geheelde zaak vaststaat. De rechter oordeelt op grond van de aan tegenspraak onderworpen feiten onaantastbaar of die zaak met zekerheid, dit wil zeggen zonder redelijke twijfel, afkomstig is van een misdaad of een wanbedrijf.

Het arrest oordeelt dat de in eisers bezit gevonden airbags niet anders dan door een misdaad of wanbedrijf kunnen zijn verkregen, gelet onder meer op

het aantal, de waarde en de eigenschappen van de airbags en de ongeloofwaardigheid van eisers verklaringen over verwerving en de bestemming ervan. Aldus stelt het arrest, ongeacht de erin gebruikte bewoordingen, met zekerheid de wederrechtelijke herkomst van de airbags vast en is de beslissing naar recht verantwoord.

Cass. 5 november 2019 (P.19.0635.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191105-5

Trefwoorden: 1. Vermoeden van onschuld – Onpartijdigheid van de rechter – Beschikkingen onderzoeksrechter – Beoordeling

2. Tapbeschikking – Art. 90quater, §1 Sv. – Wetswijziging – Weglating nietigheidssanctie – Werking in de tijd

3. Tapbeschikking – Art. 90quater, §1 Sv. – Wetswijziging – Weglating nietigheidssanctie – Werking in de tijd – Verenigbaarheid met de Grondwet – Prejudiciële vraag – Kennelijk geen schending

4. Redelijke termijn – Beoordeling – Globale beoordeling

5. Motivering – Strafmaat – Verwijzing naar definitieve veroordelingen die dateren van na de feiten

Samenvatting: 1. De rechter oordeelt onaantastbaar of de onderzoeksrechter in stukken die hij heeft opgesteld, gebruik heeft gemaakt van bewoordingen waaruit een gebrek aan onpartijdigheid of een miskenning van het vermoeden van onschuld van de inverdenkinggestelde blijkt, waardoor de regelmatigheid van die stukken en de ermee verband houdende onderzoekshandelingen is aangetast. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit de vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

De enkele omstandigheid dat de onderzoeksrechter in die stukken opgave doet van bepaalde feiten die blijken uit reeds gestelde onderzoekshandelingen of uit dergelijke feiten afleidt dat de inverdenkinggestelde of andere bij het onderzoek betrokken personen op een bepaalde wijze hebben of moeten hebben gehandeld, toont als dusdanig niet aan dat de onderzoeksrechter zich ten aanzien van de inverdenkinggestelde partijdig opstelt of het vermoeden van onschuld miskent.

Het staat daarentegen aan de rechter die oordeelt over de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek om de bewoordingen van de onderzoeksrechter te beoordelen in functie van een geheel van omstandigheden, zoals de aard van de inzichten die het onderzoek reeds heeft opgeleverd op het moment waarop de bekritiseerde bewoordingen worden gebruikt, de geëigende uitdrukkingswijze van de onderzoeksrechter, het doel van de stukken waarin die bewoordingen voorkomen en de context waarin zij zijn geuit. Met inachtneming van die omstandigheden dient de rechter de werkelijke houding van de

onderzoeksrechter tegenover de inverdenkinggestelde te bepalen, eerder dan die houding zonder meer af te leiden uit een letterlijke lezing van de gebruikte bewoordingen.

Met betrekking tot de door de eiser bekritiseerde beschikkingen en rechtshulpverzoeken oordeelt het arrest in essentie dat:

- in acht genomen de complexiteit van de aanhangig gemaakte feiten en misdrijfomschrijvingen, de onderzoeksrechter zich niet heeft uitgesproken over de juridische aspecten van de vastgestelde feiten en hij met de concrete bewoordingen die hij in de bedoelde stukken heeft gebruikt, niet heeft laten verstaan dat de eiser schuldig is aan de hem concreet ten laste gelegde feiten;
- de bedoelde stukken waren opgesteld met het specifieke doel te beantwoorden aan strikte wettelijke motiveringsvereisten of om buitenlandse overheden in te lichten over de feitelijke toestand en hen toe te laten te oordelen over het bestaan van een dubbele strafbaarstelling en eventuele weigeringsgronden;
- de context van de gebruikte bewoordingen niet blijkt uit de geïsoleerde fragmenten die de eiser bekritiseert.

Op grond van die redenen kan het arrest wettig oordelen dat uit de bewoordingen van de onderzoeksrechter in zijn hier bedoelde beschikkingen en verzoeken niet blijkt dat hij zijn plicht tot onpartijdigheid of het vermoeden van onschuld van de eiser heeft miskend.

2. Artikel 12 Grondwet verleent aan de beklaagde niet de waarborg dat de rechter een nietigheidssanctie die op het moment van zijn uitspraak niet meer bestaat, moet toepassen op de niet-naleving van een vormvereiste voor een onderzoekshandeling omdat die sanctie wel was bepaald ten tijde van die handeling.

Artikel 90quater, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zoals gewijzigd door de wet van 5 februari 2016, bevat de vormvoorschriften waaraan een tapbeschikking moet voldoen zonder dat deze nog langer op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven.

Overeenkomstig de artikelen 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek is dit gewijzigde artikel 90quater, § 1, van toepassing op alle vervolgingen die op de datum van zijn inwerkingtreding op 29 februari 2016 nog niet definitief zijn beoordeeld of verjaard, ook wanneer de af luistermaatregel dateert van vóór de wetswijziging.

3. Artikel 66 van de wet van 5 februari 2016, dat vanaf 29 februari 2016 de voorheen in artikel 90quater, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde nietigheidssanctie opheft, is noch een wet die een nieuw misdrijf invoert, noch een wet die de strafmaat bepaalt. Het is een procedurewet die vanaf de inwerkingtreding ervan van toepassing is op elke strafvordering, ook al dateert de onregelmatigheid van vóór de opheffing van de vermelde sanctie. Dit is een toepassing van de artikelen 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek.

De vormvereisten voor een af luistermaatregel op grond van artikel 90quater, § 1, Wetboek van Strafvordering en de bewijswaarde van de uit die maatregel verkregen gegevens zijn na de inwerkingtreding van artikel 66 van de wet van 5 februari 2016 nog steeds dezelfde als deze die bestonden op het moment waarop de eiser zijn door het arrest als strafbaar beoordeelde gedragingen stelde. De niet-naleving van die vormvereisten is nog steeds gesanctioneerd, zij het niet meer automatisch met nietigheid. Het enkele feit dat de eiser niet meer kan genieten van die automatische nietigheid, heeft niet tot gevolg dat de rechtspleging voor hem onduidelijk of onvoorspelbaar is geworden, noch dat hem

waarborgen zijn ontnomen met betrekking tot de bewijslast van het openbaar ministerie aangaande zijn schuld.

Geen enkele verdrags- of grondwetsbepaling houdt de verplichting in om vormvereisten voor een onderzoekshandeling die een impact hebben op het recht op de eerbiediging van het privéleven, te sanctioneren met automatische nietigheid.

Hieruit volgt dat de onmiddellijke toepassing van de opheffing van de nietigheidssanctie bepaald in artikel 90quater, § 1, Wetboek van Strafvordering vanaf 29 februari 2016, de artikelen 12, tweede lid, 14 en 22, eerste lid, Grondwet kennelijk niet schendt.

4. Artikel 149 Grondwet verplicht de appelrechter niet om, teneinde te antwoorden op het verweer van een beklaagde over de overschrijding van de redelijke termijn, de concrete latentieperiodes die de beklaagde bekritiseert, uitdrukkelijk in zijn antwoord te betrekken. De rechter kan zijn desbetreffende beslissing motiveren aan de hand van een globale beoordeling.

5. De rechter mag bij het bepalen van de strafmaat rekening houden met een definitieve veroordeling van de beklaagde die dateert van na het plegen van de feiten waaraan deze laatste schuldig wordt verklaard. De rechter mag immers, zonder het recht van verdediging te miskennen, bij die beoordeling rekening houden met alle gegevens eigen aan de persoon van de beklaagde, mits niet de wijze te sanctioneren waarop de beklaagde zich verdedigt.

Cass. 12 november 2019 (P.19.0594.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191112-2

Trefwoorden: 1. Eerlijk proces - Bewijs deloyale bewijsvoering - Burgerinfiltrant in cel - Bijstand advocaat bij verhoor

2. Verhoor – Bijstand raadsman – Raadsman mengde zich actief in het verhoor – Gevolg

Samenvatting: 1. Het arrest oordeelt dat door de beklaagden geenszins aannemelijk wordt gemaakt dat de bewijselementen betreffende de beslissing over de schuld of onschuld zijn verkregen door gebruik van deloyale middelen en dat er naar het oordeel van de appelrechters geen objectieve redenen bestaan die bij één van de partijen een gerechtvaardigde vrees kunnen doen ontstaan dat het strafdossier eenzijdig à charge is samengesteld en geen onderzoek à décharge werd gevoerd.

Met die redenen beantwoordt het arrest eisers verweer over het deloyaal handelen door de politie, zonder dat het diende te antwoorden op de in het middel vermelde argumenten die slechts werden aangevoerd tot staving van dit verweer, zonder evenwel een afzonderlijk middel te vormen.

2. Artikel 47bis, § 6, 7), c), tweede lid, Wetboek van Strafvordering, in werking getreden op 27 november 2016, is niet van toepassing op verhoren die voor die datum plaatsvonden.

In zoverre het middel schending van die wetsbepaling aanvoert, faalt het naar recht.

Noch uit artikel 6 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 47bis (oud) Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter geen

acht mag slaan op het verhoor van een verdachte omdat diens raadsman zich tijdens dat verhoor niet zou hebben beperkt tot het houden van toezicht op de naleving van de rechten van die verdachte, maar zich actief in het verhoor zou hebben gemengd.

Cass. 12 november 2019 (P.19.0757.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191112-3

Trefwoorden: 1. Burgerlijke vordering – Schadevergoeding – Omvang – Vooraf bestaande schade

2. Burgerlijke vordering – Schadevergoeding – Vergoedende interest – Vertraging te wijten aan schuld of nalatigheid van slachtoffer

Samenvatting: 1. De schadevergoeding moet het slachtoffer terugplaatsen in de toestand waarin hij zich zou bevonden hebben, mocht het schadegeval zich niet hebben voorgedaan. Dit houdt in dat de aansprakelijke de schade volledig moet vergoeden. Wanneer het slachtoffer reeds voorafgaand aan het schadegeval schade heeft geleden of een beperking vertoonde, wordt enkel de nieuwe schade of de verergering van de bestaande schade vergoed.

De appelrechters stellen vast en oordelen dat:

- de blijvende invaliditeit van 80 pct. van de eerste verweerder moet gezien worden ten opzichte van zijn vooraf bestaande toestand;
- de premorbide toestand van de eerste verweerder moet geschat worden op 50 pct. invaliditeit zodat een verschil van 30pct. te wijten is aan het ongeval;
- de eerste rechter terecht oordeelde dat de eerste verweerder door het ongeval zijn vooraf bestaande beperkte zelfstandigheid definitief kwijt is door een totaal verlies aan beroepsmogelijkheden, de onmogelijkheid om een rijbewijs te halen, de dramatische verslechtering van zijn sociale vaardigheden en de verslechtering van zijn geheugen, aandacht, coördinatie, handvaardigheid en communicatie.

De appelrechters die op deze gronden oordelen dat de verhoogde vatbaarheid voor de door de deskundige beschreven schade niet wegneemt dat deze integraal ten laste blijft van de aansprakelijke en de eiseres veroordelen tot vergoeding van de schade van de eerste verweerder met inbegrip van degene die te wijten is aan zijn vooraf bestaande toestand, verantwoorden hun beslissing niet naar recht.

2. Vergoedende interest maakt een integrerend deel uit van de vergoeding die voor het herstel van de door een fout veroorzaakte schade wordt toegekend. Hij vormt een aanvullende vergoeding ter compensatie van de schade die voortvloeit uit de vertraging die bij de schadeloosstelling is opgelopen.

In zoverre de vertraging te wijten is aan de schuld of de nalatigheid van het slachtoffer, heeft hij geen recht op die vergoeding.

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191126-1

Trefwoorden: 1. Betekening exploot verstekbeslissing – Informatie over recht om verzet aan te tekenen en geldende termijn – Verzuim – Gevolg

2. Verstekbeslissing – Verzet – Geen verzwaring toestand van de beklaagde – Vermindering hoofdstraf en verhoging bijkomende straf

3. Verstekbeslissing – Verzet – Relatieve werking verzet – Veroordeling tot bijdrage Slachtofferfonds

Samenvatting: 1. Artikel 6.1 EVRM vereist dat het exploot waarbij de verstekbeslissing aan de beklaagde wordt betekend, hem informeert over het recht om tegen die beslissing verzet aan te tekenen en de termijn om dat te doen. Deze vermeldingen hebben tot doel om de bestemming van de akte toe te laten te beslissen over het al dan niet instellen van een rechtsmiddel, tijdig en met inachtneming van de vormvoorschriften.

Het verzuim om die informatie te vermelden, is geen grond tot nietigheid van de betekening en heeft enkel tot gevolg dat het de rechter verboden is de niet-ontvankelijkheid uit te spreken van het rechtsmiddel dat laattijdig werd ingesteld of met miskennis van de vormvereisten die voorgeschreven zijn door de bepalingen waarvan de inhoud niet werd meegedeeld.

Door aan de betekening een opschortende werking van de verjaring van de strafvordering te verlenen, verantwoordt de appelrechters hun beslissing dat de strafvordering op de dag van hun uitspraak nog niet was verjaard, naar recht.

2. Wanneer het openbaar ministerie geen hoger beroep heeft ingesteld tegen het vonnis waartegen verzet is gedaan, mag wegens de relatieve werking van het verzet de toestand van de beklaagde ook in hoger beroep niet worden verzwakt. Door het hoger beroep tegen een vonnis op verzet krijgt de appelrechter immers kennis van het geschil dat is beslecht door de beslissing waartegen verzet is gedaan.

Bij de beoordeling of de appelrechters de bij verstek of op verzet uitgesproken bestraffing verzwaken, moet het geheel van de opgelegde straffen in aanmerking worden genomen. De vermindering door de appelrechters van de opgelegde geldboete als hoofdstraf terwijl een bijkomende straf wordt verhoogd, verzwakt de aan de veroordeelde opgelegde bestraffing niet.

3. Het verstekvonnis van 5 oktober 2016 veroordeelt de eiser tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds van 25 euro, verhoogd met 50 opdecimen en aldus gebracht op 150 euro. Het bestreden vonnis veroordeelt de eiser tot een bijdrage van 20 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand alsook tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds van 25 euro, verhoogd met 70 opdecimen en aldus gebracht op 200 euro. Aldus verzwakt het bestreden vonnis eisers toestand en miskent het de relatieve werking van zijn verzet.

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191126-4

Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Prejudiciële vragen

Samenvatting: Volgende prejudiciële vragen worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof:

“1. Schenden de artikelen 479, 482bis en 483 Wetboek van Strafvordering de artikelen 10 en 11 Grondwet, in die zin geïnterpreteerd dat wanneer een gerechtelijk onderzoek werd gevoerd op vordering van de procureur-generaal lastens een houder van het voorrecht van rechtsmacht en lastens andere personen wegens misdrijven die samenhangend zijn met de misdrijven waarvan de ambtenaar wordt verdacht, en de strafvordering lastens de houder van het voorrecht van rechtsmacht vóór de aanhangigmaking van de zaak bij de vonnisrechter is vervallen door een minnelijke schikking en of door een buitenvervolginstelling door de procureurgeneraal, de procureur des Konings als enige bevoegd is om te beslissen of de zaak lastens de andere personen al dan niet middels rechtstreekse dagvaarding naar het vonnisgerecht moet worden verwezen, zonder dat er sprake is van een optreden van een onderzoeksgerecht dat in het kader van een op tegenspraak gevoerde procedure overgaat tot de regeling van de rechtspleging en daarbij de toereikendheid van de bezwaren en de regelmatigheid van de rechtspleging beoordeelt, dit terwijl een dergelijke filterprocedure na gerechtelijk onderzoek wel gewaarborgd is in de gemeenschappelijke procedure overeenkomstig artikel 127 Wetboek van Strafvordering, zelfs wanneer de onderzoeksrechter werd ontlast wegens territoriale bevoegdheid, in de procedure tot berechting van hogere magistraten overeenkomstig de artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering, zoals uitgelegd door het Grondwettelijk Hof en in de procedure tot berechting van ministers en leden van een gemeenschaps- of gewestregering overeenkomstig de artikelen 9, 16 en 29 van de wetten van 25 juni 1998 tot regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van ministers, enerzijds, en van die van leden van een gemeenschaps- of gewestregering, anderzijds?

2. Schendt artikel 479 juncto de artikelen 480 en 482bis Wetboek van Strafvordering, in samenhang gelezen met de artikelen 127 en 130 Wetboek van Strafvordering, de artikelen 10 en 11 Grondwet, in die zin geïnterpreteerd dat een verdachte, ten aanzien van wie de procureur des Konings een gerechtelijk onderzoek heeft gevorderd dat na ontslag van onderzoek door de raadkamer gevoegd werd aan een onderzoek dat wordt gevoerd door een raadsheer-onderzoeksmagistraat met betrekking tot een misdrijf gepleegd door een persoon met een van de hoedanigheden vermeld in artikel 479 Wetboek van Strafvordering, indien de procureur-generaal beslist om de titularis van het voorrecht van rechtsmacht niet te vervolgen, slechts kan worden verwezen naar de bodemrechter mits een beslissing van het onderzoeksgerecht, terwijl een verdachte ten aanzien van wie de procureur-generaal een gerechtelijk onderzoek heeft gevorderd door een raadsheer-onderzoeksmagistraat rechtstreeks kan worden gedagvaard voor de bodemrechter, zelfs wanneer de procureur-generaal beslist om de titularis van het voorrecht van rechtsmacht niet te vervolgen?

3. Schendt artikel 127 Wetboek van Strafvordering betreffende de regeling van de rechtspleging door de raadkamer, in die zin geïnterpreteerd dat het niet van toepassing is op

een gerechtelijk onderzoek dat werd gevoerd door een raadsheeronderzoeksmagistraat overeenkomstig artikel 480 Wetboek van Strafvordering, wanneer na de beschikking tot mededeling maar voor de aanhangmaking van de zaak bij de vonnisrechter, door het verval van de strafvordering wegens minnelijke schikking en of buitenvervolginstelling door de procureur-generaal de samenhang wegvalt tussen de feiten die aan een houder van het voorrecht van rechtsmacht worden verweten en aan andere personen, zodat het de procureur des Konings toegestaan is om die andere personen rechtstreeks te dagvaarden voor de feitenrechter en in voorkomend geval te steunen op onderzoekhandelingen die zijn verricht door de raadsheer-onderzoeksmagistraat, de artikelen 10 en 11 Grondwet?"

Cass. 26 november 2019 (P.19.0604.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191126-2

Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht – Onderzoek – Geleid door procureur-generaal bij het hof van beroep – Opsporingshandelingen gesteld zonder opdracht van de procureur-generaal – Gevolg – Nieuwe voorwaarde – Speurders moeten kennis hebben van de voorrecht van rechtsmacht

Samenvatting: Ingeval van een wanbedrijf gepleegd door een door artikel 479 Wetboek van Strafvordering bedoelde persoon berust de uitoefening van de strafvordering met inbegrip van de leiding van het opsporingsonderzoek bij de procureur-generaal bij het hof van beroep.

Uit het enkele feit dat met opsporing belaste ambtenaren opsporingshandelingen verrichten betreffende een dergelijk wanbedrijf zonder daartoe de opdracht te hebben gekregen van de procureur-generaal, volgt niet dat zij steeds onrechtmatig handelen. Een dergelijke onrechtmatigheid bestaat enkel wanneer die ambtenaren deze handelingen verrichten of blijven verrichten nadat zij kennis hebben van het feit dat een verdachte over voorrecht van rechtsmacht beschikt. Het staat in de eerste plaats aan de verdachte om hen daarop attent te maken.

Het arrest (p. 25) stelt vast dat het opsporingsonderzoek vanaf 25 oktober 2015 werd geleid door de procureur-generaal. Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt niet dat opsporingsambtenaren vóór die datum kennis hadden van het feit dat de eiseres I beschikte over het voorrecht van rechtsmacht. Het middel voert dat evenmin aan. Bijgevolg ontbreekt de grondslag voor de door de eiseres I aangevoerde onregelmatigheid.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Cass. 20 juni 2018 (P.18.0567.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180620-2

Trefwoorden: 1. Vreemdelingen - Verzoeker om internationale bescherming - Terugkeerprocedure - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Artikel 74/6, § 1, 3°, Vreemdelingenwet – Toepassingsvoorwaarde

2. Vreemdelingen - Verzoeker om internationale bescherming - Terugkeerprocedure - Vasthouding in een welbepaalde plaats - Administratieve maatregel - Motivering - Omvang - Minder dwingende maatregel

Samenvatting: 1. Voor de toepassing van artikel 74/6, §1, 3°, Vreemdelingenwet is niet vereist dat de vreemdeling meerdere verzoeken om internationale bescherming heeft ingediend.

2. Wanneer de minister in de beslissing tot vrijheidsberoving de concrete omstandigheden vermeldt die de maatregel verantwoorden, gelet op de dringende noodzakelijkheid bepaald in artikel 74/6, §1, 3°, Vreemdelingenwet, motiveert hij die maatregel overeenkomstig artikel 62 van die wet; geen enkele bepaling verplicht hem om daarenboven de redenen uiteen te zetten waarom hij oordeelt dat een minder dwingende maatregel niet geschikt zou zijn om dat doel te bereiken (1). (1) Cass. 12 november 2014, AR P.14.1562.F, AC 2014, nr. 689.

Cass. 4 juli 2018 (P.18.0703.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180704-1

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Bevel tot aanhouding - Inverdenkinggestelde door de procureur des Konings in vrijheid gelaten - Nakomend bevel tot aanhouding wegens dezelfde feiten - Voorwaarde

Samenvatting: Noch artikel 16, §1, Voorlopige Hechteniswet, noch enige andere bepaling beletten de onderzoeksrechter om een persoon in voorlopige hechtenis te plaatsen wegens feiten waarvoor hij door de procureur des Konings in vrijheid was gelaten wanneer die rechter, op grond van een nieuwe omstandigheid, vaststelt dat die maatregel verantwoord is omdat hij volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid (1). (1) Zie Cass. 11 januari 2012, AR P.12.0023.F, AC 2012, nr. 28.

Cass. 4 juli 2018 (P.18.0659.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180704-2

Trefwoorden: 1. Vrijheidsberoving - Unierecht - Hoorrecht - Draagwijdte - Controle door de nationale rechter

2. Vrijheidsberoving - Unierecht - Hoorrecht - Begrip - Doelstelling

Samenvatting: 1. Het staat de nationale rechter om aan de hand van de specifieke feitelijke en juridische omstandigheden van het geval na te gaan of de aantasting van het hoorrecht van aard is dat een andere beslissing zou zijn getroffen indien de betrokkene de gelegenheid had gekregen elementen ter rechtvaardiging van zijn standpunt aan te voeren; om een schending van het hoorrecht aan te tonen, dient de betrokkene dus aannemelijk te maken dat, indien hij was gehoord, een andere beslissing had kunnen genomen worden.

2. Uit de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie blijkt dat in het Unierecht het recht om gehoord te worden integraal deel uitmaakt van het recht van verdediging dat een algemeen rechtsbeginsel van de Unie is; de regel beoogt te verzekeren dat de persoon die het voorwerp is van een administratieve beslissing vergissingen kan corrigeren en individuele omstandigheden kan laten gelden die van aard zijn de beslissing te beïnvloeden (1). (1) HvJ., 11 december 2014, R.D.P.C., 2015, p. 822.

Cass. 11 juli 2018 (P.18.0702.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180711-2

Trefwoorden: Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Controle door het onderzoeksgerecht - Toepasselijke wetsartikelen betreffende de toe te passen administratieve maatregel - Vermelding in het dictum van het arrest - Verplichting

Samenvatting: Geen enkele wetsbepaling verplicht het onderzoeksgerecht bij de controle van de vrijheidsberoving van vreemdelingen de toepasselijke wetsartikelen in het dictum te vermelden betreffende de toe te passen administratieve maatregel.

Cass. 11 juli 2018 (P.18.0710.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180711-3

Trefwoorden: Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Controle door het onderzoeksgerecht - Toepasselijke wetsartikelen betreffende de toe te passen administratieve maatregel - Vermelding in het dictum van het arrest - Verplichting

Samenvatting: Artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet belet niet dat de onderzoeksrechter die een aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd, in het kader van eenzelfde gerechtelijk onderzoek een tweede aanhoudingsbevel uitvaardigt voor andere feiten dan die waarvoor het eerste aanhoudingsmandaat is bevolen (1). (1) Cass. 10 april 2018, AR P.18.0364.N, niet gepubliceerd.

Cass. 11 september 2018 (P.18.0096.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180911-5

Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerecht - Burgerlijke partij in het ongelijk gesteld - Veroordeling tot de kosten van de strafvordering begroot op nul - Draagwijdte – Gevolg

2. Onderzoeksgerecht - Burgerlijke partij in het ongelijk gesteld - Veroordeling tot de rechtsplegingsvergoeding - Voorwerp

Samenvatting: 1. Het onderzoeksgerecht dat de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij veroordeelt tot de kosten van de strafvordering die het tot op de datum van de uitspraak op nul euro bepaalt, spreekt zich ook uit over de verplichting voor die burgerlijke partij om die kosten te dragen die later kunnen worden bepaald zodat die burgerlijke partij belang heeft om tegen een dergelijke veroordeling hoger beroep aan te tekenen.

2. De rechtsplegingsvergoeding waartoe het onderzoeksgerecht de in het ongelijk gestelde burgerlijke partij dient te veroordelen bij toepassing van artikel 128 Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek is geen kost van de strafvordering, maar een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.

Cass. 19 september 2018 (P.18.0952.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180919-6

Trefwoorden: Verhoor van personen - Verhoor zonder bijstand van een tolk - Hulp van een derde bij het verhoor - Wettigheid

Samenvatting: Noch artikel 47bis, § 6, 4), Wetboek van Strafvordering, noch artikel 31 Taalwet Gerechtshoven verplichten om een beroep te doen op de bijstand van een beëdigd tolk wanneer de persoon die op eigen initiatief vraagt om te worden gehoord, voorstelt dat een derde daarbij zou helpen.

Met noot: PARREIN, F., “Hulp door een derde als alternatief voor de bijstand door een beëdigd tolk”, *T.Strafr.* 2019, afl. 5, 294-295.

Cass. 18 december 2018 (P.18.1267.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20181218-6

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel – Algemeen – Toetsingsbevoegdheid van de rechter van de lidstaat die een Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd – Beoordeling van de regelmatigheid van de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel in een andere lidstaat

Samenvatting: Geen enkele wettelijke bepaling noch het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces laat de rechter van de lidstaat die een Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd toe om de rechterlijke beslissingen van andere

lidstaten over de tenuitvoerlegging van dit bevel te toetsen op hun rechtsgeldigheid, ook niet wanneer tegen deze beslissingen in de lidstaat van de tenuitvoerlegging geen rechtsmiddel openstaat.

Cass. 16 april 2019 (P.19.0343.F), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190416-1

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Onderzoeksgerechten - Opdracht - Geactualiseerd, nauwkeurig en geïndividualiseerd onderzoek

2. Voorlopige hechtenis – Handhaving - Voorwaarden - Onderzoeksgerechten - Motivering - Wettigheid

Samenvatting: 1. Het bestaan van een openbaar belang voor de handhaving van de voorlopige hechtenis kan enkel worden beoordeeld na een geactualiseerd, nauwkeurig en geïndividualiseerd onderzoek van de bestanddelen van de zaak vermits de vrijheidsbeneming de uitzondering is en de redenen die haar rechtvaardigen mettertijd hun relevantie kunnen verliezen (1). (1) Zie Cass. 12 augustus 2008, AR P.08.1265.F, AC 2008, nr. 434; Cass. 2 maart 2004, AR P.04.0286.N, AC 2004, nr. 114; Cass. 18 februari 2003, AR P.03.0184.N, AC 2003, nr. 117; Cass. 27 november 2002, AR P.02.1507.F, AC 2002, nr. 638; zie ook Cass. 13 januari 2015, AR P.15.0025.N, AC 2015, nr. 35.

2. De beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling is niet naar recht verantwoord wanneer ze de beschikking tot handhaving van de voorlopige hechtenis bevestigt en zich daarbij beperkt te verwijzen naar de oorspronkelijke titel van vrijheidsbeneming na een reeks beschikkingen zonder autonome motivering, noch concreet verband met de feitelijke gegevens van de zaak en de persoonlijkheidskenmerken die het onderzoek aan het licht had gebracht, noch individuele beoordeling van de situatie van de eiser om zijn verzoek tot invrijheidsstelling en plaatsing onder elektronisch toezicht te verwerpen (1). (1) Zie Cass. 12 augustus 2008, AR P.08.1265.F, AC 2008, nr. 434; Cass. 2 maart 2004, AR P.04.0286.N, AC 2004, nr. 114; Cass. 18 februari 2003, AR P.03.0184.N, AC 2003, nr. 117; Cass. 27 november 2002, AR P.02.1507.F, AC 2002, nr. 638; zie ook Cass. 13 januari 2015, AR P.15.0025.N, AC 2015, nr. 35.

Cass. 18 juni 2019 (P.19.0588.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190618-4

Trefwoorden: Drugwet - Huiszoeking - Restrictieve interpretatie - Heterdaad - Voorafgaande toestand vereist

Samenvatting: De huiszoeking op grond van artikel 6bis Drugwet vereist onder meer dat er vooraf ernstige en objectieve aanwijzingen bestaan dat in de lokalen waar de huiszoeking wordt uitgevoerd verdovende middelen worden vervaardigd, bereid, bewaard of

opgeslagen. Die bepaling vereist noch dat de persoon die de aanwijzingen aanbrengt van enige deskundigheid op het vlak van verdovende middelen zou getuigen, noch dat ze vóór de aanvang van de huiszoeking het voorwerp zouden hebben uitgemaakt van een politieel onderzoek.

Het waarnemen van een cannabisgeur door een niet onderlegde gerechtsdeurwaarder, zonder aanvullend politieonderzoek volstaat niet voor het rechtvaardigen van een huiszoeking.

Het op heterdaad ontdekte misdrijf is datgene dat wordt ontdekt terwijl het wordt gepleegd of terstond nadat het is gepleegd.

De vaststelling van de toestand van heterdaad moet aan de huiszoeking voorafgaan en kan niet worden gerechtvaardigd door de vaststelling a posteriori van het op heterdaad ontdekte misdrijf. Loutere vermoedens of aanwijzingen dat er een misdrijf kon zijn gepleegd, zijn daartoe niet voldoende.

Cass. 1 oktober 2019 (P.19.0958.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191001-4

Trefwoorden: Taalgebruik in gerechtszaken – Art. 40 Taalwet Gerechtszaken – Vernietiging wetswijziging – Werking in de tijd

Samenvatting: Krachtens artikel 35, § 1 en § 5, Voorlopige Hechteniswet kunnen de onderzoeksgerechten ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de verdachte, de betrokkene in vrijheid laten onder oplegging van een of meer voorwaarden voor de tijd die zij bepalen en maximum voor drie maanden. Paragraaf 3 van dat artikel bepaalt dat de voorwaarden betrekking moeten hebben op een van de redenen genoemd in artikel 16, § 1, vierde lid, en daaraan aangepast zijn, in acht genomen de omstandigheden van de zaak.

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite welke voorwaarden noodzakelijk zijn, gelet op de redenen vermeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet. Hij kan echter geen voorwaarden opleggen die in beginsel in strijd zijn met supranationale verdragsbepalingen die rechtstreekse werking hebben in de interne rechtsorde of die in beginsel strijdig zijn met de Grondwet, de nationale wetten of de algemene rechtsbeginselen, behoudens wanneer hij de absolute noodzaak daarvan motiveert.

Het arrest oordeelt dat het gevaar voor recidive en collusie kan worden geneutraliseerd door de eiser voorlopig in vrijheid te stellen onder de verplichting onder meer als voorwaarde na te leven: “3°) verbod de woonst te verlaten tussen 19.00 uur ’s avonds en 7.00 uur ’s morgens, tenzij om te gaan werken.”

Dit verbod belemmert het recht op vrijheid van de inverdenkinggestelde zonder dat de appelrechters de absolute noodzaak ervan motiveren.

Cass. 8 oktober 2019 (P.19.0611.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191008-2

Trefwoorden: Interneringswet – Beroep – Grievensformulier

Samenvatting: Krachtens artikel 82 Interneringswet zijn de bepalingen betreffende de vervolgingen in correctionele en criminele zaken van toepassing op de bij die wet voorgeschreven procedures, behoudens de afwijkingen die zij bepaalt.

Artikel 13 van die wet regelt de procedure voor de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling wanneer daar een vordering of een verzoek tot internering aanhangig is gemaakt.

Artikel 14, § 1, van die wet bepaalt: “De procureur des Konings en de partijen of hun advocaat kunnen voor de kamer van inbeschuldigingstelling beroep instellen tegen de beslissingen van de raadkamer. Het beroep wordt ingesteld in de vorm en binnen de termijnen die bepaald worden bij de artikelen 203, 203bis, en 204 van het Wetboek van strafvordering. (...)”.

Uit die bepalingen volgt dat artikel 14, § 1, Interneringswet verplicht tot het indienen van een grievenschrift bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering, telkens wanneer een in artikel 14, § 1, bedoelde instantie of persoon hoger beroep instelt tegen een beschikking van de raadkamer die te oordelen had over een vordering of een verzoek tot internering van de in verdenking gestelde. Het speelt daarbij geen rol of de raadkamer die vordering of dat verzoek heeft ingewilligd, dan wel die vordering of dat verzoek heeft verworpen en vervolgens een andere beslissing heeft genomen. Evenmin van belang is of het gemeenrecht in geval van een hoger beroep tegen die laatste beslissing al dan niet verplicht tot de neerlegging van een grievenschrift.

Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0357.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191015-2

Trefwoorden: Recht op een eerlijk proces – Raadsman van in verdenking gestelde was ook raadsman van getuige – Deontologische regels mbt strijdigheid van belangen – Gevolg

Samenvatting: Uit de enkele omstandigheid dat een advocaat zowel raadsman was van een in verdenking gestelde als raadsman van een getuige die werd gehoord tijdens het vooronderzoek en die raadsman desgevallend de ter zake geldende deontologische regels betreffende de strijdigheid van belangen zou hebben overtreden, volgt niet dat het recht op een eerlijk proces van de burgerlijke partij onherroepelijk is miskend. Het staat aan de rechter om rekening houdend met het verloop van het strafproces in zijn geheel te onderzoeken of er van een daadwerkelijke miskenning van de rechten van die burgerlijke partij sprake is.

Cass. 19 oktober 2019 (P.19.0452.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191015-5

Trefwoorden: Conclusietermijnen – Tweede conclusieronde – “Eventuele replieken” – OM legde geen conclusie neer – Andere partijen leggen tweede conclusie neer – Toelaatbaarheid

Samenvatting: Uit het proces-verbaal van de rechtszitting van 21 juni 2018 blijkt dat de appelrechters de volgende conclusietermijnen hebben bepaald:

- uiterlijk op 8 oktober 2018 voor alle beklaagden;
- uiterlijk op 26 november 2018 voor het openbaar ministerie;
- uiterlijk op 31 december 2018 “voor eventuele replieken voor alle beklaagden”.

Uit die beslissing blijkt niet dat de conclusies die de beklaagden tot 31 december 2018 konden neerleggen, enkel replieken op de eventuele conclusie van het openbaar ministerie mochten bevatten.

Het arrest (p. 25-26) oordeelt:

- het openbaar ministerie heeft geen gebruik gemaakt van zijn enige conclusietermijn zodat de termijn voor gebeurlijke repliek door de andere partijen zoals die werd bepaald op de rechtszitting van 21 juni 2018 voor het geval het openbaar ministerie zou concluderen, niet voor een nieuwe conclusierende door de andere partijen kon worden aangewend, tenzij akkoord daarover;
- er ligt geen akkoord van de partijen voor en het door het openbaar ministerie op 22 november 2018 neergelegde stuk kan niet worden beschouwd als een nieuw en ter zake dienend stuk of feit in de zin van artikel 152, § 2, Wetboek van Strafvordering, dat een nieuwe conclusie kan rechtvaardigen;
- geen der partijen heeft gevraagd om die neerlegging te beschouwen als een nieuw en ter zake dienend stuk of feit dat een nieuwe conclusie kan rechtvaardigen. Het hof van beroep ontving dus van geen der partijen een verzoek om een bijkomende conclusietermijn teneinde toch nog over het neergelegde stuk te concluderen.

Aldus geeft het arrest aan de beslissing van 21 juni 2018 een draagwijdte die zij niet heeft en verantwoordt het de beslissing niet naar recht.

Het middel is in zoverre gegrond.

Cass. 29 oktober 2019 (P.19.1036.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191029-8

Trefwoorden: Raadkamer – Regeling rechtspleging – Voorlopige hechtenis door verblijf in gevangenis wordt omgezet naar elektronisch toezicht – Beroepsmogelijkheid OM

Samenvatting: Uit de regel dat het openbaar ministerie verantwoordelijk is voor de uitoefening van de strafvordering volgt niet dat het openbaar ministerie rechtsmiddelen kan instellen die niet bij wet zijn bepaald.

Artikel 132, 1°, van de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie (Potpourri Ilwet) heeft artikel 26, § 3, Voorlopige Hechteniswet aangevuld met de volgende bepaling: “Indien de verdachte in hechtenis onder elektronisch toezicht staat, kan de raadkamer bij een met redenen omklede beslissing de hechtenis onder elektronisch toezicht handhaven.” Aldus heeft de wetgever bepaald dat de raadkamer ter gelegenheid van de regeling van de rechtspleging de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht kon handhaven, maar voorzag hij niet erin

dat de raadkamer bij de regeling van de rechtspleging kon beslissen om de voorlopige hechtenis welke werd uitgevoerd in een gevangenis te handhaven als een voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht.

Bij arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017 heeft het Grondwettelijk Hof artikel 132, 1°, Potpourri II-wet vernietigd in zoverre het de raadkamer, uitspraak doende in het stadium van de regeling van de rechtspleging, niet toelaat aan de inverdenkinggestelde die tijdens de voorlopige hechtenis in een strafinrichting verblijft, het voordeel van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht toe te kennen. Volgens het Grondwettelijk Hof:

- valt het niet te verantwoorden dat de onderzoeksgerechten in het stadium van de regeling van de rechtspleging niet kunnen beslissen een inverdenkinggestelde die tijdens de voorlopige hechtenis in een strafinrichting verblijft onder elektronisch toezicht te plaatsen, terwijl zij in hetzelfde stadium kunnen beslissen die modaliteit voor de uitvoering van de voorlopige hechtenis te handhaven ten aanzien van een inverdenkinggestelde die reeds onder elektronisch toezicht staat en zij eveneens kunnen beslissen de inverdenkinggestelde die tot dan in voorlopige hechtenis was, in voorkomend geval onder voorwaarden, in vrijheid te stellen;

- zijn de onderzoeksgerechten bij de regeling van de rechtspleging immers bevoegd om uitspraak te doen over het al dan niet handhaven van de voorlopige hechtenis in een strafinrichting of onder elektronisch toezicht en te onderzoeken of het op dat ogenblik verantwoord is de betrokkene in voorlopige hechtenis te houden en onder welke modaliteiten;

- is het niet verantwoord dat de onderzoeksgerechten, wanneer zij bij die gelegenheid vaststellen dat de inverdenkinggestelde voldoet aan de voorwaarden om het elektronisch toezicht te genieten, niet kunnen beslissen hem die modaliteit toe te kennen.

Het staat aan de rechter elke leemte in de wet waarvan het Grondwettelijk Hof de ongrondwettigheid heeft vastgesteld in te vullen, alsook elke leemte die hieruit voortvloeit, wanneer de rechter aan die leemten in het kader van de bestaande wetsbepalingen kan verhelpen om de wet in overeenstemming te brengen met de artikelen 10 en 11 Grondwet.

De voorlopige hechtenis uit te voeren in de gevangenis en de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht zijn uitvoeringsmodaliteiten van een daadwerkelijke voorlopige hechtenis. De voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht is te onderscheiden van de invrijheidstelling al dan niet onder voorwaarden.

Artikel 26 Voorlopige Hechteniswet bepaalt de beslissingen die de raadkamer betreffende de voorlopige hechtenis kan nemen bij de regeling van de rechtspleging.

Uit artikel 26, § 4, Voorlopige Hechteniswet volgt dat het openbaar ministerie hoger beroep kan instellen indien uit de beschikking van de raadkamer de invrijheidstelling van de inverdenkinggestelde volgt.

Het openbaar ministerie kan evenwel geen hoger beroep instellen tegen de beslissing van de raadkamer tot handhaving van de voorlopige hechtenis uit te voeren in een gevangenis.

Uit artikel 26, § 4, Voorlopige Hechteniswet volgt dat ook tegen de beslissing tot handhaving van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht door het openbaar ministerie geen hoger beroep kan worden ingesteld.

De invulling van de uit het arrest nr. 148/2017 van 21 december 2017 van het Grondwettelijk Hof voortvloeiende leemte, als gevolg van de vernietiging van artikel 132, 1°, Potpourri II-wet, om binnen het bestaande wettelijk kader van artikel 26 Voorlopige Hechteniswet aan de vastgestelde ongrondwettigheid te verhelpen vereist niet dat de rechter aanneemt dat het openbaar ministerie hoger beroep kan instellen tegen de

beslissing van de raadkamer om bij de regeling van de rechtspleging bij afzonderlijke beschikking te beslissen dat de voorlopige hechtenis die tot dan in een gevangenis werd uitgevoerd, verder zal worden uitgevoerd onder elektronisch toezicht.

Cass. 29 oktober 2019 (P.19.0290.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191029-1

Trefwoorden: Strafvervolgning op gang gebracht door burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter – Buitenvervolginstelling – Meerdere burgerlijke partijen – Rechtsplegingsvergoeding

Samenvatting: Artikel 128, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat indien de raadkamer beslist dat er geen reden is tot vervolging en het onderzoek werd ingeleid door de burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter, de burgerlijke partij wordt veroordeeld tot het aan de in verdenkinggestelde betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek.

Uit die bepaling volgt dat het onderzoeksgerecht ingeval van een buitenvervolginstelling in een gerechtelijk onderzoek opgestart op initiatief van meerdere burgerlijke partijen ambtshalve elk van die in het ongelijk gestelde burgerlijke partijen dient te veroordelen tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de in het gelijk gestelde in verdenkinggestelden. De omstandigheid dat een in het gelijk gestelde in verdenkinggestelde slechts de solidaire veroordeling vordert van de in het ongelijk gestelde burgerlijke partijen of de veroordeling van de ene bij gebreke aan de andere, doet daaraan geen afbreuk.

Cass. 5 november 2019 (P.19.0530.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191105-4

Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerecht – Regeling rechtspleging – Burgerlijke partij vraagt om bijkomend onderzoek – Motivering

2. Onderzoeksgerecht – Regeling rechtspleging – Beoordeling bezwaren – Ontbreken van een bestanddeel van het misdrijf

Samenvatting: 1. Uit artikel 6 EVRM volgt niet dat het onderzoeksgerecht dat zich heeft uit te spreken over de regeling van de rechtspleging verplicht is om te antwoorden op elk detail in de conclusie van een burgerlijke partij die strekt tot het bevelen van bijkomend onderzoek. Het volstaat dat het onderzoeksgerecht de partijen de voornaamste redenen laat kennen die hebben geleid tot de beslissing de vraag tot bijkomend onderzoek af te wijzen.

2. Bij de beoordeling of een bijkomend deskundigenonderzoek dienstig is om de waarheid aan het licht te brengen, kan het onderzoeksgerecht wel degelijk in aanmerking nemen dat de burgerlijke partijen in het verleden in een vergelijkbare zaak de voor een

deskundigenonderzoek vereiste consignatie niet hebben voldaan waardoor het onderzoek meerdere maanden stillag, er geen redenen zijn om aan te nemen dat dit met het nieuwe verzoek anders zou zijn, het gevraagde deskundigenonderzoek bijzonder tijdrovend is en het weinig waarschijnlijk is dat dit onderzoek een meerwaarde zal bieden voor de waarheidsvinding.

3. Artikel 229 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat indien de kamer van inbeschuldigingstelling van oordeel is dat er tegen de in verdenking gestelde geen voldoende bezwaren bestaan, zij verklaart dat er geen reden is tot vervolging.

Onder bezwaren die de verwijzing van een in verdenking gestelde naar het vonnisgerecht verantwoorden, worden de gegevens verstaan die, nadat ze op het einde van het gerechtelijk onderzoek zijn verzameld en getoetst, voldoende ernstig blijken dat een veroordeling door het vonnisgerecht waarschijnlijk lijkt. Het bestaan van bezwaren die een dergelijke verwijzing verantwoorden, wordt door het onderzoeksgerecht onaantastbaar in feite beoordeeld. De door het onderzoeksgerecht gedane vaststelling dat één van de bestanddelen van de aan een in verdenking gestelde verweten misdrijf ontbreekt, houdt de vaststelling in dat er onvoldoende bezwaren zijn om hem op grond daarvan naar het vonnisgerecht te verwijzen.

Cass. 19 november 2019 (P.19.1107.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191119-7

Trefwoorden: Onderzoek – Art. 6bis, derde lid Drugwet – Bezoek lokalen – Voorwaarde – Ernstige en objectieve aanwijzingen – Politionele informatie – Herkomst informatie blijkt niet uit strafdossier – Gevolg

Samenvatting: Artikel 6bis, derde lid, Drugwet bepaalt dat de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beampten, daartoe door de Koning aangewezen, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugwet genoemde stoffen.

De toepassing van deze bepaling vereist het voorafgaandelijk voorhanden zijn van ernstige en objectieve aanwijzingen dat de lokalen dienen voor het vervaardigen, bereiden, bewaren of opslaan van de in de Drugwet genoemde stoffen.

Politionele informatie waarvan de herkomst niet uit het strafdossier blijkt, kan wel degelijk een dergelijke ernstige en objectieve aanwijzing opleveren zonder dat die informatie moet worden bevestigd door aanvullend onderzoek, voor zover niet wordt aangevoerd dat die politionele informatie onregelmatig is verkregen.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Cass. 19 juni 2018 (P.18.0467.N), www.juridat.be
--

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180619-6

Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht - Gerechtelijke onderzoek - Raadsheer-onderzoeksrechter - Verzoekschrift tot opheffing van een onderzoekshandeling - Weigeringsbeslissing - Hoger beroep voor het Hof - Ontvankelijkheid

Samenvatting: Uit artikel 418 Wetboek van Strafvordering en bij afwezigheid van enig andersluidende wetsbepaling volgt dat bij het Hof van Cassatie geen hoger beroep openstaat tegen de beslissing van een raadsheer-onderzoeksrechter over een op grond van artikel 61quater, § 1 tot en met § 4, Wetboek van Strafvordering ingediend verzoek; noch de door het Grondwettelijk Hof met het arrest nr. 9/2018 van 1 februari 2018 vastgestelde onbestaanbaarheid van de artikelen 479 en 480 Wetboek van Strafvordering met de artikelen 10, 11 en 13 Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 6 EVRM en het oordeel dat het aan de verwijzingsrechter toekomt aan de vastgestelde schending een einde te maken via de toepassing van de gemeenrechtelijke regels van de strafrechtspleging, noch de bevoegdheden waarover het Hof van Cassatie inzake voorrecht van rechtsmacht beschikt op grond van de artikelen 481 en 482 Wetboek van Strafvordering betreffende leden van het hof van beroep en ambtenaren van het openbaar ministerie bij een dergelijk hof, doen hieraan afbreuk.

Cass. 26 juni 2018 (P.18.0560.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20180626-3

Trefwoorden: Verwijzing van een rechtbank naar een andere - Verzoek tot onttrekking van een zaak aan een rechtscollege dat de zaak reeds heeft beslecht - Ontvankelijkheid

Samenvatting: Het verzoek dat strekt tot onttrekking van een zaak aan een rechtscollege dat de zaak reeds heeft beslecht is kennelijk niet ontvankelijk (1). (1) Cass. 2 juni 2009, AR P.09.0787.N, AC 2009, nr. 369; R. DECLERCQ, 'Verwijzing van de ene rechtbank naar de nadere', Comm.Straf., 2014, nr. 44.

Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0615.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191015-7

Trefwoorden: Taalgebruik in gerechtszaken – Arrondissementsrechtbank

Samenvatting: Krachtens artikel 23, tweede en vierde lid, Taalwet Gerechtszaken heeft een beklaagde die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt, in beginsel het recht om de verwijzing te vragen naar een gerecht waar de rechtspleging in het Frans geschiedt. De rechter kan echter wegens de omstandigheden van de zaak beslissen niet in te gaan op die vraag. De rechter mag aldus het verzoek tot taalwijziging afwijzen indien er objectiveerbare omstandigheden zijn, eigen aan de zaak, die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt.

De rechter oordeelt onaantastbaar over het voorhanden zijn van dergelijke omstandigheden. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

Met overname van de redenen van het beroepen vonnis en met eigen redenen oordeelt het bestreden vonnis I dat:

- de eiser woonachtig is in Kortenberg, bij zijn verhoor gebruik heeft gemaakt van de Nederlandse taal en keuze heeft gemaakt voor deze taal in gerechtszaken;
- de eiser op de rechtszitting voor de politierechter niet is verschenen, maar zijn raadsman een door de eiser ondertekend verzoek heeft neergelegd waarin deze stelt dat hij zich gemakkelijker uitdrukt in het Frans dan in het Nederlands en daarom wenst dat de procedure in het Frans wordt voortgezet;
- het niet opportuun is de taalwijziging toe te staan omdat het om een gemakkelijk te begrijpen dossier gaat en de taalwijziging de behandeling alleen maar nutteloos zou vertragen;
- de politierechter, die de Franse taal machtig is, de zaak op een latere rechtszitting heeft vastgesteld voor behandeling ten gronde met de mogelijkheid voor de eiser om op deze rechtszitting zijn uitleg te doen overeenkomstig artikel 31 Taalwet Gerechtszaken;
- in de gegeven omstandigheden een taalwijziging niet bevorderlijk is voor een goede rechtsbedeling.

In die redenen kan het bestreden vonnis I geen objectiveerbare omstandigheden, eigen aan de zaak, zien die maken dat het aangewezen is dat de Nederlandstalige politierechtbank Brussel de zaak zelf diende te beoordelen. Aldus is de beslissing niet naar recht verantwoord.

Cass. 15 oktober 2019 (P.19.0238.N), www.juridat.be

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20190604-8

Trefwoorden: Jeugdrechter - Gebruik van stukken betrekking hebbend op 'persoonlijkheid' en 'opgroeimilieu' van de minderjarige - Restrictief gebruik - Geen gebruik inzake aansprakelijkheid ouders

Samenvatting: Krachtens de artikelen 50 en 55 Jeugdbeschermingswet hebben de stukken van de procedures die de jeugdrechtbank kan hanteren en die betrekking hebben op de persoonlijkheid van de betrokken minderjarige en op het milieu waarin hij leeft, enkel tot doel om, in het belang van de minderjarige, de modaliteiten te bepalen voor het beheer van zijn persoon of zijn middelen die voor zijn opvoeding of behandeling geschikt zijn.

Het algemeen opzet van de Jeugdbeschermingswet en de aldus verduidelijkte finaliteit van de onderzoeken die zij toestaat, sluiten uit dat die stukken worden aangevoerd ter beoordeling van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de ouders van de minderjarige.

De aard van de onderzoeken, de inmenging die dat betekent in het privé- en gezinsleven en de vertrouwelijkheid die de wet eraan toekent teneinde de overdracht van een volledig opsporingsonderzoek aan de opdracht gevende overheid te garanderen, verbieden de aanwending ervan voor eender welk ander doel dan dat waarvoor ze werden uitgevoerd.

Hyperlink: http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20191119-3

Trefwoorden: 1. Taalgebruik in gerechtszaken – Beklaagde is taal van de rechtspleging niet machtig – Vraag om wijziging – Beoordeling rechter

2. Taalgebruik in gerechtszaken – Vraag om wijziging – Mogelijke verjaring – Verzoek om taalwijziging mogelijk dilatoir

Samenvatting: 1. Artikel 23, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken bepaalt dat een beklagde die alleen Frans kent of zich gemakkelijker in die taal uitdrukt, wanneer hij terechtstaat voor een politierechtbank waarvan de taal van de rechtspleging het Nederlands is, kan vragen dat de rechtspleging in het Frans geschiedt. Artikel 23, vierde lid, Taalwet Gerechtszaken bepaalt dat in voorkomend geval de rechtbank de verwijzing gelast naar het dichtstbij gelegen gerecht van dezelfde rang, waarvan de taal van de rechtspleging de taal is die door de beklagde is gevraagd, maar dat de rechtbank evenwel kan beslissen wegens de omstandigheden van de zaak niet op de aanvraag van de beklagde te kunnen ingaan.

Uit deze bepalingen volgt voor een beklagde in beginsel het recht om in de in die bepaling bedoelde gevallen de verwijzing te horen bevelen naar een gerecht naar de taal van de rechtspleging die is welke de beklagde kent of waarin hij zich gemakkelijker uitdrukt.

De rechter mag het verzoek om taalwijziging evenwel afwijzen indien er objectieveerbare omstandigheden zijn eigen aan de zaak die maken dat het aangewezen is dat hijzelf de zaak beoordeelt.

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite over het bestaan van dergelijke omstandigheden. Het Hof gaat evenwel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

2. De wetgever heeft het door artikel 23, tweede lid, Taalwet Gerechtszaken bedoelde recht om een taalwijziging te vragen niet beperkt tot complexe zaken. Het gegeven dat een zaak eenvoudig is, maakt dan ook geen objectieveerbare omstandigheid eigen aan de zaak uit die de afwijzing van een verzoek om taalwijziging kan verantwoorden.

Noch de omstandigheid dat een beklagde die is gedagvaard voor een rechtbank met het Nederlands als taal van de rechtspleging, op de rechtszitting aanwezig kan zijn en zich in het Frans kan uitdrukken noch het gegeven dat een verwijzing tijdsverlies veroorzaakt en tot een verhoging van kosten leidt, zijn objectieveerbare omstandigheden eigen aan de zaak, aangezien dergelijke gevolgen zich voordoen in elke zaak waarin een taalwijziging wordt toegestaan.

Hoewel een dreigende verjaring van de strafvordering een omstandigheid kan zijn die overeenkomstig artikel 23, vierde lid, Taalwet Gerechtszaken de afwijzing van een verzoek om taalwijziging verantwoordt, levert de enkele vaststelling dat er in de zaak een risico op verjaring bestaat geen objectieveerbare omstandigheid op eigen aan die zaak. Daartoe is vereist dat de rechter rekening houdend met de toepasselijke verjaringstermijn en de in acht te nemen periodes van schorsing van de verjaring en daden van stuiting van die verjaring, vaststelt dat er op het ogenblik van zijn beslissing een reëel risico is op verjaring van de strafvordering.

Het gegeven dat een verzoek om taalwijziging “mogelijk” dilatoir is, zonder de vaststelling door de rechter dat dit ook daadwerkelijk het geval is, kan geen objectiveerbare omstandigheid eigen aan de zaak opleveren.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 10 oktober 2019, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2019/2019-132n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Strafrechtspleging - Politie over het wegverkeer - Strafvordering - Verjaring - Verlenging van de verjaringstermijn - Terugwerkende kracht

Samenvatting: Bij vonnis van 22 februari 2019, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 11 maart 2019, heeft de Correctionele Rechtbank Henegouwen, afdeling Doornik, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 26 van de wet van 6 maart 2018 die op 15 maart 2018 is bekendgemaakt, in zoverre het voorziet in de retroactieve inwerkingtreding van artikel 25, 1°, van die wet op 15 februari 2018, niet de artikelen 10, 11 en 12 van de Grondwet, de artikelen 6 en 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten ten aanzien van de beklaagden wier tenlastelegging of tenlasteleggingen tussen 15 februari 2018 en de tiende dag na de datum van de bekendmaking van die wet in het Belgisch Staatsblad (of tussen 15 februari 2018 en 1 juli 2018) waren verjaard en ten aanzien waarvan de strafvordering wegens de retroactieve inwerkingtreding van die wet opnieuw is kunnen ontstaan ? »

Het Hof zegt voor recht: Artikel 26, eerste lid, van de wet van 6 maart 2018 « ter verbetering van de verkeersveiligheid », in samenhang gelezen met artikel 25, 1°, van dezelfde wet, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het de verlenging van de verjaringstermijn van de strafvordering van één naar twee jaar doet ingaan met terugwerkende kracht op 15 februari 2018.

Grondwettelijk Hof 24 oktober 2019, www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2019/2019-159n.pdf>

Trefwoorden: Internering - Gerechtelijke fase - Rechterlijke beslissing tot internering - Voorwaarden voor internering - Op het ogenblik van de beslissing aan een ernstige geestesstoornis lijden - Tenuitvoerlegging van de beslissing tot internering - Plaatsing in een psychiatrische afdeling van een gevangenis

Samenvatting: Bij vonnis van 2 mei 2019, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 7 juni 2019, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Turnhout, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 9, § 1 van de Wet van 5 mei 2014 betreffende de internering, zoals vervangen bij artikel 150 van de Wet van 4 mei 2016 (B.S. 13 mei 2016), de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre een natuurlijke persoon die een wanbedrijf pleegt strafbaar gesteld door de Wegverkeerswet met andere straffen dan een gevangenisstraf, in toepassing van voormelde bepaling kan worden geïnterneerd indien het een wanbedrijf betreft dat de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt, deze persoon op het ogenblik van de beslissing aan een geestesstoornis lijdt die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast en het gevaar bestaat dat hij als gevolg van zijn geestesstoornis, eventueel in samenhang met andere risicofactoren, opnieuw feiten zal plegen die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen, en bij de tenuitvoerlegging van de beslissing tot internering van deze persoon een verblijf in de gevangenis mogelijk is, terwijl een natuurlijke persoon die eveneens een wanbedrijf pleegt dat strafbaar wordt gesteld door de Wegverkeerswet met andere straffen dan een gevangenisstraf én dat de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt, maar die op het ogenblik van de beslissing niet lijdt aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast én die het gevaar inhoudt, eventueel in samenhang met andere risicofactoren, dat hij opnieuw feiten zal plegen die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen, niet kan veroordeeld worden tot een (hoofd- of vervangende) gevangenisstraf en derhalve bij de tenuitvoerlegging van de veroordeling van deze persoon een verblijf in de gevangenis niet tot de mogelijkheden behoort ? ».

Het Hof zegt voor recht: Artikel 9, § 1, van de wet van 5 mei 2014 « betreffende de internering », zoals vervangen bij artikel 150 van de wet van 4 mei 2016 « houdende internering en diverse bepalingen inzake Justitie », schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Grondwettelijk Hof 24 oktober 2019, www.const-court.be
--

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2019/2019-161n.pdf>

Trefwoorden: Rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken - Beslissing van de jeugdrechtbank tot uithandengeving en tot verwijzing van de zaak naar het openbaar ministerie - Zaak waarbij een minderjarige betrokken is - Onmogelijkheid van een onmiddellijk cassatieberoep

Samenvatting: Bij arrest van 31 oktober 2018, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 13 november 2018, heeft het Hof van Cassatie de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 20 van de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het de mogelijkheid afschaft voor een minderjarige die het voorwerp uitmaakt van een beslissing tot uithandengeving en tot verwijzing die overeenkomstig artikel 57bis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade is geweest, om tegen die beslissing een onmiddellijk cassatieberoep in

te stellen, terwijl een onmiddellijk cassatieberoep mogelijk is voor een beklaagde of een in verdenkinggestelde tegen de in laatste aanleg gewezen niet-definitieve beslissing inzake de bevoegdheid van de rechtscolleges ? ».

b. Bij arrest van 18 december 2018, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 31 december 2018, heeft het Hof van Cassatie de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 20 van de wet van 14 februari 2014 met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken de artikelen 10 en 11 Grondwet in zoverre dit de minderjarige de mogelijkheid ontnemt om onmiddellijk cassatieberoep in te stellen tegen een beslissing tot uithandengeving en verwijzing in de zin van artikel 57bis Jeugdbeschermingswet en deze aldus gelijk stelt met een in verdenkinggestelde die evenmin onmiddellijk cassatieberoep kan instellen tegen een beslissing tot verwijzing van het onderzoeksgerecht, terwijl de gevolgen van het ontbreken van een onmiddellijk cassatieberoep in beide situaties wezenlijk verschillend [zijn] ? ».

Het Hof zegt voor recht: Artikel 420 van het Wetboek van strafvordering, zoals vervangen bij artikel 20 van de wet van 14 februari 2014 « met betrekking tot de rechtspleging voor het Hof van Cassatie in strafzaken », schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het niet in de mogelijkheid voorziet om onmiddellijk cassatieberoep in te stellen tegen een beslissing tot uithandengeving.

Grondwettelijk Hof 7 november 2019, www.const-court.be
--

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2019/2019-164n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Rechtsplegingsvergoeding - Vrijgesproken beklaagde na een verwijzing naar het vonnisgerecht waartoe door het onderzoeksgerecht is beslist

Samenvatting: a. Bij vonnis van 29 maart 2018, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 5 april 2018, heeft de Correctionele Rechtbank Luik, afdeling Luik, de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Schendt artikel 162bis, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre de beklaagde die door het vonnisgerecht is vrijgesproken recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door rechtstreekse dagvaarding, terwijl de beklaagde die door het vonnisgerecht is vrijgesproken uit hoofde van hetzelfde misdrijf geen recht zou hebben op een dergelijke vergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door een burgerlijkepartijstelling ?

2. Schendt artikel 162bis, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, de artikelen 10 en 11 van de

Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre de beklaagde die bij de regeling van de rechtspleging een beslissing van buitenvervolginstelling geniet recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door een burgerlijkepartijstelling, terwijl de beklaagde die door het vonnisgerecht is vrijgesproken uit hoofde van hetzelfde misdrijf geen recht zou hebben op een dergelijke vergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door een burgerlijkepartijstelling ? ».

b. Bij vonnis van 17 januari 2019, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 11 februari 2019, heeft de Correctionele Rechtbank Luik, afdeling Luik, de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Schendt artikel 162bis, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre de beklaagde die door het vonnisgerecht is vrijgesproken recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door rechtstreekse dagvaarding, terwijl de beklaagde die door het vonnisgerecht is vrijgesproken uit hoofde van hetzelfde misdrijf geen recht zou hebben op een dergelijke vergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door een burgerlijkepartijstelling ?

2. Schendt artikel 162bis, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre de beklaagde die door het vonnisgerecht is vrijgesproken, geen recht zou hebben op een rechtsplegingsvergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door een burgerlijkepartijstelling, terwijl de in verdenkinggestelde die bij de regeling van de rechtspleging een beslissing van buitenvervolginstelling geniet, uit hoofde van hetzelfde misdrijf, recht heeft op een dergelijke vergoeding ten laste van de burgerlijke partij die de strafvordering op gang heeft gebracht door een burgerlijkepartijstelling ? ».

Het Hof zegt voor recht: Artikel 162bis, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre de persoon die zich burgerlijke partij heeft gesteld in handen van een onderzoeksrechter, niet wordt veroordeeld tot het betalen van de rechtsplegingsvergoeding aan de vrijgesproken beklaagde, wanneer het onderzoeksgerecht heeft beslist tot verwijzing naar het vonnisgerecht.

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2019/2019-185n.pdf> en <https://www.const-court.be/public/n/2019/2019-189n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Strafrechtspleging - Hoger beroep tegen correctionele vonnissen - Vermelding van de grieven in het verzoekschrift - Beperking van de saisine van de appelrechter - Niet-vermelding van de grief in verband met de schuld - 1) Onmogelijkheid voor de beklaagde om zijn gebrek aan schuld aan te tonen - 2) Middelen van openbare orde - Beperking tot de grieven die in het verzoekschrift zijn vermeld - Onmogelijkheid om vast te stellen dat de beklaagde niet schuldig is

Samenvatting: a. Bij vonnis van 25 mei 2018, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 31 mei 2018, heeft de Franstalige Correctionele Rechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 204 en 210 van het Wetboek van strafvordering artikel 13 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in die zin geïnterpreteerd dat zij de beklaagde niet toestaan zijn gebrek aan schuld aan te tonen aangezien hij die problematiek niet in zijn akte van hoger beroep heeft beoogd, en de mogelijkheid beperken voor het rechtscollege in hoger beroep om ambtshalve de middelen op te werpen die erin worden beoogd voor enkel de feiten die bij het rechtscollege aanhangig zijn gemaakt, hetgeen concreet, enerzijds, elke praktische draagwijdte aan de wetbepaling ontnemt aangezien het tot de taak van de rechter behoort de feiten te kwalificeren die bij hem aanhangig zijn gemaakt en te zeggen of zij vaststaan, maar ook omdat dat artikel net enkel in het geval waarin de beklaagde de vraag naar zijn schuld niet op regelmatige wijze aan het rechtscollege in hoger beroep heeft voorgelegd, belang lijkt te hebben, en, anderzijds, de feitenrechter verhindert om de relevantie te beoordelen van middelen van openbare orde die een weerslag kunnen hebben op de schuld van de beklaagde, met name wanneer die middelen worden ontdekt na het neerleggen van het verzoekschrift in hoger beroep dat de saisine van de rechter in hoger beroep beperkt ? ».

b. Bij vonnis van 11 juni 2018, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 14 juni 2018, heeft de Franstalige Correctionele Rechtbank te Brussel dezelfde prejudiciële vraag gesteld.

Het Hof zegt voor recht:

1. Geïnterpreteerd in die zin dat het de beklaagde niet toestaat zijn gebrek aan schuld aan te tonen wanneer hij die grief niet in zijn verzoekschrift in hoger beroep of in het grievenformulier heeft beoogd met betrekking tot een geïdentificeerde tenlastelegging, schendt artikel 204 van het Wetboek van strafvordering niet artikel 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

2. - Geïnterpreteerd in die zin dat het de mogelijkheid beperkt, voor het rechtscollege in hoger beroep, om ambtshalve de feiten te kwalificeren die bij dat rechtscollege aanhangig zijn gemaakt en om te zeggen of die feiten al dan niet vaststaan wanneer de schuldvraag niet werd beoogd in het verzoekschrift in hoger beroep of in het grievenformulier, schendt artikel 210 van het Wetboek van strafvordering artikel 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

- Geïnterpreteerd in die zin dat zij niet de mogelijkheid beperkt, voor het rechtscollege in hoger beroep, om ambtshalve de feiten te kwalificeren die bij dat rechtscollege aanhangig zijn gemaakt en om te zeggen of die feiten al dan niet vaststaan wanneer de schuldvraag niet werd beoogd in het verzoekschrift in hoger beroep of in het grievenformulier, schendt dezelfde bepaling niet artikel 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Persbericht Grondwettelijk Hof:

<https://www.const-court.be/public/n/2019/2019-185n-info.pdf>

Volgens het Grondwettelijk Hof schendt artikel 204 van het Wetboek van strafvordering, dat de beklaagde niet toestaat – tenzij er een nieuw element is opgedoken – zijn gebrek aan schuld aan te tonen wanneer hij zijn schuld in het document waarmee hoger beroep wordt ingesteld, niet ter discussie heeft gesteld, het recht op een eerlijk proces en het recht op toegang tot de rechter niet.

Om die grondrechten niet te schenden, moet een andere wetsbepaling (art. 210 van hetzelfde Wetboek) evenwel zo moet worden geïnterpreteerd dat de rechter die in hoger beroep oordeelt, de feiten die hem worden voorgelegd, ambtshalve kan kwalificeren en kan nagaan of zij al dan niet vaststaan. Het doet er dan niet toe of de beklaagde die hoger beroep heeft ingesteld, de schuldvraag al dan niet beoogde ter discussie te stellen bij het instellen van zijn beroep.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Brussel 19 juni 2018, RW 2019-2020, afl. 8, 302-304.
--

Hyperlink:

Trefwoorden: Strafvordering – Burgerlijke rechtsvordering – Schorsing van de rechtspleging voor de burgerlijke rechter ingevolge het beginsel «Le criminel tient le civil en état» – Draagwijdte – Vrijsprekend vonnis op strafgebied waartegen uitsluitend door de burgerlijke partij hoger beroep wordt ingesteld

Samenvatting: Het op art. 4 Voorafgaande Titel Sv. gegronde beginsel «le criminel tient le civil en état», dat de burgerlijke rechter verplicht om de berechting van de burgerlijke vordering te schorsen zolang nog niet definitief is beslist over de strafvordering, is ook van toepassing wanneer de strafrechter in hoger beroep louter uitspraak dient te doen over het hoger beroep van de burgerlijke partij tegen een vrijsprekend vonnis, waarin het openbaar ministerie heeft berust, waardoor de vrijspraak op strafgebied definitief is.

Gent 16 november 2018, *RW* 2019-2020, afl. 8, 300-302.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Roofmoord – Constitutieve bestanddelen – Oorzakelijk verband tussen de diefstal of de afpersing en de doodslag

2. Strafvordering – Telastlegging – Uitsplitsing van de oorspronkelijke kwalificatie – Herkwalificatie van roofmoord naar opzettelijke doodslag en diefstal – Geen verboden ontubbeling van kwalificatie

Samenvatting: 1. Er is sprake van roofmoord in de zin van art. 475 Sw. wanneer een diefstal of een afpersing werd gepleegd met de verzwarende omstandigheid dat een doodslag werd gepleegd om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken of om de straffeloosheid ervan te verzekeren. Het misdrijf van roofmoord vereist dan ook een oorzakelijk verband tussen de diefstal en de doodslag, zij het dat de doodslag zowel vóór als na de diefstal kan zijn gepleegd.

2. Er is sprake van een ontubbeling van kwalificatie, die een bijkomende aanhangigmaking vereist en in hoger beroep bijgevolg niet mogelijk is, wanneer de in de telastlegging bedoelde feiten behalve onder de initiële kwalificatie ook nog onder een bijkomende misdrijfomschrijving worden gekwalificeerd, waardoor hetzelfde feit onder twee strafrechtelijke kwalificaties bewezen wordt verklaard, terwijl dat feit in de oorspronkelijke telastlegging slechts onder één kwalificatie werd omschreven. Er is bijgevolg geen sprake van een ontubbeling van kwalificatie wanneer onderscheiden feiten, die in de oorspronkelijke telastlegging alle als strafrechtelijk worden gekwalificeerd, door de vonnisrechter worden uitgesplitst en geherkwalificeerd, zonder dat er sprake is van een bijkomende telastlegging, met name wanneer één van de bestanddelen van de oorspronkelijke telastlegging als een ander misdrijf wordt omschreven en de oorspronkelijke telastlegging door de strafrechter, ook voor het eerst in hoger beroep, wordt uitgesplitst omdat dit noodzakelijk is om de feiten in de telastlegging correct te kwalificeren. Dit is met name het geval wanneer een oorspronkelijke kwalificatie van roofmoord door de strafrechter wordt geherkwalificeerd tot een opzettelijke doodslag en een diefstal, welke herkwalificatie niet als een ontubbeling van kwalificatie kan worden beschouwd.

Gent 25 januari 2019, *RW* 2019-2020, afl. 8, 300.

Hyperlink:

Trefwoorden: 1. Probatie, opschorting en uitstel – Algemeen – Verzoek aan het vonnisgerecht tot kennisneming van de opschorting in raadkamer – Behandeling met gesloten deuren

2. Strafvordering – Terechttzitting – Openbaarheid – Sluiting van de deuren met toepassing van art. 148 Gw. – Verzoek tot kennisneming van de opschorting in raadkamer zonder voorwerp

Samenvatting: 1. en 2. Wanneer het vonnisgerecht met toepassing van art. 148 Gw. beslist om de zaak met gesloten deuren te behandelen omdat een behandeling in openbare terechtzitting gevaar zou opleveren voor de openbare orde en de goede zeden, is het met toepassing van art. 5, § 2 Probatiewet van 29 juni 1964 geformuleerde verzoek om van het verzoek tot opschorting kennis te nemen in raadkamer, zonder voorwerp. De zaak werd dan immers integraal met gesloten deuren behandeld.

Gent 14 mei 2019, <i>RABG</i> 2019, afl. 13, 1159-1167.

Hyperlink:

Trefwoorden: Opsporing – Onderzoek – Gerechttelijk onderzoek – Onderzoeksdaden – Zoeking in informaticasysteem – Medewerkingsplicht – Artikel 88quater, § 1 en § 3 Sv. – Ontleutelplicht ten aanzien van de verdachte – Zwijsrecht – Verbod op zelfincriminatie – Schending
Mensenrechten – EVRM – Rechten – Vrijheden – Eerlijk proces (art. 6) – Algemeen – Zwijsrecht – Verbod op zelfincriminatie – Recht op bijstand door een raadsman – Bewijsmateriaal van de wil van de dader afhankelijk

Samenvatting: Het zwijsrecht, het non-incriminatiebeginsel en het recht op bijstand door een raadsman, staan in de weg aan de toepassing van de strafbaarstelling van artikel 88quater, § 1 en 3 Sv. op een verdachte. De toegangscode van een gsm-toestel is geen gegeven dat onafhankelijk van de wil van de beklaagde bestaat.

Gent 7 juni 2019, <i>RABG</i> 2019, afl. 13, 1167-1174.

Hyperlink:

Trefwoorden: Opsporing – Onderzoek – Gerechttelijk onderzoek – Onderzoeksdaden – Zoeking in informaticasysteem – Medewerkingsplicht – Artikel 88quater, § 1 en § 3 Sv. – Ontleutelplicht ten aanzien van de verdachte – Zwijsrecht – Verbod op zelfincriminatie – Geen schending
Mensenrechten – EVRM – Rechten – Vrijheden – Eerlijk proces (art. 6) – Algemeen – Zwijsrecht – Verbod op zelfincriminatie – Bewijsmateriaal van de wil van de dader afhankelijk

Samenvatting: De rechten om te zwijgen en om zichzelf niet te beschuldigen strekken zich in beginsel niet uit tot het gebruik van bewijsstukken die van de verdachte zijn verkregen door gebruik van dwangmiddelen die los staan van de wil van de verdachte. De toegangscode van een gsm-toestel is een gegeven dat onafhankelijk van de wil van de beklaagde bestaat. Het

non-incriminatiebeginsel en het recht om te zwijgen staan niet principieel in de weg aan de toepassing van de strafbaarstelling van artikel 88quater, § 1 en § 3 Sv. op een verdachte.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

Gent 14 juni 2018, <i>TGR</i> 2019, afl. 1, 47.

Hyperlink:

Trefwoorden: Informaticabedrog – Diefstal en afpersing – Misbruik van vertrouwen

Samenvatting: Het kopiëren van computerbestanden van de werkgever naar een eigen computer via de laptops door de werkgever ter beschikking gesteld valt sedert de inwerkingtreding van art. 504quater Sw. niet meer onder de toepassing van de artikelen 461, 464 en 467, lid 1 Sw.

De in een informaticasysteem aanwezige software, studies, verslagen, contractuele stukken, klanten en contactlijsten en andere beheersapplicaties kunnen gelijk gesteld worden met geschriften van om het even welke aard of andere roerende lichamelijke zaken zoals bedoeld in artikel 491 Sw.

Informaticabedrog vereist niet dat de beklaagden onjuiste gegevens in het informaticasysteem hebben ingevoerd. De invoering, het wijzigen of wissen van data met de bedoeling een onrechtmatig voordeel te verkrijgen, volstaat voor strafbaarheid.

Gent 27 november 2018, <i>TGR</i> 2019, afl. 1, 52.

Hyperlink:

Trefwoorden: Onderzoeksgerechten – Verzoek tot opheffing van beslag – Art. 61quater Sv. – Derdenrekening advocatenmaatschap

Samenvatting: Het verzoek tot opheffing van beslag, in de zin van artikel 61quater Sv., op de derdenrekening van een advocatenmaatschap, is gegrond gezien een inbeslagname bij equivalent – nadat de geviseerde gelden reeds zijn doorgestort – bona fide derden zou schaden.

De gelden op de derdenrekening behoren niet toe aan de houders van de derdenrekening waardoor een beslag hierop disproportioneel en niet redelijk te verantwoorden is.

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Brussel (NL.) 10 mei 2019, *NJW* 2019, afl. 408, 663.

Hyperlink:

Trefwoorden: Terrorisme – Veroordeling – Vrijspraak – Deelname aan de activiteiten van een terroristische groepering – Leiderschap van een terroristische groepering – Overschrijden redelijke termijn – Verhoor zonder advocaat – Werking van de Strafwet in de tijd – Artikel 140 Sw. – Artikel 139 Sw.

Samenvatting: Deelname aan de activiteiten van een terroristische groepering (art. 140, §1 Sw.) is een voortdurend misdrijf. Wanneer een voortdurend misdrijf is begonnen onder de gelding van één wet en wordt voortgezet onder een nieuwe wet die strenger is dan de vorige, is die nieuwe strengere strafwet toepasselijk, wanneer alle constitutieve bestanddelen van het misdrijf aanwezig zijn op het ogenblik dat de nieuwe wet van kracht wordt.

De aanhangers van het al-Nusrah Front, ISIS, ISIL en IS plegen gijzelingen en zelfmoordaanslagen met als doel de basisstructuren van provincies in Syrië en Irak te ontwrichten en met als doel het destabiliseren en het toebrengen van ernstige schade aan derde landen. Er is een duidelijke structuur aanwezig en de leden zijn in staat om relatief snel, in onderling overleg, over te gaan tot het plegen van terreurdaden. Het zijn gestructureerde verenigingen van meer dan twee personen die zich wereldwijd schuldig maken aan het plegen van diverse terroristische misdrijven. Zowel het al-Nusrah Front, ISIS, ISIL en IS beantwoorden dus aan het begrip ‘terroristische groepering’ in de zin van artikel 139 Sw.

Het materieel bestanddeel van artikel 140, §1 Sw. houdt een deelname in aan een activiteit van de terroristische groep. De vorm die die bijdrage aanneemt (het occasioneel of systematisch karakter) is irrelevant en de bijdrage moet niet rechtstreeks gelinkt zijn aan het voltrekken van een misdrijf. Voor deze strafbaarstelling is niet vereist dat de betrokkene ook deelneemt aan het plegen van een misdaad of wanbedrijf door de terroristische groep. De deelname kan ver verwijderd zijn van de desbetreffende misdrijven.

Wanneer de politiediensten tot tweemaal toe contact opgenomen hebben met de permanentiedienst Salduz, maar er geen advocaat beschikbaar was, zij de beklaagde in kennis hebben gesteld van de problematiek, hem nogmaals zijn rechten hebben meegedeeld en pas 3,5 uur na het eerste contact met de permanentiedienst overgegaan zijn tot het verhoor, hebben zij alle mogelijk stappen ondernomen voor de toewijzing van een advocaat. Hieruit vloeit voort dat zij onmogelijk aan de verplichting konden voldoen om een verhoor af te nemen met bijstand van een advocaat. Dat geen advocaat kon worden toegewezen is een onvoorziene omstandigheid die rechtvaardigt dat werd afgeweken van het recht op bijstand van een advocaat. De politiediensten waren niet verplicht om tijdens het verhoor opnieuw contact op te nemen met de permanentiedienst Salduz.

Corr. Luik (afd. Hoei) 13 juni 2019, *JT* 2019, afl. 31,

Hyperlink:

Trefwoorden: Misdrijf – Verzwarende omstandigheid – Discriminatie

Samenvatting: L'article 405quater du Code pénal, qui institue une circonstance aggravante déduite de la haine, du mépris ou de l'hostilité à l'égard d'une personne en raison de son orientation sexuelle, ne précise pas si l'homosexualité de la victime doit être réelle ou s'il suffit qu'elle soit considérée comme telle par l'agent. En l'occurrence, le législateur s'est attaché à lutter contre un état d'esprit qu'il entend sanctionner et qu'il qualifie de mobile. Il est dès lors sans incidence que la victime n'appartienne pas à l'une des catégories énumérées par la loi lorsqu'il appert que la commission de l'infraction a été motivée par la conviction, en l'espèce erronée, d'une telle appartenance.

Il est inadmissible, dans notre société pluraliste, tolérante et libérale, qu'un homme ou une femme fasse l'objet de remarques et de propos homophobes et, a fortiori, qu'il soit porté atteinte à son intégrité physique au motif de son orientation sexuelle, réelle ou supposée

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- BAILLEUX, A., *Afstand van recht in de strafprocedure*, Mortsel, Intersentia, 2019, 1030 p.
- CLESSE, C.-E., *Droit pénal social*, Brussel, Larcier, 2019, 732 p.
- DE SMET, B., *Het jeugddelinquentierecht in Vlaanderen*, Mortsel, Intersentia, 2019, 152 p.
- DESTERBECK, F., *Het misdrijf & fiscale fraude*, Brussel, Larcier, 2019, 122 p.
- INCALZA, T., *Witwassen van fiscale vermogensvoordelen*, Mortsel, Intersentia, 2019, 455 p.
- KADNER GRAZIANO, T., *La responsabilité délictuelle en droit comparé*, Limal, Anthemis, 2019, 765 p.
- KUTY, F., WEYEMBERGH, A., *La science pénale dans tous ses états. Liber amicorum Patrick Mandoux et Marc Preumont*, Brussel, Larcier, 2019, 668 p.
- MEYS, S., *Bedrieglijk onvermogen*, Mortsel, Intersentia, 2019, 829 p.
- PUTZ, J.-L., *Cybercriminalité. Criminalité informatique en droit luxembourgeois*, Brussel, Larcier, 2019, 664 p.
- VAN OVERBEKE, S., *Het misdrijf & forensisch bewijs*, Brussel, Larcier, 2019, 120 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- KERKHOFS, J., VAN LINTHOUT, P., *Cybercrime 3.0*, Brussel, Politeia, 2019, 846 p.

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- SEILER, L., “Le Parquet européen: une révolution sans bouleversements”, *RDP* 2019, afl. 11/12, 1188-1215.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- ROZIE, J., “EHRM verstrengt zijn visie m.b.t. de vrijheidsstraf. Zal de Belgische politiek plooiën of niet?”, *RW* 2019-2020, afl. 8, 282.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- DELANNAY, A., “La qualification pénale de la transmission consciente du VIH au cours de relations sexuelles”, *RDP* 2019, afl. 11/12, 1250-1287. (noot bij Cass. 24 april 2019)
- VEREECKE, V., “Deelneming aan ontijdige aangifte van het faillissement”, *RABG* 2019, afl. 13, 1182-1185. (noot bij Cass. 21 mei 2019)
- WINANTS, A., “De invloed van terrorisme op de strafwetgeving: actualia materieel strafrecht”, *NC* 2019, afl. 5, 343-360.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BERKMOES, H., “Actualia BOM en enige andere opsporings- en onderzoekshandelingen”, *NC* 2019, afl. 5, 361-388.
- BERNEMAN, S., “De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!”, *T.Strafr.* 2019, afl. 5, 286-290. (noot bij EHRM 18 december 2018, Murtazaliyeva t. Rusland, zie ed. 153)
- COLETTE, M., GOOSSENS, F., “Het recht op bijstand door een advocaat bij het verhoor: subjectivering in geval van terreurdaden (en daarbuiten)”, *NC* 2019, afl. 5, 420-427. (noot bij EHRM 13 september 2016, zie ed. 141)
- CONINGS, C., “Grondwettelijk Hof buigt zich over de wet digitale recherche”, *T.Strafr.* 2019, afl. 5, 257-261. (noot bij GwH 6 december 2018, zie ed. 152)
- HOET, P., “Het ongedaan verzet ongedaan gemaakt”, *Actua Leges* 2019, afl. 42. (noot bij GwH 26 september 2019, zie ed. 156)
- HOET, P., “Knelpunten van de herroeping van het uitstel: opproefstelling is geen uitvoering van straf”, *T.Strafr.* 2019, afl. 5, 273-280. (noot bij GwH 31 januari 2019, zie ed. 153, en GwH 23 mei 2019, zie ed. 155)
- LAMBERIGTS, S., “Ongedaan verzet: eigen schuld, dikke bult?”, *T.Strafr.* 2019, afl. 5, 235-242.
- MICHIELS, O., « Quel sort peut-on réserver à la personne détenue en vertu d’un mandat d’arrêt européen rendu exécutoire et dont la remise à l’État d’émission est différée? », *RDP* 2019, afl. 9/10, 1128-1158. (noot bij GwH 28 mei 2019, zie ed. 155)
- MONVILLE, P., GIACOMETTI, M., GRISARD, L., « La collecte des preuves numériques en droit belge après l’arrêt de la Cour constitutionnelle du 5 décembre 2018 », *RDP* 2019, afl. 9-10, 993-1032.
- PARREIN, F., “Hulp door een derde als alternatief voor de bijstand door een beëdigd tolk”, *T.Strafr.* 2019, afl. 5, 294-295. (noot bij Cass. 19 september 2018)
- THIRIAR, P., “Het moeilijke verstandshuwelijk tussen het civiel procesrecht en het strafprocesrecht”, *RW* 2019-2020, afl. 9, 346-348. (noot bij Cass. 7 mei 2019, zie ed. 155)
- VAN DOOREN, E., “Verstek en verzet in douanestrafzaken”, *RABG* 2019, afl. 13, 1134-1139. (noot bij Cass. 28 november 2018, zie ed. 155)
- VAN OVERBEKE, S., “Het neerleggen en weren van stukken in het strafproces ten gronde”, *RW* 2019-2020, afl. 12, 457-462. (noot bij Cass. 12 maart 2019, zie ed. 154)
- VAN VOLSEM, F., “Het Hof van Cassatie aanvaardt niet zo maar een afstand van het cassatieberoep in strafzaken”, *RABG* 2019, afl. 13, 1144-1150.
- YPERMAN, W., ROYER, S., VERBRUGGEN, F., “Vissen op de grote datazee: digitale informatievergaring in vooronderzoek en strafuitvoering”, *NC* 2019, afl. 5, 389-416.

E. Gemengde of andere bijdragen

- CUYKENS, S., « L’examen de la contribution à la dette du dommage de la victime entre deux prévenus poursuivis devant le tribunal correctionnel du chef de coups et blessures par défaut de prévoyance et de précaution », *RDP* 2019, afl. 9/10, 1159-1179. (noot bij Cass. 28 november 2018, zie ed. 155)

- ROZIE, J., VANDERMEERSCH, D., « De aanpak van seksuele delinquentie in het licht van de publieke opinie en de voorstellen van de Commissie tot hervorming van het strafrecht », *RW* 2019-2020, afl. 13, 483-499.
- VANCOPPERNOLLE, T., “De werking van de wet in de tijd revisited”, *Juristenkrant* 2019, afl. 395, 11.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- DE SMEDT, W., “De geïnstitutionaliseerde onmacht van de Belgische justitie”, *Juristenkrant* 2019, afl. 395, 12.
- ERDMAN, F., “Strafbare ontvluchting van gedetineerden lost fundamentele problemen niet op”, *Juristenkrant* 2019, afl. 396, 12.
- VANMOERKERKE, B., “Drie politierechters vragen wetgever om pauzeknop in te drukken”, *Juristenkrant* 2019, afl. 396, 8.